Elena GHEREGA

TESTE FINALE de LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ pentru EVALUARE NAȚIONALĂ

gimnaziu

ErcPress

Scanned with OKEN Scanner

TESTE FINALE DE LIMBA ŞI LITERATURA ROMÂNĂ PENTRU EVALUARE NAŢIONALĂ

gimnaziu

– modele şi sugestii –

ErcPress

Scanned with OKEN Scanner

Editura ERC PRESS
B-dul Iuliu Maniu nr. 7
sectorul 6, Bucureşti
Tel.: 021.56.99.011
e-mail: office@ercpress.ro
www.ercpress.ro

© Erc Press, 2016
Toate drepturile asupra acestei ediţii sunt rezervate
Editurii Erc Press.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
GHEREGA, ELENA
Teste finale de limba şi literatura română pentru evaluare naţională / Elena Gherega. - Bucureşti : Erc Press, 2016
ISBN 978-606-602-546-1

811.135.1

Tehnoredactor: Elena BĂLTEANU

ErcPress este marcă Media Erc Press

Scanned with OKEN Scanner

ARGUMENT

Prezenta lucrare se adresează elevilor care vor susține examenul de evaluare națională și care își doresc o bună pregătire la limba și literatura română pentru a avea rezultate meritorii.

Lucrarea cuprinde 30 de teste elaborate cu respectarea programei școlare și a cerințelor din programa de limba și literatura română pentru examenul de evaluare națională.

Testele propuse urmăresc aprofundarea cunoștințelor, dezvoltarea aptitudinilor de receptare a textului literar și nonliterar, precum și dezvoltarea creativității și originalității în redactarea diferitelor tipuri de texte – argumentative sau imaginative. De asemenea se urmărește verificarea abilităților de operare cu noțiuni de fonetică, de vocabular și de morfosintaxă.

Sugestiile de rezolvare și baremele de evaluare și de notare pentru punctele A de la subiectul I și II ajută la o autoevaluare corectă și obiectivă.

Modelele propuse pentru compunerile imaginative sunt orientative, ele putând fi ușor adaptate cerințelor de la puncul B al subiectului al II-lea.

Nu am considerat necesară redactarea textului argumentativ de la punctul B al subiectului I, deoarece am detaliat trăsăturile genurilor literare și ale speciilor aferente. Învățându-le temeinic, compunerea nu va ridica „piedici".

În speranța că această lucrare va deveni un instrument util în consolidarea, sistematizarea și valorizarea competențelor necesare

Scanned with OKEN Scanner

susţinerii probei scrise la limba şi literatura română din cadrul examenului de evaluare naţională, vă urez tuturor

MULT SUCCES!

Prof. Elena Gherega

Scanned with OKEN Scanner

Genul liric cuprinde totalitatea operelor literare în care gândurile şi sentimentele sunt exprimate în mod direct prin vocea eului liric.

– eul poetic apare în ipostaza îndrăgostitului / haiducului / tinerei îndrăgostite / contemplativului;

– există indici: spaţiali – parcul / pădurea / muntele / grădina / casa părintească;

: temporali – seara / în amurg/ dimineaţa / toamna / iarna;

– sentimentul exprimat este bucuria / încântarea / admiraţia / tristeţea / melancolia / regretul faţă de trecerea timpului / copilăriei / teama;

– imaginile artistice predominant vizuale îmbinate armonios cu cele auditive şi olfactive.

– figuri de stil: epitetul, comparaţia, personificarea, enumeraţia;

– prezenţa eului liric subiectiv – adjective pronominale, verbe şi pronume la persoana I şi obiectiv în ipostaza contemplativului – verbe şi pronume la persoana a III-a.

– mod de expunere – descrierea, monologul adresat;

– elemente de versificaţie: strofă, ritm, măsură şi rimă;

– mesajul textului;

– explicaţia titlului.

Pastelul – specie a genului liric în care se conturează un tablou de natură faţă de care sunt exprimate în mod direct gândurile şi sentimentele autorului prin vocea eului liric.

Trăsăturile pastelului:

– tema o constituie frumuseţea naturii;

– descrierea peisajului apare ca pretext pentru a-şi exprima discret propriile sentimente şi viziunea asupra peisajului descris:

– spaţiul este mărginit la cât cuprinde privirea – de departe / către / aproape / pe verticală / pe orizontală;

Scanned with OKEN Scanner

– natura este surprinsă toamna / iarna / vara / dimineața / la amiază / seara / la apusul soarelui / noaptea (indici temporali);

– apar elementele terestre şi cosmice (indici spaţiali): câmpul / lanul / muntele / bradul / stejarul/ lacul/ poiana / pădurea / dealul; cerul / norii / stelele / luna / soarele;

– predomină imaginile vizuale îmbinate cu cele auditive / olfactive realizate cu ajutorul diferitelor figuri de stil;

– predomină epitetul în relaţia substantiv / adjectiv, alături de personificare, enumeraţie, hiperbolă, comparaţie, metaforă;

– natura poate fi primitoare şi ocrotitoare sau ostilă şi respingătoare;

– atmosfera poate fi inefabilă / de calmă fericire / sau sumbră şi apăsătoare;

– modul de expunere este descrierea;

– tabloul de natură apare ca text de sine stătător şi reprezintă viziunea de ansamblu proprie scriitorului asupra unui colţ de natură;

– versificaţia: strofe, ritm, rimă, măsură;

– titlul face referire de regulă la elementul central al poeziei;

– mesajul: efectele secetei / ninsorii abundente / ploii continue/ sau extazul în faţa frumuseţii naturii;

– tabloul impresionează prin culorile delicate ale imaginilor vizuale;

– cel care a impus specia pastel a fost Vasile Alecsandri.

Doina este o specie a liricii populare care exprimă direct sentimente puternice de dor, de jale, de revoltă, de dragoste, fiind însoțită de o melodie pe baza unor formule tradiționale.

Trăsăturile doinei:

– este o confesiune lirică a sentimentelor eului liric;

– se caracterizează prin intensitatea şi sinceritatea trăirii sentimentului (de dor, de dragoste, de jale profundă, de ură);

– după conţinutul lor se disting: doine de jale / de dor / de înstrăinare / de cătănie / de voinicie / de haiducie;

– în toate doinele apare cuvântul *dor*, specific românesc, definind starea eului poetic;

– apare comuniunea omului cu natura – aceasta preia în totalitate trăirile eului iiric;

Scanned with OKEN Scanner

– titlul este sugestiv, se reia în primul vers sau pe parcursul poeziei şi este alcătuit pe baza invocării naturii personificate; apar expresii tipice, precum *frunză verde*, *foaie verde*, de aceea se mai numesc şi **„cântece de frunză“**;

– un efect deosebit al oralităţii îl constituie repetiţia (trăsătură specifică doinei);

– se prezintă gradaţia ascendentă sau descendentă a sentimentului;

– predomină epitetul, alături de comparaţie şi de personificarea naturii;

– se foloseşte un limbaj simplu, popular având cuvinte din masa vocabularului;

– este monostrofică, are ritm trohaic, rimă pereche şi versuri scurte de 5 şi 7 silabe;

– aparţinând liricii populare, are un caracter oral, anonim, colectiv şi sincretic.

Scanned with OKEN Scanner

Genul epic cuprinde totalitatea operelor literare în care gândurile şi sentimentele sunt exprimate indirect prin intermediul acţiunii şi personajelor.

– există narator – obiectiv – relatarea întâmplărilor se face la perrsoana a III-a

– subiectiv, când este şi personaj al textului, relatarea se face la persoana I

– există indici spaţiali şi temporali;

– acţiunea este organizată pe baza momentelor subiectului;

– secvenţele narative se realizează prin înlănţuire sau prin inserţie;

– textul poate fi structurat pe capitole;

– alături de pesonajul principal apar personaje secundare, episodice sau colective;

– prin caracterizare directă se conturează portretul fizic;

– folosind caracterizarea directă şi indirectă se realizează portretul moral;

– titlul este semnificativ pentru conţinutul textului;

– modurile de expunere sunt naraţiunea, descrierea, dialogul şi monologul interior.

Basmul este o specie a epicii populare în proză în care se prezintă lupta dintre forţele binelui şi răului, binele ieşind întotdeauna învingător.

Trăsăturile basmului:

– are formule specifice:

* iniţiale – *a fost odată ca niciodată, amu cică era cândva un crai*;

* mediane (care menţin treaz interesul cititorului) – *şi merse, merse, cale lungă să-i ajungă, de-amu cu poveste înainte mult mai este*;

Scanned with OKEN Scanner

* finale (marchează sfârşitul basmului) – *şi-am încălecat pe-o şa şi v-am spus poveste-aşa, şi au trăit până la adânci bătrâneţe şi or mai trăi şi astăzi*;

– apar cifrele magice – 3,5,7,9,12;

– nu se ştie exact spaţiul şi timpul acţiunii, sugerându-se astfel că faptele pot avea loc oricând şi oriunde;

– spaţiul este imaginar – pe tărâmul oamenilor şi pe tărâmul celălalt;

– timpul fabulos este redat prin structura *cândva*, *atunci* sau *pe vremea aceea*;

– personajele şi obiectele au puteri supranaturale, putându-se metamorfoza – eroul este transformat în peşte, în tăun, pieptenele devine o pădure deasă, oglinda se transformă în lac; biciul se aşază singur în cui, palatele se transformă în mere;

– pedeapsa (tăierea capului) şi răsplata (fata de soţie şi împărăţia) sunt mereu aceleaşi;

– eroul este fecior, fată de împărat sau de oameni simpli deosebit de curajos şi de înţelept;

– eroul este supus unor probe iniţiatice menite a-l maturiza şi a-l pregăti pentru rolul de împărat şi de soţ;

– este ajutat de obiecte şi de fiinţe imaginare şi cu puteri supranaturale – paloşul fermecat, apa vie şi apa moartă, Sfânta Vineri, Sfânta Duminică, calul năzdrăvan, crăiasa albinelor şi furnicilor, zâna apelor;

– personajele negative imaginare sunt zmeul, balaurul, Muma Pădurii, Ielele, zgripsoroaica, dar pot apărea şi personaje reale cu însuşiri negative precum fraţii cei invidioşi, sfetnicul cel hapsân;

– fiind creaţie epică, are toate momentele subiectului;

– naratorul este obiectiv, relatarea făcându-se la persoana a III-a;

– titlul cuprinde, de regulă, numele personajului principal;

– modurile de expunere sunt naraţiunea, îmbinată cu dialogul şi descrierea;

– basmul are valoare educativă, arătând că adevărul, cinstea şi dreptatea învinge întotdeauna răutatea, invidia şi minciuna;

Scanned with OKEN Scanner

– aparţinând epicii populare, basmul are caracter anonim, oral, colectiv şi sincretic;

– basmul al cărui autor este cunoscut se numeşte *basm cult*.

Schiţa este opera epică de mici dimensiuni în care se prezintă un moment semnificativ din viaţa unui personaj.

Trăsăturile schiţei:

– întâmplarea redată este scurtă şi simplă;

– acţiunea este limitată în timp – de la câteva ore la cel mult o zi;

– spaţiul este, de asemenea, limitat – o încăpere, sala de clasă, berăria, coridorul trenului;

– există puţine personaje, dintre care numai unul este principal;

– naratorul este obiectiv – relatează la persoana a III-a, şi uneori este subiectiv, fiind personaj al textului, relatarea întâmplărilor facându-se la persoana I;

– este criticat felul în care sunt educaţi copiii, modul de promovare a unor copii, mahalagismul, falsa prietenie, prostia;

– se observă contrastul dintre aparenţă şi realitate, aşa cum se desprinde din faptele relatate;

– portetul fizic al personajului principal este sumar realizat – prin caracterizare directă de către narator;

– trăsăturile morale se desprind indirect din fapte, limbaj, atitudine;

– personajul principal este văzut în relaţie cu familia sau cu străinii;

– fiind creaţie epică, are toate momentele subiectului;

– titlul face referire la numele personajului principal sau la momentul semnificativ pentru conduita personajului;

– limbajul este cel obişnuit;

– dialogul imprimă dinamism acţiunii;

– se observă atitudinea ironică a autorului.

Nuvela este creaţia epică de dimensiune medie, cu un singur fir narativ şi un conflict bine concentrat, accentul cazând pe comportamentul personajului şi nu pe acţiune.

Trăsăturile nuvelei:

– tema – un moment din trecutul istoric al ţării / momente din viaţa unui preot de ţară / dezumanizarea omului sub influenţa banului;

Scanned with OKEN Scanner

– acțiunea este plasată în locuri diferite și într-un timp mai îndelungat;

– există un conflict exterior (cu boierii, cu sătenii) și un conflict interior care prezintă zbuciumul sufletesc al personajului;

– fiind creație epică, are toate momentele subiectului;

– naratorul este obiectiv și omniscient, relatarea făcându-se la persoana a III-a;

– este structurată pe capitole (numerotate și uneori având un motto semnificativ pentru conținutul capitolului)

– personajul principal este foarte bine caracterizat;

– portretul fizic este sumar realizat prin caracterizare directă de către autor, cu referire la statură, vestimentație, fizionomie;

– predomină portretul moral realizat prin caracterizare indirectă (fapte, limbaj, atitudine, relațiile cu celelalte personaje), directă de către autor sau autocaracterizare, deoarece accentul se pune pe evoluția / involuția personajului și nu pe acțiune;

– titlul face referire la numele personajului, la elementul spațial cu valoare metaforică, la un element temporal semnificativ;

– pentru a reda specificul zonei sau perioadei în care este plasată acțiunea se folosesc regionalisme (fonetice și lexicale) și arhaisme;

– modurile de expunere sunt narațiunea, descrierea, dialogul și monologul interior.

Romanul este creația epică de mare întindere cu o acțiune complexă desfășurată pe mai multe planuri narative la care participă numeroase personaje și care oferă o imagine amplă asupra vieții și societății.

Trăsăturile romanului

– teme majore – istoria, viața unei colectivități din mediul rural sau citadin, războiul;

– narator obiectiv, omniscient și omniprezent;

– relatarea întâmplărilor se face la persoana a III-a;

– acțiunea este amplă, plasată în locuri diferite și în timp îndelungat;

– acțiunea se desfășoară pe baza momentelor subiectului;

– există numeroase episoade și mai multe planuri narative care se întretaie sau merg în paralel întregind imaginea aspectelor de viață;

Scanned with OKEN Scanner

– există mai multe conflicte de natură diferită, fie exterioare, fie interioare (psihologice);

– apar numeroase personaje principale, secundare, episodice/ individuale sau colective;

– este structurat pe capitole;

– personajele sunt luate din orice categorie socială şi de orice vârstă;

– sunt atent individualizate şi zugrăvite în complexitatea vieţii sociale;

– portretul fizic se realizează prin caracterizare directă de către autor;

– trăsăturile morale se desprind indirect din fapte, din limbaj, din atitudine, din mediul de viaţă, din relaţiile cu celelalte personaje;

– oferă o imagine amplă şi profundă asupra vieţii prin multitudinea aspectelor şi prin relaţiile create între numeroasele personaje;

– modul de expunere dominant este naraţiunea alături de care apare descrierea, dialogul monologul interior, evocarea;

– titlul este semnificativ prin referire la numele personajului, la obiectul cu valoare simbolică, la epoca în care este plasată acţiunea;

– există romane tradiţionale obiective, psihologice, pastorale, sociale, de aventuri.

Fabula este creaţia epică în versuri sau în proză de mici dimensiuni în care sunt criticate defecte omeneşti cu scopul de a le îndrepta.

Trăsăturile fabulei:

– este alcătuită din secvenţa narativă şi morala, adică învăţătura care se desprinde din întâmplarea relatată;

– acţiunea este plasată în lumea necuvântătoarelor sau obiectelor neînsufleţite;

– întâmplarea se prezintă sub forma alegoriei;

– sunt criticate defecte omeneşti precum lenea, prostia, îngâmfarea, naivitatea;

– personajele sunt personificate şi reprezintă tipuri umane precum leneşul, avarul, ipocritul, prostul, zgârcitul, arivistul;

Scanned with OKEN Scanner

– morala este scrisă direct de autor sau se poate desprinde indirect de către cititor;

– modurile de expunere sunt dialogul şi naraţiunea;

– are valoare educativă prin învăţătura care se desprinde din întâmplarea narată.

Balada este o specie a epicii populare în care se prezintă o întâmplare din trecut care impresionează puternic pe cititor.

Trăsăturile baladei:

– specificul baladei îl constituie antiteza dintre personaje;

– are formule tradiţionale prin care se solicită atenţia cititorului;

– apar momentele subiectului;

– are narator obiectiv, relatarea întâmplării se face la persoana a III-a;

– naraţiunea este simplă, fixând un singur moment dramatic, conflictual;

– personajul întruchipează un anumit ideal uman – frumuseţe fizică şi morală;

– personajul principal apare în ipostaza haiducului, voinicului, creatorului de artă, păstorului;

– portretul fizic se realizează prin caracterizare directă de către autor (mustaţa este simbolul voiniciei, maturităţii şi curajului eroului);

– trăsăturile morale se desprind indirect din confruntarea cu personajul antitetic;

– voinicul piere prin trădarea unui apropiat – slujitor, tovarăş de arme, femeie, boier;

– elementul fabulos (calul, corbul) va îndeplini ultimele dorinţe ale stăpânului;

– apare comuniunea omului cu natura personificată care împărtăşeşte trăirile eroului;

– după conţinut, există balade păstoreşti, haiduceşti, legendare, istorice;

– fiind creaţie populară, balada are caracter oral, colectiv, anonim, sincretic;

– este monostrofică, are ritm trohaic, rimă pereche şi monorimă, versuri scurte cu măsura de 3, 5, 7 silabe;

Scanned with OKEN Scanner

– imaginile artistice se realizează cu ajutorul diferitelor figuri de stil, precum personificarea, epitetul, repetiția;

– folosirea diminutivelor și dativului etic sugerează afecțiunea naratorului față de erou, la fel cum folosirea augmentativelor arată disprețul față de personajul negativ;

– personajul principal impresionează prin trăsăturile morale – cinste, dragoste, curaj;

– termenul *baladă* a fost introdus de V. Alecsandri, înlocuind termenul *cântec bătrânesc*;

– balada este un model de simplitate și rafinament artistic.

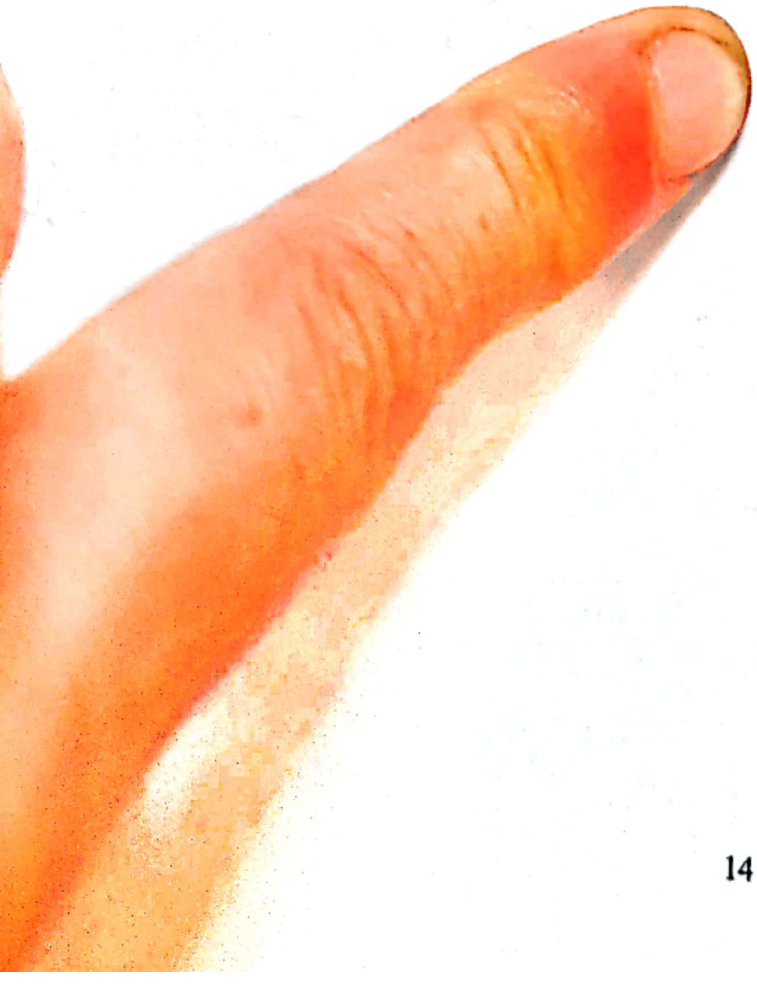

Scanned with OKEN Scanner

Genul dramatic cuprinde totalitatea operelor literare scrise cu scopul de a fi reprezentate pe scenă.

– textul este structurat în acte, scene şi tablouri;

– textul literar este alcătuit din replicile personajelor;

– indicaţiile scenice (didascalii) se referă la decor, la jocul actorilor, la vestimentaţie, la gesturi, la mimică;

– modurile de expunere sunt dialogul şi monologul.

Comedia este specia genului dramatic în care sunt înfăţişate personaje, caractere şi moravuri sociale într-un mod care stârneşte râsul şi care are un final fericit.

Trăsăturile comediei:

– este destinată a fi reprezentată pe scenă;

– este structurată în acte, fiecare având un număr de scene;

– textul literar este alcătuit din replicile personajelor;

– acţiunea este simplă, lineară;

– se bazează pe împrejurări, caractere şi pasiuni care se ciocnesc;

– acţiunea este limitată în timp şi spaţiu (datorită reprezentării pe scenă);

– intriga porneşte de la un element aparent simplu care declanşează acţiunea;

– conflictul se bazează pe contrastul dintre ceea ce sunt în realitate şi ceea ce vor să pară că sunt personajele;

– finalul este întotdeauna fericit pentru toate personajele;

– personajele reprezintă un element esenţial al operei prin modul în care participă la întâmplări cât şi prin limbaj şi nume;

– personajele reprezintă tipuri umane precum încornoratul, junele prim, funcţionarul corupt, femeia infidelă, îngâmfatul, naivul, vicleanul;

– personajele comunică prin intermediul dialogului, monologului sau monologului adresat;

Scanned with OKEN Scanner

– autorul nu intervine decât prin indicaţiile scenice (didascalii) referitoare la jocul actorilor, la elementele de vestimentaţie şi decor;

– stârneşte râsul prin surprinderea moravurilor, unor tipuri umane sau unor situaţii neaşteptate;

– comicul reprezintă un element principal al comediei;

– sursele comicului sunt limbajul, situaţiile, atitudinea şi numele personajelor.

Scanned with OKEN Scanner

Scanned with OKEN Scanner

Testul 1
Subiectul I

Citeşte cu atenţie textul următor:

„Din stânga, din dreapta, din faţă,
Din râpi şi pe-o sută de căi.
Ies dungi plutitoare de ceaţă
Şi-n cale se-adună cărunte
Târându-se-alene spre munte
De-a lungul prin văi.

E-n flacără bolta senină
Şi fără-ntrerupere-acum
Se varsă tăcuta lumină,
Se varsă grăbită, se-ntinde
Pe dealuri, pe coaste, s-aprinde
Pe dealuri, pe drum."

(G.Coşbuc, Faptul zilei)

A. (30p) Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele de mai jos:

1. (6p) Transcrie din versurile date trei cuvinte cu diftongi diferiţi.

2. (6p) Scrie câte un sinonim pentru cuvintele: *alene*, *grăbită*.

3. (6p) Alcătuieşte două enunţuri cu omonimul cuvântului *coastă*.

4. (6p) Transcrie din textul dat un cuvânt derivat şi un cuvânt obţinut prin conversiune.

5. (6p) Transcrie şi numeşte două figuri de stil diferite din textul dat.

B. (12p) Redactează o compunere de 150 – 250 de cuvinte (15 – 25 de rânduri) în care argumentezi că versurile date aparţin genului liric.

În compunerea ta trebuie:

– să precizezi două trăsături ale genului liric;
– să ilustrezi aceste trăsături cu exemple din text;
– să prezinţi elementele cadrului natural;

– să precizezi sentimentele care se desprind din versurile date;
– să te înscrii în limitele de spaţiu indicate.

Subiectul al II-lea

Citeşte cu atenţie textul următor:

„Cimbrul creşte pe păşuni însorite, pe povârnişuri şi pe liziere înguste şi preferă muşuroiul mic de furnici de pe câmpii. Are nevoie de căldură şi mult soare, de aceea îi plac suprafeţele pietroase şi păşunile alpine unde căldura pământului radiază în mod special.

În arşiţa soarelui amiezii, din pernițele florilor violete se revarsă un parfum foarte aromat care atrage insecte şi albine.

Cimbrul a venit la noi în secolul al XI-lea din ţările mediteraneene, dar era cunoscut încă din antichitate. Tradiţia spune: «Cimbrul este mai ales repezit, înfierbântat şi aprins».“

(Maria Treben, Sănătate din farmacia Domnului)

A. (24p) Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele de mai jos:

1. (4p) – unde creşte cimbrişorul;
– când a fost adus la noi în ţară.

2. (4p) Scrie numele autoarei şi titlul lucrării din care este extras fragmentul.

3. (4p) Menţionează valoarea morfologică a cuvintelor: *însorite*, *dar*, *îi*.

4. (4p) Precizează funcţia sintactică a cuvintelor subliniate din secvenţa: „*care* atrage insecte şi *albine*“.

5. (4p) Transcrie propoziţia atributivă din textul dat şi precizează termenul regent.

6. (4p) Alcătuieşte o frază în care să existe o propoziţie circumstanţială de loc, având ca termen regent verbul *a veni*.

B. (12p) Alcătuieşte o compunere de 80 – 150 de cuvinte în care să relatezi o întâmplare hazlie de la culesul plantelor medicinale.

În compunerea ta trebuie:

Scanned with OKEN Scanner

– să relatezi o întâmplare, respectând succesiunea logică a evenimentelor;
– să precizezi două elemente ale contextului spaţio-temporal;
– să ai un conţinut adecvat cerinţei;
– să respecţi precizarea privind numărul de cuvinte.

Vei primi cele 12 puncte pentru redactarea întregii lucrări (unitatea compoziţiei – 1p; coerenţa textului – 2p; registrul de comunicare, stilul şi vocabularul adecvate conţinutului – 2p; ortografia – 3p; punctuaţia – 2p; aşezarea corectă în pagină, lizibilitatea – 2p.)

Testul 2
Subiectul I.

Citeşte cu atenţie textul următor:

„Octombrie-a lăsat pe dealuri
Covoare galbene şi roşii.
Trec nouri de argint în valuri
Şi cânt-a dragoste cocoşii.
Mă uit mereu la barometru
Şi mă-nfior când scade-un pic,
Căci soarele e tot mai mic
În diametru.

Întârziată fără vreme
Se plimbă Toamna prin grădini
Cu faldurii hlamidei plini
De crizanteme.
Şi cum abia pluteşte-n mers
Ca o marchiză
De parcă-ntregul univers
Priveşte-n urmă-i cu surpriză –
Un liliac nedumerit
De-alura ei de domnişoară
S-a-ngălbenit, s-a zăpăcit
Şi de emoţie-a-nflorit
A doua oară."

(G.Topârceanu, Octombrie)

A (30p) Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele de mai jos:

1. (6p) Transcrie din textul dat două cuvinte cu diftongi diferiţi şi un cuvânt format prin conversiune.

2. (6p) Scrie trei enunţuri cu verbul polisemantic *a trece*.

Scanned with OKEN Scanner

3. (6p) Motivează folosirea cratimei în structura „*mă-nfior*".
4. (6p) Stabileşte măsura şi rima primelor patru versuri din strofa I.
5. (6p) Explică semnificaţia versurilor: „Octombrie-a lăsat pe dealuri / Covoare galbene şi roşii".

B. (12p.) Redactează o compunere de 150 – 250 de cuvinte în care să argumentezi că versurile aparţin speciei literare pastel.

În compunerea ta trebuie:
– să porneşti de la definiţia pastelului;
– să numeşti trăsăturile pastelului prezente în text;
– să ilustrezi aceste trăsături cu exemple semnificative din text;
– să ai o structură adecvată tipului de text şi cerinţei formulate;
– să respecţi numărul de cuvinte indicat.

Subiectul al II-lea

Citeşte cu atenţie textul de mai jos:

„Drobeta Turnu-Severin, reşedinţa judeţului Mehedinţi[...] este situat pe malul stâng al Dunării, la ieşirea fluviului din defileu, în depresiunea subcarpatică a Topolniţei.

Planul oraşului este un dreptunghi cu latura mare de la est spre vest, dispus pe un platou înclinat uşor, de la nord spre sud. [...] Acest platou înclinat spre Dunăre a permis atât scurgerea rapidă a apei de ploaie şi realizarea unei bune canalizări, cât şi o sistematizare ordonată şi estetică a oraşului, cu străzi largi şi drepte ce se intersectează în unghi de 90 de grade.Terasa pe care este aşezat oraşul coboară abrupt spre Dunăre, în dreptul Tribunalului, şi mai blând pe direcţia portului şi gării.

Numeroasele izvoare de la poalele terasei au fost amenajate într-o frumoasă salbă de fântâni, ce dau o notă specifică oraşului, cum tot specific pentru Severin este Parcul Rozelor, cu sute de soiuri de arbori şi trandafiri înfloriţi pe zeci de hectare."

(M. Butnaru, Monografia municipiului Drobeta Turnu-Severin, Editura Prier, 1998)

Scanned with OKEN Scanner

A. (24p) Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele de mai jos:

1. (4p) Formulează câte un enunţ în care să precizezi:
   – unde este amplast oraşul Drobeta Turnu-Severin;
   – care este specificul acestui oraş.

2. (4p) Scrie numele autorului şi titlul lucrării din care este extras fragmentul de mai sus.

3. (4p) Precizează valoarea morfologică a cuvintelor: *acest*, *abrupt*, *numeroasele*, *de la*.

4. (4p) Precizează funcţia sintactică şi cazul în care stau cuvintele subliniate din secvenţa: „Numeroasele izvoare de la poalele terasei au fost amenajate într-o *frumoasă* salbă de fântâni *ce* dau o notă specifică oraşului".

5. (4p) Transcrie o propoziţie secundară din textul dat şi precizează felul ei.

6. (4p) Alcătuieşte o frază în care propoziţia subiectivă să aibă ca regent un verb cu sens impersonal, la diateza pasivă.

B. (12p) Redactează o compunere descriptivă de 80 – 150 de cuvinte în care să prezinţi o plimbarea prin Parcul Rozelor din Drobeta Turnu-Severin.

În compunerea ta vei avea în vedere următoarele:

– să-ţi formulezi ideile într-un mod expresiv, utilizând modul de expunere adecvat;
– să susţii cu argumente opinia formată;
– să ai un conţinut adecvat tipului de text şi cerinţei formulate;
– să te inscrii în numărul de cuvinte cerut.

Vei primi cele 12 puncte pentru redactarea întregii lucrări (unitatea compoziţiei – 1p; coerenţa textului – 2p; registrul de comunicare, stilul şi vocabularul adecvate conţinutului – 2p; ortografia – 3p; punctuaţia – 2p; aşezarea corectă în pagină, lizibilitatea – 2p.)

Testul 3
Subiectul I

Citeşte cu atenţie textul de mai jos:

„Prin iarnă din cămara zăvorâtă
Se furişează cald miros de mere

Scanned with OKEN Scanner

Readucând în vremea viscolită
Iar toamna cu trecută mângâiere,
Când sufletul împovărat venise
Cu târna lui de poame şi de vise,
În casa amintirilor trecute."

(Ion Pillat, Copii de odinioară)

A. (30p) Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele de mai jos:

1. (6p) Transcrie din text două cuvinte derivate cu prefix.
2. (6p) Menţionează trei termeni din familia lexicală a cuvântului *suflet*.
3. (6p) Scrie câte un sinonim pentru cuvintele: *împovărat, mângâiere.*
4. (6p) Transcrie două figuri de stil diferite din versurile de mai sus.
5. (6p) Explică în 30 – 50 de cuvinte semnificaţia primei strofe.

B. (12p) Argumentează în 150 – 250 de cuvinte că versurile fac parte dintr-o operă lirică.

În compunerea ta vei avea în vedere:
– să numeşti două trăsături ale genului liric;
– să ilustrezi aceste trăsături cu exemple semnificative din text;
– să ai o structură adecvată tipului de text şi cerinţei formulate;
– să respecţi numărul de cuvinte indicat.

Subiectul al II-lea

Citeşte cu atenţie textul de mai jos:

„Felicitările de Crăciun îşi au originea în „articolele de Crăciun" scrise de elevi în prima parte a secolului al XIX-lea, din dorinţa de a-şi demonstra în faţa părinţilor iscusinţa la caligrafie, la realizarea hârtiei de scris decorative folosite pentru a scrie rudelor şi prietenilor de sărbători în jurul anilor 1830.

În 1840 era deja considerat acceptabil din punct de vedere social să cumperi o feiicitare gata tipărită pentru a-ţi exprima sentimentele.

Scanned with OKEN Scanner

Primul care a folosit noua „găselniță" în contextul Crăciunului a fost Henry Cole, care l-a angajat pe ilustratorul John Calcott Horsley pentru a realiza 1000 de cărți poștale pe care să le poată trimite prietenilor.[...] Textul ura: „Crăciun fericit și un An Nou cu fericire".

Abia în 1850 apariția cărților poștale produse în serie și tarifele poștale reduse au permis ca expedierea felicitărilor să devină un obicei."

(Gerry Bowler, Enciclopedia Crăciunului)

A. (24p) Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos:

1. (4p) Formulează câte un enunț în care să precizezi următoarele aspecte din textul dat:

– cine este „părintele" felicitărilor de Crăciun;

– ce era scris pe felicitarea de Crăciun.

2. (4p) Scrie numele autorului și titlul lucării din care este citat textul de mai sus.

3. (4p) Motivează folosirea cratimei în structura *„a-și demonstra"*.

4. (4p) Precizează valoarea morfologică a cuvintelor: *în fața, de scris, iscusința, care.*

5. (4p) Precizează funcția sintactică a cuvintelor: *pentru a scrie, primul.*

6. (4p) Precizează felul ultimei subordonate din textul dat.

B. (12p) Alcătuiește o compunere narativă de 80 – 150 de cuvinte în care să prezinți o întâmplare (reală sau imaginară) din ziua de Crăciun.

În lucrarea ta vei avea în vedere:

– două repere ale contextului spațio-temporal;

– relatarea întâmplarii respectând succesiunea logică a evenimentelor;

– să ai un conținut adecvat cerinței;

– să respecți numărul de cuvinte cerut.

Vei primi cele 12 puncte pentru redactarea întregii lucrări (unitatea compoziției – 1p; coerența textului – 2p; registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului – 2p; ortografia – 3p; punctuația – 2p; așezarea corectă în pagină, lizibilitatea – 2p.)

Scanned with OKEN Scanner

Testul 4
Subiectul I

Citeşte cu atenţie următorul text:

„Bătrânul nu voia să vorbească despre război. În Primul Război Mondial avea zece ani. În Al Doilea, aproape patruzeci. Din amândouă ar fi avut ceva de povestit, dar pur şi simplu refuza să vorbească despre asta. Ana a încercat o singură dată să-l aducă şi să-l pună să povestească elevilor. El refuzase:

– Apăi, domnişoară, două lucruri nu stau într-un loc!

Ana nu înţelesese dacă aceste cuvinte erau de refuz sau de acceptare şi el începuse atunci să explice pe îndelete. Aproape fiecare cuvânt i s-a părut adevărat tinerei învăţătoare, dar ea n-ar putea să reproducă nici acum şi nici mai târziu întregul raţionament.

– Să spui cum a fost, zicea bătrânul, este minciună.Vorbele pe care le spui acum ascund oamenii şi faptele de atunci. Abia vorbind, reuşeşti să uiţi ce a fost, pentru că tot ce ai pus în loc e mai proaspăt în mintea ta. Atunci ai spus sau ai gândit alte cuvinte şi nu ţi le poţi aminti, dar, şi dacă ţi le-ai aminti, cine ar înţelege ce vrei să spui?(....)

Bătrânul susţinea că a povesti este un mod activ al uitării şi el nu voia să uite. Cele două care n-ar fi stat într-un loc erau trecutul şi prezentul. Pentru a le păstra întregi, refuza să le aibă în minte pe amândouă deodată."

(M. Nedelciu, Zmeura de câmpie)

A. (30p) Scrie răspunsul pentru fiecare din următoarele cerinţe:

1. (6p) Menţionează modul de formare a cuvintelor: *bătrânul*, *patruzeci*, *învăţătoare*.
2. (6p) Transcrie perechea de antonime din text.
3. (6p) Transcrie din primul alineat trei cuvinte cu diftongi diferiţi.
4. (6p) Scrie trei expresii care să cuprindă verbul *a prinde*.
5. (6p) Explică rolul virgulei din enunţul: „Apăi, domnişoară, două lucruri nu stau într-un loc!"

Scanned with OKEN Scanner

B. (12p) Redactează o compunere de 150 – 250 de cuvinte în care să argumentezi că fragmentul citat face parte dintr-o operă epică.

În compunerea ta trebuie:

– să precizezi două trăsături ale operei epice;
– să ilustrezi trăsăturile valorificând textul dat;
– să ai un conținut adecvat cerinței formulate;
– să respecți numărul de cuvinte indicat.

Subiectul al II-lea

Citeşte cu atenţie următorul text:

„Abolind sistemul feudal, forțând aristocrația să-şi trimită fiii să studieze în Europa Occidentală, împăratul Mutsu-Hito zdruncină civilizația japoneză tradițională. Învățământul devine obligatoriu. Ministrul educației, Tanaka Fujimaro (1845–1909), împarte țara în districte, fiecare beneficiind de un sistem educativ complet, de la şcoala primară până la universitate. Educația trebuia să servească la propagarea culturii occidentale, ca şi la selecționarea de o manieră riguroasă a viitoarei elite a națiunii.

Religia însăşi este modificată. Shintoismul, epurat de referințele sale directe de budism, devine religie națională şi împăratul –Tenno – primeşte cultul divin.

Este remarcabil de notat că această evoluție este însoțită de puternica conştientizare a specificității culturii japoneze, imediat protejată prin crearea de muzee şi şcoli tradiționale."

(F. Braunstein, J.F. Pepin, Ghid de cultură generală, Editura Orizonturi,1991)

A. (24p) Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos:

1. (4p) – numele împăratului care stabileşte învățământul obligatoriu în Japonia;

– care era scopul educației.

2. (4p) Scrie titlul lucrării din care este citat fragmentul, precum şi numele editurii.

Scanned with OKEN Scanner

3. (4p) Precizează valoarea morfologică a cuvintelor: *fiecare, însăşi.*

4. (4p) Precizează funcţia sintactică a cuvintelor: *feudal, civilizaţia, obligatoriu, trebuia.*

5. (4p) Transcrie şi precizează felul primei subordonate din textul dat.

6. (4p) Realizează expansiunea verbului *de notat* în propoziţie subordonată corespunzătoare şi numeşte felul acesteia.

B. (12p) Redactează o compunere de 80 – 150 de cuvinte în care să prezinţi portretul unui profesor care te-a impresionat în mod deosebit.

În compunerea ta vei avea în vedere:

– două trăsături fizice;

– două trăsături morale şi exemplificarea acestora;

– conţinutul adecvat cerinţei;

– respectarea numărului de cuvinte cerut.

Vei primi cele 12 puncte pentru redactarea întregii lucrări (unitatea compoziţiei – 1p; coerenţa textului – 2p; registrul de comunicare, stilul şi vocabularul adecvate conţinutului – 2p; ortografia – 3p; punctuaţia – 2p; aşezarea corectă în pagină, lizibilitatea – 2p.)

Testul 5
Subiectul I

Citeşte cu atenţie următorul text:

„...era o cărare cumplită care scotea sufletul din om, pas cu pas, mai mult o scară de bolovani şi de rădăcini, decât o potecă. Agripina suia greu, ajutând pe Măriuca şi pe Vlad şi ferind pe Păunaş, din poală, ca să nu-l izbească de pietre ori de crengi. Ar fi fost cuminte să se abată în dreapta ori în stânga şi să se ascundă în pădurea care stăpânea pretutindeni, deopotrivă de întunecos. Dar Păunaş se deşteptase şi începuse să plângă şi i se părea Agripinei că numai vuietul pârâului acoperea destul de bine ţipetele lui. În urechile

Scanned with OKEN Scanner

Agripinei se prigoneau mereu ţipetele şi împuşcăturile din vale, iar vâjâitul Iablanicioarei n-o lăsa să-şi dea seama dacă se înşală ori nu."

(Gala Galaction, La vulturi)

A. (30p) Scrie răspunsul pentru fiecare cerinţă de mai jos:

1. (6p) Alcătuieşte câte un enunţ cu omonimul cuvântului *pas*.
2. (6p) Precizează modul de formare a cuvintelor: *greu, întunecos, cuminte*.
3. (6p) Motivează folosirea cratimei în structura *„să-l izbească"*.
4. (6p) Transcrie din textul dat un epitet şi o personificare.
5. (6p) Arată ce fel de narator este în textul dat.

B. (12p) Redactează o compunere de 150 – 250 de cuvinte în care să motivezi apartenenţa la genul epic a fragmentului citat.

În compunerea ta trebuie:

– să precizei două trăsături ale genului epic;
– să ilustrezi aceste trăsături valorificând textul;
– să ai un conţinut adecvat cerinţei;
– să te inscrii în numărul de cuvinte cerut.

Subiectul al II-lea

Citeşte cu atenţie textul următor:

„Originile cetăţilor greceşti sunt încă destul de puţin cunoscute. Se pare că punctul de plecare a fost genos-ul, grup familial, care s-a regrupat în triburi şi *phatrii*. Pe măsură ce se constituie cetatea, individul se eliberează de constrângerile familiale, fondate în esenţă pe tradiţii şi cutume (nomas). Cetăţile erau foarte numeroase în Grecia până în secolul al V-lea. Liga de la Delos (atenienii şi aliaţii lor) grupa aproape 400 de state, în special cetăţi. În interiorul acesteia exista o mare diversitate, ce antrena diferenţe importante în statutul cetăţenilor, în poziţia necetăţenilor, cât şi în relaţiile dintre multiplele categorii de locuitori."

(F. Branstein, J.F. Pepin, Ghid de cultură generală, Editura Orizont, 1991)

Scanned with OKEN Scanner

A. (24p) Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele de mai jos:

1. (4p) – care este considerat punctul de plecare în crearea cetăţilor greceşti;

– câte state erau în Liga de la Delos.

2. (4p) Precizează valoarea morfologică a cuvintelor: *sunt, familial, pe măsură ce, dintre.*

3. (4p) Transcrie din textul dat un predicat nominal şi un predicat verbal.

4. (4p) Precizează funcţia sintactică a cuvintelor: *care, de locuitori.*

5. (4p) Transcrie din textul dat propoziţia subordonată subiectivă, precizând termenul regent.

6. (4p) Contrage subordonata „*care s-a regrupat în triburi şi phatrii*" în parte de propoziţie corespunzătoare, pe care o vei numi.

B. (12p) Redactează o compunere de 80 – 150 de cuvinte în care să descrii o zonă din ţara noastră care te-a impresionat.

În lucrarea ta trebuie;

– să stabileşti două coordonate spaţio-temporale;

– să foloseşti descrierea;

– să ai un conţinut adecvat cerinţei;

– să respecti numărul de cuvinte indicat.

Vei primi cele 12 puncte pentru redactarea întregii lucrări (unitatea compoziţiei – 1p; coerenţa textului – 2p; registrul de comunicare, stilul şi vocabularul adecvate conţinutului – 2p; ortografia – 3p; punctuaţia – 2p; aşezarea corectă în pagină, lizibilitatea – 2p.)

Testul 6
Subiectul I

Citeşte cu atenţie textul următor:

„Coroane-n veci nepieritoare
Dintre frunzişurile mari

Scanned with OKEN Scanner

Ale bătrânilor stejari
Mi-aşterne umbra sub picioare.
Ducându-mi paşii solitari
Pe sub pădurea cântătoare
Coroane-n veci nepieritoare
Simt în frunzişurile mari.
Aleea e-n apus de soare
Se urcă flăcări tot mai mari
Şi se resfrâng scânteietoare
Printre copacii seculari
Coroane-n veci nepieritoare."

(Al. Macedonski, Rondelul coroanelor nepieritoare)

A. (30p) Scrie răspunsul pentru fiecare cerinţă de mai jos:

1. (6p) Transcrie din textul dat trei cuvinte cu diftongi diferiţi.
2. (6p) Scrie numărul de litere şi de sunete ale cuvintelor: *veci*, *copacii*.
3. (6p) Precizează modul de formare a cuvintelor: *nepieritor*, *frunzişuri*, / *(se) resfrâng*.
4. (6p) Motivează folosirea cratimei în structura „*e-n apus*".
5. (6p) Explică semnificaţia unei figuri de stil din strofa a doua.

B. (12p) Argumentează în 150 – 250 de cuvinte că versurile date mai sus aparţin operei lirice.

Vei avea în vedere:
– două trăsături ale operei lirice;
– vei remarca prezenţa eului liric;
– încadrarea în numărul de cuvinte cerut.

Subiectul al II-lea

Citeşte cu atenţie textul următor:

„Salvia (salvia oficinalis), cunoscută ca plantă din familia labiatelor, provine din Europa de sud şi se cultivă şi la noi în grădină.

Scanned with OKEN Scanner

Planta atinge 30–70 de centimetri în înălţime, florile violete sunt dispuse verticilat, deci în cerc, în jurul unei axe comune; frunzele sale opozite, alb-lânoase sclipesc argintiu şi emană un parfum uşor amar, aromatic. Pe parcursul iernii, eu o acopăr uşor cu crengi de molid, deoarece este deosebit de sensibilă la ger.

Încă de pe vremea străbunilor noştri, salvia era o plantă medicinală deosebit de lăudată şi preţuită. Un versuleţ din jurul anului 1300 spunea: «De ce să moară omul / Când în grădină creşte salvia?» Chiar şi numele oglindeşte marea apreciere de care s-a bucurat această plantă de leac din partea oamenilor încă din timpuri îndepărtate. Denumirea de salvie derivă din cuvântul latinesc *salvare* (a vindeca, a însănătoşi).“

(Maria Treben, Sănătate din farmacia Domnului)

A. (24p) Scrie răspunsul pentru fiecare cerinţă de mai jos:

1. (4p) – precizează locul de unde provine salvia;
   – transcrie secvenţa care arată înălţimea şi culoarea florilor.
2. (4p) Precizează numele autoarei şi titlul lucrării.
3. (4p) Precizează valoarea morfologică a cuvintelor: *marea, uşor.*
4. (4p) Scrie care este funcţia sintactică a cuvintelor: *la noi, de leac.*
5. (4p) Precizează felul subordonatei: *„deoarece este sensibilă la ger.“*
6. (4p) Alcătuieşte o frază în care propoziţia circumstanţială consecutivă să aibă ca regent verbul *„a râde“*.

B.(12p) Alcătuieşte o compunere de 80 – 150 de cuvinte în care să prezinţi o întâmplare hazlie din timpul culegerii unor plante medicinale.

În compunerea ta va trebui:

– să ai un indice temporal şi spaţial;
– să prezinţi întâmplarea folosind ca mod de expunere naraţiunea;
– să ai un conţinut adecvat cerinţei;
– să te încadrezi în limita de cuvinte cerută.

Vei primi cele 12 puncte pentru redactarea întregii lucrări (unitatea compoziţiei – 1p; coerenţa textului – 2p; registrul de comunicare,

Scanned with OKEN Scanner

stilul şi vocabularul adecvate conţinutului – 2p; ortografia – 3p; punctuaţia – 2p; aşezarea corectă în pagină, lizibilitatea – 2p.)

Testul 7
Subiectul I

Citeşte cu atenţie textul următor:

„Soarele călca acum pe hotarele dintre amurgul nostru şi zorile altor lumi. Pe stânga, Ceahlăul, cu nenumăratele sale turnuri de stânci săpate pe adâncul cerului, se înălţa în aer ca un fantastic castel de aur zidit de mâna fermecată a unui vrăjitor din poveşti. Vântul nu mai sufla şi glasul răguşit al ierburilor aspre şi sălbatice amuţise; o solemnă tăcere domnea în cer şi pe pământ; numai zgomotul surd al paşilor noştri tulbura în cadenţă această tăcere."

(C. Hogaş, Amintiri dintr-o călătorie)

A. (30) Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele de mai jos:

1. (6p) Transcrie din textul dat un cuvânt cu diftong şi altul cu vocale în hiat.
2. (6p) Transcrie din text un cuvânt obţinut prin conversiune şi altul prin compunere.
3. (6p) Scrie din text trei cuvinte care fac parte din vocabularul fundamental al limbii române.
4. (6p) Scrie câte un sinonim pentru cuvintele: *amurg*, *fantastic*.
5. (6p) Transcrie o metaforă, o comparaţie şi un epitet antepus.

B. (12p) Redactează o compunere de 150 – 200 de cuvinte în care să motivezi faptul că textul dat este o descriere literară în proză.

În compunerea ta, trebuie:

– să precizezi elementele cadrului natural;
– să te referi la figurile de stil care creează imagini artistice, valorificând textul dat;
– să prezinţi sentimentul generat de imaginea cadrului natural;
– să ai un conţinut adecvat cerinţei;
– să te încadrezi în numărul de cuvinte cerut.

Scanned with OKEN Scanner

Subiectul al II-lea

Citeşte cu atenţie textul de mai jos:

„Vegetaţia deltei ocupă diferite medii: ape curgătoare, ape stătătoare, (lacurile, mlaştinile), grindurile, dunele, plajele. Se apreciază că flora Deltei Dunării cuprinde în jur de 1150 de specii de plante.

În apele curgătoare, ca şi în cele stătătoare, abundă planctonul şi zooplanctonul – animale plutitoare. Planctonul seveşte ca hrană peştilor. Viteza apelor plutitoare nu permite dezvoltarea unor plante de talie mare. Diferite specii de alge populează acest mediu plin de dinamism, numărul lor atingând mai multe milioane într-un metru cub."

(E.Panighianţ, Delta Dunării)

A. (24p) Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele de mai jos:

1. (4p) Precizează numărul speciilor de plante din Delta Dunării.
2. (4p) Transcrie din textul dat doi termeni ştiinţifici.
3. (4p) Precizează valoarea morfologică a cuvintelor: *abundă*, *acest*.
4. (4p) Transcrie din textul dat un atribut adjectival şi un complement indirect.
5. (4p) Realizează expansiunea structurii „plin de dinamism" în propoziţia subordonată corespunzătoare, pe care o vei denumi.
6. Alcătuieşte o frază în care subordonata circumstanţială de timp să fie introdusă prin locuţiune conjuncţională subordonatoare.

B. (12p.) Redactează o compunere de 80 – 150 de cuvinte în care să prezinţi o întâmplare din timpul călătoriei cu vaporul în Delta Dunării.

În compunerea ta, trebuie:

– să relatezi întâmplarea respectând succesiunea logică a evenimentelor;
– să precizezi două elemente ale contextului spaţio – temporal;
– să ai un conţinut adecvat cerinţei;
– să te încadrezi în numărul de cuvinte cerut.

Scanned with OKEN Scanner

Vei primi cele 12 puncte pentru redactarea întregii lucrări (unitatea compoziţiei – 1p; coerenţa textului – 2p; registrul de comunicare, stilul şi vocabularul adecvate conţinutului – 2p; ortografia – 3p; punctuaţia – 2p; aşezarea corectă în pagină, lizibilitatea – 2p.)

Testul 8
Subiectul I

Citeşte cu atenţie următorul text:

„Foaie verde lemn uscat,
De oftat ce-am tot oftat
Soarele s-a-ntunecat,
Luna n-a mai luminat
De oftat ce-am oftat tare,
Nici soarele nu răsare,
Nici lumină luna n-are,
Nici pe câmp nu creşte-o floare.
Cui a lăsat oftatul,
Ierte-i, Doamne, păcatul,
Că dacă omul oftează
Inima-şi mai uşurează."

(Poezii populare române)

A. (30p) Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele de mai jos:
1. (6p) Transcrie perechea de antonime din text.
2. (6p) Transcrie din textul dat trei cuvinte obţinute prin conversiune.
3. (6p) Scrie două unităţi frazeologice sinonime cu verbul *a ierta*.
4. (6p) Motivează folosirea cratimei în structura „s-*a-ntunecat*".
5. (6p) Explică semnificaţia versurilor:
„De oftat ce-am tot oftat
Soarele s-a-ntunecat
Luna n-a mai luminat."

B. (12). Redactează o compunere de 150 – 200 de cuvinte în care să argumentezi că versurile date aparţin doinei populare.

Scanned with OKEN Scanner

În compunerea ta, trebuie:
– să precizezi trăsăturile doinei populare;
– să ilustrezi aceste trăsături, valorificând textul dat;
– să ai un conţinut adecvat cerinţei formulate;
– să respecţi numărul de cuvinte cerut.

Subiectul al II –lea

Citeşte cu atenţie textul de mai jos:

„Aici, chiar aici, asta o ştie oricine acum, se ridica cetatea dacică de la Piatra Roşie. Aici, chiar aici, asta pot vedea chiar şi eu acum, casele oamenilor sunt în acelaşi loc. Păstorii erau dacii din Şureanu, atunci când nu aveau de luptat, păstori sunt şi cei din Luncani, pentru că ei nu mai au de ce să lupte. Şi întocmai ca şi crucile din grădină şi fâneaţă sunt şi pietrele de pe drum. Pietrele cu care dacii şi-au construit cetatea. Cetatea lor, care a fost cotropită. De romani, apoi de timp. Pietrele peste care s-au aşezat licheni şi pământ, pietre în care s-au înfipt rădăcinile fagilor tineri. Pietrele care au scăpat şi au strigat la oameni să le audă, pentru ca oameneii să le asculte şi să le aşeze astăzi temelie caselor lor. [...] Pietre care s-au pierdut, care n-au rămas singure, vestigiile unei istorii de manual. Sunt aici cu tine, în drum sau la temeliile caselor. Pietre vii care arată că potecile prin Munţii Şureanu şi călătoria noastră de azi sunt neîntrerupte. Pietre pe care le atingi cu emoţia unei regăsiri.“

(Matei Florian, Formula AS, anul XXV, nr. 1183)

A. (24p) Scrie răspunsul pentru fiecare cerinţă de mai jos:
1. (4p) Formulează câte un răspuns în care să precizezi:
– locul unde se afla cetatea dacică;
– care era ocupaţia dacilor când nu luptau.
2. (4p) Scrie numele autorului şi titlul articolului.
3. (4p) Precizează valoarea morfologică a cuvintelor: *oricine*, *dacică*.
4. (4p) Scrie care este funcţia sintactică a cuvintelor: *care*, *noastră*.

Scanned with OKEN Scanner

5. (4p) Transcrie din text o propoziţie subordonată atributivă şi o circumstanţială de scop.

6. (4p) Alcătuieşte o frază în care verbul *a rămâne* să fie regent pentru o subordonată subiectivă, respectiv pentru o predicativă.

B. (12p) Prezintă într-o compunere de 80 – 120 de cuvinte o întâmplare (reală sau imaginară) din timpul drumeţiei pe muntele Şureanu.

În compunerea ta, trebuie:

– să precizezi două elemente ale cadrului spaţio – temporal;
– să respecţi succesiunea logică a evenimentelor;
– să foloseşti naraţiunea ca mod de expunere;
– să ai un conţinut adecvat cerinţei,
– să te încadrezi în numărul de cuvinte cerut.

Vei primi cele 12 puncte pentru redactarea întregii lucrări (unitatea compoziţiei – 1p; coerenţa textului – 2p; registrul de comunicare, stilul şi vocabularul adecvate conţinutului – 2p; ortografia – 3p; punctuaţia – 2p; aşezarea corectă în pagină, lizibilitatea – 2p.)

Testul 9
Subiectul I

Citeşte cu atenţie textul următor:

„În seara ceea de Ajun eram nespus de agitat. Cu îngrijorare fără de seamăn mă repezeam după scurte popasuri, dintr-un colţ al curţii într-altul, scrutând cerul cu încordate priviri. Mai ales în miazănoapte îmi pusesem toată nădejdea; de acolo avea să vină mult aşteptatul nor de zăpadă. Mi-l închipuiam enorm şi alburiu, cu chip de Moş Crăciun plutind greoi sub povara darurilor pe căile văzduhului.

Era cu neputinţă pe-o vreme ca asta să nu se ivească, scuturându-şi barba de omăt, un cer atât de plumburiu şi potolit, e drept, dar atât de gheţos! [...]

Când ieşii într-un târziu afară, fulgi albi se vânzoleau buluc în pătratele luminoase ale ferestrelor, roi de fluturi şi fluturaşi în vârtej fără odihnă.[...]

Scanned with OKEN Scanner

Nu-mi venea să cred ochilor şi multă vreme i-am privit neîncrezător; dar când pe negrul de pretutindeni au început să răsară şi să se lărgească ostroave de gheaţă, n-am mai avut nicio îndoială.[...] Atunci n-am putut rezista bucuriei mele. Şi cu căciuliţa şi cu umerii îmbrăcaţi în solzişori de ie, ca într-o armură de argint, am năvălit înăuntru:

– Mamă !... mamă, n-auzi... mamă?

– Ce pofteşti?

– Ninge, mamă..."

(Gib Mihăescu, Ierni jilave)

A. (30p) Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele următoare:

1. (6p) Scrie câte un sinonim pentru cuvintele: *îngrijorare, miazănoapte, nădejde.*

2. (6p) Menţionează rolul virgulei în structura: *„Ninge, mamă, n-auzi?"*

3. (6p) Transcrie trei cuvinte folosite cu sens figurat în textul dat.

4. (6p) Selectează un epitet şi o metaforă din textul dat.

5. (6p) Prezintă în 30 – 50 de cuvinte semnificaţia secvenţei: *„cu căciuliţa şi umerii îmbrăcaţi în solzişori de ie, ca într-o armură de argint, am năvălit înăuntru."*

B. (12p) Redactează o compunere de 150 – 200 de cuvinte în care să argumentezi că fragmentul dat face parte dintr-o operă epică.

În compunerea ta, trebuie:

– să prezinţi două trăsături ale operei epice;

– să ilustrezi aceste trăsături, valorificând textul dat;

– să ai un conţinut adecvat cerinţei date;

– să ta încadrezi în numărul de cuvinte cerut.

Subiectul al II-lea

Citeşte cu atenţie textul următor:

„Acadeaua – baston, un fel de bomboană în formă de baston alungit, este asociată cu Crăciunul de peste trei secole. Conform legendei, inventatorul ei ar fi fost capelmaistrul catedralei din

Scanned with OKEN Scanner

Köln în anii 1670. Deranjat de gălăgia copiilor care admirau ieslea miniaturală din biserică, el a comandat bomboane în forma toiagului de păstor şi le-a dăruit copiilor pentru a-i face să păstreze liniştea. Datorită formei lor, în scurt timp au început să fie agăţate în pomii de Crăciun din casele germane, unde dulciurile erau ornamente obişnuite.

Că dungile roşii ar simboliza sângele lui Iisus, că aroma de mentă ar fi o aluzie la isopul biblic ori că forma nu ar fi atât de baston, cât cea a literei „J" inversate, de la numele lui Iisus în grafia engleză sau germană, par interpretări religioase datând din perioada modernă."

(Gerry Bowler, Enciclopedia Crăciunului)

A. (24) Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele următoare:

1. (4p) – cine este inventatorul acadelei – baston;
   – ce interpretări se dau dungilor roşii şi aromei de mentă.

2. (4p) Scrie numele autorului şi titlul lucrării din care face parte fragmentul citat.

3. (4p) Precizează valoarea morfologică a cuvintelor: *conform*, *care*, *roşii*, *mentă*.

4. (4p) Scrie care este funcţia sintactică a cuvintelor: *ieslea*, *de păstor*, *să fie agăţate*, *de baston*.

5. (4p) Realizează expansiunea numelui predicativ „*interpretări*" în propoziţie subordonată corespunzătoare, pe care o vei preciza.

6. (4p) Alcătuieşte o frază în care să existe o subordonată atributivă, introdusă prin adverbul relativ *unde*.

B. (12p) Redactează în 80 – 150 de cuvinte, o naraţiune în care să prezinţi o întâmplare (reală sau imaginară) petrecută în ajunul Crăciunului.

În compunerea ta, trebuie:

– să precizezi două elemente ale contextului spaţio-temporal;
– să relatezi întâmplarea, respectând succesiunea evenimentelor;
– să ai un conţinut adecvat cerinţei;
– să foloseşti naraţiunea ca mod de expunere;
– să te încadrezi în numărul de cuvinte cerut.

Scanned with OKEN Scanner

Pentru redactarea întregii lucrări vei primi 12 puncte (unitatea compoziției – 1p; coerența textului – 2p; registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului – 2p; ortografia – 3p; punctuația – 2p; așezarea corectă în pagină, lizibilitatea – 2p.)

Testul 10
Subiectul I

Citește cu atenție textul de mai jos:

„*BĂLCESCU*: Dacă mi-ar îngădui Știrbey să cobor, aș merge pe jos până la București, pentru ca să simt pământul sub tălpi... Să mă lovesc de toate glodurile drumului...

ALECSANDRI: Cum poți să vorbești așa?... Aici te-ar ucide viscolele și toamnele ploioase... Îți trebuie soare mult...

BĂLCESCU: Ce știi tu? Ce știți voi? (*Merge la balustrada vaporului.*) Uite, vezi tu Dunărea asta mâloasă? Vezi cerul ăsta cenușiu? De ieri stau pe punte și m-am simțit mai bine decât pe Mediterana ta însorită. Am ascultat până am adormit orăcăitul broaștelor astea de la Galați, și niciodată un concert nu m-a pătruns mai adânc.[...]

ALECSANDRI: Mie, drept să-ți spun, mi se pare o nebunie să stai în septembrie o noapte întreagă pe puntea vaporului.

BĂLCESCU: Ascultă, Bazil, și înțelege... Știi tu când m-am simțit mai sănătos în aceștii zece ani de când sunt bolnav? Când am dormit o lună în bordei, în pădure, în Țara Moților. Și după aceea trei săptămâni... cât a durat drumul până la Belgrad... Avram Iancu mă sfătuise, ca să pot trece trupele imperiale, să mă prefac vânzător de ciubere. Mi-a dat cincizeci de galbeni și un car de ciubere... iar eu cu însoțitorii mei ne-am îmbrăcat în straie de munteni și ne-am spoit pe față cu funingine... Ca să nu ne trădăm cumva, ne tocmeam cu babele câte o oră pentru doi-trei creițari. Era tot pe vremea asta, ploua și dormeam pe iarbă, sub car. N-am tușit o dată, trei săptămâni cât a durat călătoria, iar la Belgrad, medicul care mă văzuse cu câteva luni înainte și mă știa bolnav, spunea că nu mai pricepe nimic. Ah, să mai muște iar viscolul din obrazul meu pe dealul Topologului, ca în

Scanned with OKEN Scanner

atâtea ierni când veneam în sanie, învelit în serică, la Piteşti! Mi-ar face de zece ori mai bine decât soarele leşinat al Mediteranei.

ALECSANDRI: Cum poţi vorbi aşa? Nu-ţi plac porturile însorite şi parfumate ale Mediteranei?...

BĂLCESCU: Să le ia dracu de porturi ale Mediteranei... Am să mor tot cu ajutorul lor...

ALECSANDRI: Ah, nu pot îndura ca prietenul meu cel mai bun să vorbească despre moartea lui... Ar fi îngrozitor..."

(Camil Petrescu, Bălcescu)

A. (30p) Scrie răspunsul pentru fiecare dinre cerinţele următoare:

1. (6p) Menţionează câte un sinonim pentru cuvintele: *a îngădui, straie, funingine.*

2. (6p) Alcătuieşte enunţuri cu omonimele cuvântului *port.*

3. (6p) Motivează folosirea virgulei în structura: *„Ascultă, Bazil, şi înţelege..."*

4. (6p) Scrie trei expresii sau locuţiuni care să cuprindă cuvântul *drum.*

5. (6p) Prezintă în 30 – 50 de cuvinte atitudinea lui Alecsandri faţă de Bălcescu.

B. (12p) Redactează o compunere de 150 – 250 de cuvinte în care să argumentezi că fragmentul dat aparţine unei opere dramatice.

În compunerea ta, trebuie:

– să precizezi patru trăsături ale genului dramatic;

– să evidenţiezi aceste trăsături, valorificând textul dat;

– să ai un conţinut adecvat cerinţei formulate;

– să respecţi numărul de cuvinde indicat.

Subiectul al II-lea

Citeşte cu atenţie textul următor:

„Pentru a răspândi arta, care-i era dragă, în cercuri cât mai largi, ea (domniţa Ralu) se gândi să înfiinţeze un teatru public. În aceeaşi

Scanned with OKEN Scanner

iarnă, deci, în 1816–1817, domniţa clădi la Cişmeaua Roşie o casă mare, care avea într-o parte „o sală de club“ pentru balurile boiereşti, şi în altă parte o sală pentru a deveni teatru.[...] Prima reprezentaţie avu loc la 8 septembrie 1818 cu opera lui Rossini „Italianca în Alger“. Vodă Caradja, ţinând să facă plăcere domniţei sale, cinsti reprezentaţia cu prezenţa sa.

În 1819 sau 20, se juca pe aceeaşi scenă „Hecuba“ de Euripide, tradusă în româneşte de A. Nănescu. Ion Văcărescu, fiul lui Enăchiţă Văcărescu, făcu un prolog în versuri, în care zicea:

„V-am dat teatru, vi-l păziţi [...]
În el năravuri îndreptaţi,
Daţi ascuţiri la minte;
Podoabe limbii voastre daţi
Cu româneşti cuvinte.“

Dar, pe când în Bucureşti se dădea cea dintâi reprezentaţie românească sub Vodă Alexandru Şuţu, dincolo, la Pisa în Italia, domniţa Ralu Caradja se putea mândri că ei îi vor datora românii începuturile teatrului lor.“

(C. Gane, Trecute vieţi de doamne şi domniţe, Ed. Humanitas, 2014)

A. (24p) Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele următoare:

1. (4p) – unde s-a construit primul teatru în Bucureşti;
– când a avut loc prima reprezentaţie în limba română.

2. (4p) Scrie numele autorului şi titlul lucrării din care face parte fragmentul citat.

3. (4p) Precizează valoarea morfologică a cuvintelor: *prima*, *sale*.

4. (4p) Precizează funcţia sintactică a cuvintelor: *pentru a răspândi*, *care*.

5. (4p) Transcrie şi precizează felul ultimei subordonate din textul de mai sus.

6. (4p) Alcătuieşte o frază în care circumstanţiala cauzală să fie introdusă printr-o locuţiune conjuncţională.

B (12p) Redactează o compunere de 80 – 150 de cuvinte în care să prezinţi impresia produsă de vizionarea unui spectacol de teatru.

Scanned with OKEN Scanner

În compunerea ta, trebuie:
– să precizezi două elemente ale contexului spaţio-temporal;
– să-ţi exprimi opinia despre aspectul sălii de teatru;
– să te referi la jocul actorilor,
– să ai un conţinut adecvat cerinţei formulate;
– să respecţi numărul de cuvinte cerut.

Pentru redactarea întregii lucrări vei primi 12 puncte (unitatea compoziţiei – 1p; coerenţa textului – 2p; registrul de comunicare, stilul şi vocabularul adecvate conţinutului – 2p; ortografia – 3p; punctuaţia – 2p; aşezarea corectă în pagină, lizibilitatea – 2p.)

Testul 11
Subiectul I

Citeşte cu atenţie textul următor:

„– Ei, vezi, mă rog, ce nătărău!
Tot înapoi se dă.
Aşa un rac pe fiul său
Odată ocără.
– O, bunul meu părinte!
Răspunsă racul fiu –
Cum mergi tu înainte?
Mă iartă că nu ştiu.
Şi dar, te rog, mă-nvaţă;
Dă-mi pildă drept povaţă.
Şi-apoi, eu după tine,
Voi merge foarte bine.
Îi grea pretenţia fără exempluri bune
Să fie cineva desăvârşit în lume.“

(Al.Donici, Doi raci)

A. (30p) Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele următoare:
1. (6p) Menţionează câte un sinonim pentru cuvintele: *ocară*, *povaţă*.
2. (6p) Transcrie antonimele din textul dat.

Scanned with OKEN Scanner

3. (6p) Precizează măsura şi ritmul primelor patru versuri.
4. (6p) Motivează folosirea virgulei în structura „*O, bunul meu părinte!*“
5. (6p) Precizează modurile de expunere folosite în textul dat.

B. (12p) Argumentează într-o compunere de 150 – 250 de cuvinte că textul dat este o fabulă.

În compunerea ta, te vei referi:
– la structura fabulei;
– la tipurile de personaje;
– la modurile de expunere;
– la figurile de stil;
– vei respecta numărul de cuvinte cerut.

Subiectul al II-lea

Citeşte cu atenţie următorul text:

„Dezechilibrele ecologice au atins un punct critic. De aceea trebuie să se acţioneze acum, deoarece mai târziu va fi prea târziu.

Stabilirea unei strategii.

Echilibrele ecologice nu pot fi stabilite rapid. Este nevoie de măsuri care să fie aplicate decenii sau chiar secole de acum înainte.

Pentru speciile care au fost foarte grav ameninţate trebuie reglementată exploatarea. De aceea au fost reglementate vânătoarea şi pescuitul. În cazul unor specii (de exemplu al caprei negre) suprafeţele ocupate sunt prea mici şi există pericolul suprapopulării, deci este necesară monitorizarea efectivelor şi selecţia. [...]

Multe specii sunt declarate monumente ale naturii şi exploatarea lor este total interzisă, dar experienţa ultimelor decenii a dovedit că ele pot fi ocrotite mai eficient împreună cu ecosistemul respectiv. Pornind de la această idee, au fost înfiinţate rezervaţii naturale şi parcuri naţionale unde activităţile umane sunt restricţionate cu scopul de a se conserva ecosistemul în întregul său.“

(Stelian Ene, Gheorghiţă Sandu, Gheorghe Camenici, Manual de Biologie, clasa a X-a)

Scanned with OKEN Scanner

A. (24p) Scrie răspunsul pentru următoarele cerințe:

1. (4p) Menționează cât timp poate dura restabilirea echilibrului ecologic.

2. (4p) Precizează valoarea morfologică a cuvintelor: *acum, critic.*

3. (4p) Transcrie din textul dat un predicat nominal și un predicat verbal.

4. (4p) Precizează diateza următoarelor verbe: *să fie aplicate, să se acționeze.*

5. (4p) Precizează funcția sintactică și cazul următoarelor cuvinte: *vânătoarea, lor.*

6. (4p) Transcrie și precizează felul subordonatelor din primul alineat.

B. (12p) Alcătuiește o compunere de 80 – 150 de cuvinte în care să-ți exprimi părerea despre necesitatea protejării speciilor pe cale de dispariție.

În compunerea ta, trebuie:

– să prezinți opinia despre necesitatea protejării mediului înconjurător;

– să te referi și la influența negativă a omului care a dus la dispariția unor specii;

– să prezinți două sugestii care pot duce la mai buna protejare a speciilor;

– să ai un conținut adecvat cerinței formulate;

– să respecți numărul de cuvinte cerut.

Pentru redactarea întregii lucrări vei primi 12 puncte (unitatea compoziției – 1p; coerența textului – 2p; registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului – 2p; ortografia – 3p; punctuația – 2p; așezarea corectă în pagină, lizibilitatea – 2p.)

Testul 12
Subiectul I

Citește cu atenție textul următor:

„Foicică trei gutui,
Trei gutui,trei alămâi,

Scanned with OKEN Scanner

Iancule de unde vii?
– Ia, d-aci de peste Jii!
– Iancule, ce-ai târguit?
– Dat-am aur şi argint
Pe vreo cinci oca de plumbi
Să duc la băieţi în crâng;
Că băieţii, făr-de minte,
Risipesc la gloanţe multe,
Nu le stă nimeni-nainte
Şi nu ştiu trage la ţinte;
Că băieţii, cam zglobii,
Trag la naiba, prin pustii,
Nu ca mine-n carne vii!
Până vorba nu-mi sfârşea,
Iacăte-mi şi potera,
Bat-o Maica Precista!
Iar ceuşii poterii,
Slujitorii domniei,
De-l vedea
Îi tot zicea:
– Iancule,
Jianule,
Ad-o-ncoace povara,
C-o să-ţi fie greu cu ea,
Dă-te de voia ta
Să ne scapi de vreo belea!
– Ba de voie nu m-oi da,
Nici povara nu mi-ăţi lua."

(„Iancu Jianu", în culegerea lui G. Dem. Teodorescu, „Poezii populare române")

A. (30p) Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele următoare:

1. (6p) Transcrie două cuvinte cu diftongi diferiţi şi un cuvânt cu vocale în hiat.

2. (6p) Menţionează câte un sinonim pentru cuvintele: *zglobiu*, *povară*.

Scanned with OKEN Scanner

3. (6p) Scrie trei expresii sau locuţiuni care să conţină cuvântul *ţintă*.

4. (6p) Motivează folosirea virgulei şi a cratimei în structura: *„Iancule, ce-ai târguit?“*

5. (6p) Menţionează două trăsături ale operei epice, valorificând textul dat.

B. (12p) Argumentează într-o compunere de 150 – 250 de cuvinte că fragmentul citat face parte dintr-o baladă.

În compunerea ta, trebuie:

– să prezinţi trei trăsături ale baladei populare;

– să exemplifici aceste trăsături, valorificând textul dat;

– să ai un conţinut adecvat cerinţei formulate;

– să respecţi numărul de cuvinte indicat.

Subiectul al II-lea

Citeşte cu atenţie textul următor:

„După creaţiile de mare vitalitate creatoare ale lui Ludwig van Beethoven, începutul de secol XX aduce în istoria muzicii un suflu nou, concretizat în stilul romantic. Cea care defineşte şi acum cu pregnanţă profilul muzicii ca artă este melodia. Este perioada în care melodia atinge apogeul expresivităţii şi forţei sale de sugestie.

Romantismul introduce în muzică trăirea umană, zbuciumul sentimentelor contradictorii şi, mai ales, predilecţia pentru stările lirice, fantastice, melancolice, pastorale.

Compozitorul romantic se îndreaptă şi spre literatură, în special spre poezie, în care află o bogată trăire afectivă, sursă de pasionată inspiraţie muzicală.

Această nouă faţetă a sufletului artistic se traduce într-o mare dezvoltare a genurilor şi formelor vocale- bazate pe textul poetic (liedul) sau dramatic (opera) – simfonice sau instrumentale. Interferenţa literaturii cu muzica are drept majoră consecinţă apariţia programatismului muzical.“

(Sofia Matei, Mihaela Marinescu, Manual de Educaţie muzicală, clasa a X-a)

Scanned with OKEN Scanner

A. (24p) Scrie răspunsul pentru următoarele cerinţe:

1. (4p) Transcrie din textul dat structura referitoare la apariţia stilului romantic în muzică.

2. (4p) Precizează care este consecinţa interferenţei literaturii cu muzica.

3. (4p) Scrie care este valoarea morfologică a cuvintelor: *care*, *sale*, *pentru*, *află*.

4. (4p) Stabileşte funcţia sintactică şi cazul în care stau cuvintele: *trăirea*, *această*, *a genurilor*, *vocale*.

5. (4p) Transcrie propoziţia subordonată atributivă din textul dat.

6. (4p) Alcătuieşte câte o frază în care subordonata *„să cântăm“* să fie pe rând subiectivă şi predicativă.

B.(12p) Alcătuieşte o compunere de 80 – 150 de cuvinte în care să prezinţi impresia produsă de concertul formaţiei tale preferate.

În compunerea ta, trebuie:

– să precizezi locul şi timpul când a avut loc concertul;
– să prezinţi atmosfera dinainte de începerea spectacolului;
– să-ţi exprimi părerea despre comportamentul spectatorilor;
– să motivezi preferinţa pentru această formaţie;
– să ai un conţinut adecvat cerinţei;
– să respecţi numărul de cuvinte cerut.

Pentru întreaga lucrare vei primi 12 puncte (unitatea compoziţiei – 1p; coerenţa textului – 2p; registrul de comunicare, stilul şi vocabularul adecvate conţinutului – 2p; ortografia – 3p; punctuaţia – 2p; aşezarea corectă în pagină, lizibilitatea – 2p.)

Testul 13
Subiectul I

Citeşte cu atenţie textul următor:

„Peste vişini vântul în grădină
Cătând culcuş mai bate-abia
Din aripi, şi-n curând s-alină.
Eu cred c-a obosit pădurea
Căci ziua-ntreag-a tot cântat
Şi tace-acum gândind aiurea.

Scanned with OKEN Scanner

Iar roşul mac închide floarea,
Din ochi clipeşte-ncet cicoarea
Şi-adoarme-apoi şi ea.

Sub dealuri amurgeşte zarea.
Se-ntunecă prin văi cărarea
Şi-i umbră peste sat."
(G. Coşbuc, Pastel)

A. (30p) Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele următoare:
1. (6p) Scrie perechea de sinonime din versurile de mai sus.
2. (6p) Motivează folosirea cratimei în structura *„clipeşte-ncet"*.
3. (6p) Transcrie din textul dat o personificare şi un epitet.
4. (6p) Transcrie câte un vers care creează o *imagine auditivă*, respectiv *vizuală*.
5. (6p) Explică semnificaţia versului *„Şi-i umbră peste sat."*

B. (12p) Argumentează într-o compunere de 150 – 250 de cuvinte că versurile citate aparţin speciei pastel.
În compunerea ta, trebuie:
– să prezinţi trăsăturile pastelului;
– să ilustrezi aceste trăsături, valorificând textul dat;
– să te referi la modul de expunere şi la imaginile artistice;
– să ai un conţinut adecvat cerinţei formulate;
– să respecţi numărul de cuvinte indicat.

Subiectul al II-lea

Citeşte cu atenţie textul următor:

„În ochii străinului, fineţea şi frumuseţea costumului ţărănesc – mai ales al femeilor – contrastează în mod ciudat cu sărăcia locuinţei.
Iată cum descrie elveţianul Recordon ţăranca româncă: «Îmbrăcămintea ţărăncilor valahe constă în primul rând dintr-o cămaşă, care, în partea de sus şi pe mâneci, este bogat cusută cu arnici albastru sau roşu; peste această cămaşă [...] are două şorţuri dintr-o stofă destul de groasă, cu vrâste albastre, roşii şi albe sau galbene, pe care le leagă unul în faţă, celălalt în spate, în aşa fel încât cămaşa cea frumoasă, de care ţărăncile sunt destul de fudule,

Scanned with OKEN Scanner

să se poată vedea; în sfârşit, se poate spune că femeile valahe de la ţară nu sunt lipsite de o oarecare eleganţă în gătelile lor, mai ales când se leagă la cap cu o băsmăluţă, care le dă la iveală şi mai bine drăgălăşenia trăsăturilor, deşi, uneori sunt cam arse de soare. [...] De altfel, nu podoabele sau gătelile fac frumuseţea acestor femei, ci mai curând dragostea pe care o poartă bărbaţilor, duioşia arătată copiilor, hărnicia şi priceperea cu care-şi ţin gosopodăria; tot timpul le vezi cu fusul sau cu suveica. Aceste gospodine îi ţin pe toţi ai casei atât de curaţi, încât ai crede că mai tot timpul sunt îmbrăcaţi de sărbătoare».“

(Neagu Djuvara, Între Orient şi Occident)

A. (24p) Scrie răspunsul pentru următoarele cerinţe:

1. (4p) – numele străinului care este impresionat de frumuseţea costumului popular;

– care este culoarea folosită pentru cusăturile de pe mânecile cămăşilor.

2. (4p) Scrie numele autorului şi titlul lucrării.

3. (4p) Precizează valoarea morfologică a cuvintelor: *ţărănesc*, *iată*, *două*, *care*.

4. (4p) Stabileşte funcţia sintactică a cuvintelor: *locuinţei*, *pe care*, *cea frumoasă*, *lor*.

5. (4p) Transcrie şi precizează felul subordonatelor din ultimul alineat.

6. (4p) Contrage subordonata „*pe care o poartă bărbaţilor*“ în parte de propoziţie corespunzătoare, pe care o vei numi.

B. (12p) Alcătuieşte o compunere de 80 – 150 de cuvinte în care să prezinţi o întâmplare din timpul vizitei la Muzeul Ţăranului Român.

În compunerea ta, trebuie:

– să precizezi două elemente ale contextului spaţio-temporale;
– să relatezi întâmplarea care a avut loc;
– să arăţi ce te-a impresionat când ai vizitat muzeul;
– să ai un conţinut adecvat cerinţei;
– să respecţi numărul de cuvinte cerut.

Scanned with OKEN Scanner

Vei primi 12 puncte pentru redactarea întregii lucrări (unitatea compoziţiei – 1p; coerenţa textului – 2p; registrul de comunicare, stilul şi vocabularul adecvate conţinutului – 2p; ortografia – 3p; punctuaţia – 2p; aşezarea corectă în pagină, lizibilitatea – 2p.)

Testul 14
Subiectul I

Citeşte cu atenţie textul următor:

„Erau două ceasuri după-amiază când sosirăm în pitoreasca vale a Sabasei. La spatele nostru, Hălăuca, cu nenumăratele sale trepte verzi, se ridica în depărtare ca un nemărginit amfiteatru, care închidea cercul înalt al vederii dinspre răsărit. În faţă, în stânga şi-n dreapta noastră, munţii Sabasei, Borcei şi Fărcaşei se întindeau până dincolo de hotarele ochilor, ca o mare încremenită de valuri violete cu nuanţe de aur: iar peste această privelişte neţărmurită, arşiţa de cuptor aruncase o reţea subţire de aburi fumurii, care dădeau întregului înfăţişarea unei mări de opal. Căldura era covârşitoare şi întreaga natură părea că răsuflă greu."

(C. Hogaş, În valea Sabasei)

A. (30p) Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele următoare:

1. (6p) Transcrie din textul dat câte un cuvânt cu diftong, cu triftong şi cu vocale în hiat..
2. (6p) Transcrie din text un cuvânt format prin derivare şi altul prin conversiune.
3. (6p) Precizează care este modul de expunere folosit de scriitor.
4. (4p) Transcrie din textul dat o metaforă şi un epitet.
5. (6p) Explică în 30 – 50 de cuvinte semnificaţia secvenţei „munţii [...] se întindeau ca o mare încremenită de valuri violete cu nuanţe de aur."

B.(12p) Alcătuieşte o compunere de 150 – 200 de cuvinte prin care să argumentezi că fragmentul citat este o descriere literară în proză.

Scanned with OKEN Scanner

În compunerea ta, trebuie:
– să menţionezi trăsăturile descrierii;
– să exemplifici aceste trăsături valorificând textul dat;
– să ai un conţinut adecvat cerinţei formulate;
– să respecţi numărul de cuvinte indicat.

Subiectul al II-lea

Citeşte cu atenţie următorul text:

„Urşii polari vor supravieţui gheţurilor din Arctica.

Schimbările climatice din ultimii ani au afectat vizibil calota glaciară a Arcticii. Acest proces va avea urmări catastrofale, ducând la dispariţia a numeroase specii de animale. Cei care se vor salva vor fi, se pare, urşii polari. Un studiu recent, condus de doi savanţi de la Muzeul American de Istorie Naturală, arată că uriaşele mamifere se vor adapta noii situaţii, înlocuind animalele marine cu care obişnuiesc să se hrănească în prezent, cu reni sau gâşte. Studiul s-a bazat pe noi calcule privind energia calorică furnizată de surse alimentare terestre şi a indicat că şederea în timp îndelungat a speciei ursului polar pe uscat ar putea să nu aibă consecinţe dezastruoase. Studii anterioare au prezis că foametea în rândul urşilor polari va atinge cele mai alarmante cote în 2068, când se estimează că subţierea anuală a stratului de gheaţă îi va separa pe urşi de mare timp de 180 de zile pe an."

(Gabriel Tudor, săptămânalul Magazin, nr.39, oct. 2015)

A. (24p) Scrie răspunsul pentru cerinţele următoare:

1. (4p) Precizează specia de animale care va supravieţui gheţurilor din Arctica.

2. (4p) Transcrie din text secvenţa referitoare la perioada când se estimează că urşii polari vor suferi de foame.

3. (4p) Precizează valoarea morfologică a cuvintelor: *acest*, *ducând*, *recent*, *sau*.

4. (4p) Menţionează funcţia sintactică a cuvintelor: *climatice*, *calota*, *se pare*, *studiul*.

Scanned with OKEN Scanner

5. (4p) Transcrie şi precizează felul ultimei subordonate din textul dat.

6. (4p) Alcătuieşte câte o frază în care verbul „*a privi*“ să fie regent pentru o subordonată *completivă directă*, respectiv *circumstanţială de timp*.

B. (12p) Redactează o compunere narativă de 80 – 150 de cuvinte în care să relatezi o întâmplare care a avut loc în ţinuturile de gheaţă ale Arcticii.

În compunerea ta, trebuie:

– să prezinţi locul şi timpul;

– să relatezi întâmplarea, respectând succesiunea logică a evenimentelor;

– să ai un conţinut adecvat cerinţei;

– să respecţi numărul de cuvinte imdicat.

Pentru redactarea întregii lucrări vei primi 12 puncte (unitatea compoziţiei – 1p; coerenţa textului – 2p; registrul de comunicare, stilul şi vocabularul adecvate conţinutului – 2p; ortografia – 3p; punctuaţia – 2p; aşezarea corectă în pagină, lizibilitatea – 2p.)

Testul 15
Subiectul I

Citeşte cu atenţie următorul text:

„Foaie verde muşeţel,
Mi-a trimis badea inel,
Să-mi astâmpăr dorul cu el.
Să-mi trimită şi zece,
De dorul lui nu-mi trece.
Eu-n pădure duce-m-aş,
Frunză verde rupe-mi-aş,
Slove negre scriere-aş,
La badea trimite-o-aş,
Ca să vadă

Scanned with OKEN Scanner

Şi să creadă
Că slova cum îi de neagră,
Aşa mi-i inima întreagă;
Şi slova cum îi de scrisă,
Aşa mi-e inima-nchisă."

(*** „Doină")

Subiectul I

A. (30p) Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele următoare:

1. (6p) Scrie patru expresii sau locuţiuni care au în componenţă cuvântul *inimă*.
2. (6p) Motivează folosirea cratimei în structura „*mi-a* (trimis)."
3. (6p) Transcrie un cuvânt cu vocale în hiat şi două cuvinte cu diftongi diferiţi.
4. (6p) Transcrie o structură care conţine o comparaţie.
5. (6p) Precizează ipostaza în care apare eul liric.

B. (12p) Prezintă într-o compunere de 150 – 250 de cuvinte argumente care să susţină că textul citat este o doină populară.

În compunerea ta, trebuie:
– să defineşti doina;
– să prezinţi trăsăturile doinei, valorificând textul dat;
– să ai un conţinut adecvat cerinţei;
– să respecţi numărul de cuvinte indicat.

Subiectul al II-lea

Citeşte cu atenţie textul următor:

„De câte ori nu ai auzit de-a lungul timpului că nu este bine să te întorci din drum sau să verşi sare, fiindcă rişti să te certi cu cineva?

Fiecare popor îşi are propriile superstiţii care pot fi respectate cu sfinţenie de diverse persoane, în timp ce pentru altele, aceste practici sunt doar un motiv de amuzament.

Scanned with OKEN Scanner

Nu te întoarce din drum este o superstiție veche, foarte răspândită la noi în țară. Se zice că dacă te întorci din drum nu-ți va merge bine în acea zi.

Această credință își are originile în vremuri de război, când conducătorii armatelor încercau astfel să-i descurajeze pe soldații care căutau să dezerteze. Însuși împăratul Cezar credea în această superstiție. Se spune că atunci când a mers să lupte cu Pompei, el a fost rugat să-și întoarcă armata, după ce a traversat râul Rubicon. A refuzat, spunând celebra replică: „alea jacta est" (zarurile au fost aruncate)."

(Sorina Severin, revista „Click! Pentru femei", oct. 2015)

A. (24p) Scrie răspunsul pentru fiecae dintre cerințele următoare:

1. (4p) Precizează tema fragmentului dat.
2. (4p) Transcrie un scurt fragment care se referă la originea superstițiilor.
3. (4p) Precizează valoarea morfologică a cuvintelor: *fiecare, în timp ce.*
4. (4p) Scrie care este funcția sintactică a cuvintelor: *bine, cu cineva, această, când.*
5. (4p) Transcrie câte un predicat verbal la diateza activă, respectiv la diateza pasivă.
6. (4p) Transcrie din textul dat o subordonată circumstanțială condițională și o subordonată circumstanțială de timp.

B. (12p) Alcătuiește o compunere narativă de 80 – 150 de cuvinte în care să prezinți o întâmplare legată de o superstiție auzită de la bunica.

În compunerea ta, trebuie:

– să ai două repere spațio–temporale;
– să prezinți pe scurt întâmplarea;
– să-ți exprimi opinia despre superstiția la care ai făcut referire;
– să ai un conținut adecvat cerinței formulate;
– să te încadrezi în numărul de cuvinte cerut.

Pentru redactarea întregii lucrări vei primi 12 puncte(unitatea compoziției – 1p; coerența textului – 2p; registrul de comunicare,

Scanned with OKEN Scanner

stilul şi vocabularul adecvate conţinutului – 2p; ortografia – 3p; punctuaţia – 2p; aşezarea corectă în pagină, lizibilitatea – 2p.)

Testul 16
Subiectul I

Citeşte cu atenţie textul următor:

„– Şi iar se duse Băiet Sărac şi se tot duse peste pustiul cel întins zi de vară până-n seară, cale lungă să-i ajungă, până ce sosi la un codru mare, mare cât pustiul peste care trecuse, şi des şi întunecat şi părăsit chiar şi de vânturi.

Intrând în codrul ăsta, el zări la tulpina unui copac o babă bătrână, gârbovă şi zbârcită la faţă.

Băiet Sărac, care de atâta pustie de vreme nu văzuse faţă de om şi nu auzise grai pământesc, se bucură acum şi grăi vesel:

– Noroc bun, maică! Dar cum şi ce mai faci pe aci prin pustiul ăsta de codru?

– Bună să-ţi fie vorba! răspunse baba gemând. Iaca şi eu, ca vai de mine, cu bătrâneţele mele. Am venit să mă duc, şi acu nu mai pot merge fiindcă nu mă mai ţin picioarele.

Auzind aceste, lui Băiet Sărac i se făcu milă de babă şi se apropie de dânsa şi o întrebă de unde vine şi unde merge şi în ce treabă umblă. El nu ştia că asta e chiar Mama Pădurii, care se ţine la marginea codrului şi le iese în cale celor ce rătăcesc prin aceste locuri pustii, ca să-i momească cu vorbe şi să-i piardă. Văzând-o aşa de slăbănoagă, el îşi aduse aminte de cele trei azime şi, parcă era de să se întoarcă numaidecât mâine, acasă, se gândi să-şi împartă merindea cu ea, ca doară va mai prinde putere.“

(Ioan Slavici, Băiet Sărac)

A. (30p) Scrie răspunsul pentru fiecare dintre următoarele cerinţe:

1. (6p) Transcrie cuvintele din text care constituie un pleonasm.
2. (6p) Alcătuieşte enunţuri cu omonimele cuvântului *milă*.
3. (6p) Motivează folosirea virgulei în structura „– Noroc bun, maică!“

Scanned with OKEN Scanner

4. (6p) Precizează modurile de expunere folosite în textul dat.
5. (6p) Precizează un personaj care aparține fabulosului.

B (12p) Într-o compunere de 150 – 250 de cuvinte argumentează că fragmentul citat aparține speciei literare basm.

În lucrarea ta vei avea în vedere:
– menționarea a două trăsături specifice basmului;
– identificarea acestor trăsături valorificând textul dat;
– prezentarea pe scurt a subiectului;
– prezentarea personajelor prin raportare la întâmplări;
– conținutul adecvat cerinței;
– respectarea numărului de cuvinte cerut.

Subiectul al II-lea

Citește cu atenție textul următor:

„Se știe că odată cu descoperirea și publicarea poeziei populare s-au ridicat numeroase întrebări cu privire la geneza și natura ei intimă, la modul *cum* a luat naștere și, deci, la autorul poeziei populare. Toate problemele au fost dezbătute cu aprindere. Intervenind în discuție scriitori întâi de toate, apoi esteticieni, filologi, etnologi, era de așteptat ca punctele de vedere să fie deosebite.Varietatea acestora a dus la crearea unor curente și școli, punând în circulație un bogat capital de idei, cu o interesantă istorie a lor ce a dus la constituirea unei noi discipline: folclorul.

Cu privire la geneză răspunsurile au fost în dependență de epocă. Într-o primă fază actul creației fiind învăluit în taină și mister, și sensul lui a fost exprimat în modul vag, general.

Formularea lui M. Kogălniceanu este tipică pentru un mare număr de scriitori români: „Cele mai multe din aceste cântece sunt producțiile spiritului romantic *al întregului popor*, întâi de toate al celor din colibe, de la turme și cirezi.“ Asemenea cuvinte auzite în preajma anilor 1840, în plină epocă romantică, au fost reformulate în diverse forme.

Scanned with OKEN Scanner

Concepţia izvora dintr-o stare sufletească tipică vremii, aceea că poezia populară, fiind prea frumoasă şi perfectă, ar fi fost imposibil să fie operă a „unuia“: „*Un singur om* n-ar avea o comoară aşa de bogată de imagini, de idei măreţe, în presimţiri duioase“, susţine Alecu Russo. Aşadar, numai *întregul popor*, toţi împreună ar fi în stare să creeze adevărate bijuterii, expresie a spiritului lor.

(Gheorghe Vrabie, Din estetica poeziei populare române)

A. (24p) Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele următoare:

1. (4p) Scrie numele autorului şi titlul lucrării;
2. (4p) Precizează tema fragmentului citat;
3. (4p) Scrie care este valoarea morfologică a cuvintelor: *cum*, *toate*.
4. (4p) Precizează funcţia sintactică a cuvintelor din structura: „*Formularea lui Kogălniceanu este tipică pentru un mare număr de scriitori*“.
5. (4p) Transcrie din textul dat: *un atribut pronominal genitival* şi *un complemet direct*.
6. (4p) Transcrie şi precizează felul subordonatei din ultima frază a textului dat.

B. (12p) Alcătuieşte o compunere de 80 – 150 de cuvinte în care să-ţi exprimi părerea despre păstrarea tradiţiilor populare.

În compunerea ta, trebuie:

– să faci referire la două dintre cele mai cunoscute datini;
– să ai un punct de vedere susţinut de cel puţin două argumente;
– să ai un conţinut adecvar cerinţei formulate;
– să respecţi numărul de cuvinte cerut.

Pentru redactarea întregii lucrări vei primi 12 puncte(unitatea compoziţiei – 1p; coerenţa textului – 2p; registrul de comunicare, stilul şi vocabularul adecvate conţinutului – 2p; ortografia – 3p; punctuaţia – 2p; aşezarea corectă în pagină, lizibilitatea – 2p.)

Scanned with OKEN Scanner

Testul 17
Subiectul I

Citeşte cu atenţie textul următor:

Scena VIII

(„ŞTEFAN *intră la braţul* DOAMNEI MARIA, *îmbrăcat în zale de argint c-o mantie de postav roşu blănită cu cacom. Galben la faţă şi cu cearcăne la ochi. Şchioapătă. Doftorul* IERONIMODA CESENA, *doftorul* KLIGENSPORN, *doftorul* ŞMIL. *Vin pe uşa din stânga.)*

ŞTEFAN: Ascultă, până mai ai când... Du-te la paharnicul Ulea... Şade lângă castel... Cine mă iubeşte e-aproape de mine... Nu e aşa, stolnice Drăgan?

STOLNICUL DRĂGAN: Da, Măria-ta.

ŞTEFAN: Du-te de-i spune că eu şi jitnicerul Stavăr dorim să-l vedem... Nu doreşti, Stavăr?

JITNICERUL STAVĂR: Cum zici, Măria-ta.

ŞTEFAN: Dar tu cum zici?...(*lui Moghilă*) Că e rău să puie pe Drăgan şi pe Stavăr împotrivă cu vorba lor şi vorbele lor împotriva lor înşişi... (*Joc de priviri între boieri.*) Că Ştefan n-ar sta la îndoială la ceea ce ar trebui să hotărască dacă sufletul lui ar vrea...

CLUCERUL MOGHILĂ: Preaslăvite doamne...

ŞTEFAN: N-ai înţeles?

CLUCERUL MOGHILĂ: Iacă sabia... taie-mă, omoară-mă...

ŞTEFAN: Aşa de curat? (*Jocul privirilor se înteţeşte*). Nimeni din voi n-a... Cum să pricepeţi ceea ce nu e priceput? După patruzeci şi şapte de ani de domnie... A! Signore, să mă reazăm de braţul tău...Moghilă...

CLUCERUL MOGHILĂ (*tresărind*): Aici, doamne!

ŞTEFAN: Ce strigi aşa de tare?... Du-te de-i spune să vie până nu viu eu!... (*Moghilă se duce repede. Din partea dreaptă intră Sfatul ţării, se închină şi s-aşează în jeţuri*). Ce de judecăţi am vânturat împreună... (*Intră ostaşi prin partea stângă din fund.*) Ce de bătălii... (*La sfetnici*) Senini şi fără interes... (*La ostaşi*) Cu patimă şi cu interes... Şi toate cu aceeaşi ţintă... Signore, treci de partea astălaltă...

Scanned with OKEN Scanner

(*Intră paharnicul Ulea şi clucerul Moghilă prin dreapta.*) A! Paharnice Ulea... scumpa dumneavoastră sănătate...

PAHARNICUL ULEA: Abia mă ţin picioarele...

ŞTEFAN: Schimbă-le cu ale mele... Fii, măi omule, tânăr, voinic... ca un brad, fii ca mine... Ei, oleacă suflarea... oleacă piciorul...oleacă de căldură... oleacă încheieturile... dar încolo... aproape nimic... (*Încearcă sabia.*) Nu vrea să iasă... Nu vreau să vrea să iasă... Şi de ce-aş vrea? (*Către Ulea.*) Să spui feciorului tău să nu stea cu capul jos... Signore, mută-te în partea astălaltă..."

(B. Ştefănescu Delavrancea, Apus de soare)

A. (30p) Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele următoare:

1. (6p) Transcrie trei arhaisme din textul dat.
2. (6p) Scrie două sinonime lexicale pentru locuţiunea verbală „a sta la îndoială".
3. (6p) Motivează folosirea virgulei în structura „Nu e aşa, stolnice Drăgan?"
4. (6p) Precizează două trăsături morale ale domnitorului Ştefan, aşa cum se desprind din textul dat.
5. (6p) Explică semnificaţia secvenţei „(Încearcă sabia) Nu vreau să vrea să iasă."

B. (12p) Argumentează într-o compunere de 150 – 250 de cuvinte, că fragmentul dat face parte dintr-o operă dramatică.

În compunerea ta, trebuie:

– să defineşti opera dramatică;
– să precizezi patru trăsături ale operei dramatice;
– să exemplifici aceste trăsături, valorificând textul dat;
– să ai un conţinut adecvat cerinţei;
– să respecţi numărul de cuvinte indicat.

Subiectul al II-lea

Citeşte cu atenţie textul următor:

„Retragerea armatei şi administraţiei romane din Dacia în vremea împăratului Aurelian (271–275) a constituit un eveniment cu

Scanned with OKEN Scanner

implicaţii deosebite, provocând unele modificări de ordin economic, demografic şi social–politic.

Teritoriul fostei provincii a continuat să fie locuit şi după anul 275 de o numeroasă populaţie puternic romanizată, daco–romanii şi de coloniştii aduşi în timpul administraţiei romane. Intensitatea şi puternicul impact al procesului de romanizare asupra autohtonilor au asigurat caracterul ireversibil al acesteia.

Continuitatea populaţiei este atestată şi de permanentele legături cu romanitatea sud–dunăreană. Relaţiile autohtonilor de la nordul Dunării de Jos cu lumea romană şi romano-bizantină au fost atât de intense, încât nu au putut fi întrerupte nici de marile migraţii. Continuarea acestor legături a fost posibilă ca urmare a menţinerii stăpânirii romane în Dobrogea până la începutul secolului al VII-lea şi a reinstaurării parţiale şi vremelnice a administraţiei Imperiului la nord de Dunăre în timpul împăraţilor Constantin cel Mare (306–337) şi Justinian (527–565)."

(Ioan Scurtu, M. Curculescu, C. Dincă, A.C. Soare, Manual de istorie)

A. (24p) Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele următoare:

1. (4p) Precizează perioada când a avut loc retragerea armatei şi administraţiei romane din Dacia.

2. (4p) Menţionează două argumente care să arate că fragmentul citat este un text non–literar.

3. (4p) Stabileşte valoarea morfologică a cuvintelor: din, unele, în timpul, fostei.

4. (4p) Transcrie din textul dat un predicat verbal la diateza pasivă şi un predicat nominal.

5. (4p) Transcrie din text propoziţia circumstanţială consecutivă.

6. (4p) Alcătueşte câte o frază în care subordonata „să fie locuit" să fie pe rând subordonată subiectivă, apoi predicativă.

B. (12p) Alcătuieşte o compunere de 80 – 150 de cuvinte în care să evidenţiezi trăsăturile regelui dacilor.

În compunerea ta, rebuie:

– să prezinţi două trăsături fizice ale personajului, aşa cum ţi l-ai imaginat;

Scanned with OKEN Scanner

– să prezinţi cel puţin două trăsături morale şi să le exemplifici;
– să foloseşti două imagini artistice în descrierea personajului;
– să foloseşti descrierea şi naraţiunea ca mijloace de expunere;
– să ai un conţinut adecvat cerinţei;
– să respecţi numărul de cuvinte cerut.

Pentru redactarea întregii lucrări vei primi 12 puncte (unitatea compoziţiei – 1p; coerenţa textului – 2p; registrul de comunicare, stilul şi vocabularul adecvate conţinutului – 2p; ortografia – 3p; punctuaţia – 2p; aşezarea corectă în pagină, lizibilitatea – 2p.)

Testul 18
Subiectul I

Citeşte cu atenţie textul următor:

„Cu asemenea reflecţiuni intră el în casa unde îşi avea fanariotul biblioteca şi alese tot ce găsi într-însa mai bun. Între alte cărţi găsi şi un tractat de fiziologie şi operele lui Machiaveli pe care le citi şi le studie cu mare băgare de seamă; în fine, făcu tot ce putu spre a deveni perfect în arta ipocriziei şi a perfidiei. [...]

Păturică era într-adevăr un om extraordinar. El îşi luase hotărârea de a deveni om mare şi niciun obstacol nu putea să-l abată de la această idee fixă. Ca slugă, era dator să lucreze mai multe ore pe zi şi a se supune la toate slugile cele mai vechi decât dânsul; ca ambiţios, căta să înveţe carte multă, precum îi zisese fanariotul şi să se silească a înlătura toate obstacolele ce întâmpina în calea ambiţiunii sale. Cum putu dar să învingă atâtea greutăţi şi să iasă triumfător?

Iată modul ce întrebuinţă: când se crăpa de ziuă, Păturică se afla lângă uşa postelnicului, stând în picioare spre a împlini cu exactitate ordinele stăpânului său. Pe dată ce fanariotul se deştepta, el intra în casă, îl freca pe picioare, îl ajuta să se îmbrace, îi da de spălat, îi aducea dulceaţă, cafea şi ciubuc. Toate aceste mici servicii le executa cu cea mai mare iuţeală, graţie şi cu un fel de afecţiune ce făcea pe fanariot să-l creadă de cel mai credincios şi devotat dintre servitorii săi.

Scanned with OKEN Scanner

După ce pleca boierul la curte, se ducea la vătaful şi-i făcea o mulţime de linguşiri."

(N. Filimon, Ciocoii vechi şi noi)

A. (30p) Scrie răspunsul pentru fiecare dintre următoarele cerinţe:

1. (6p) Menţionează câte un sinonim pentru cuvintele: ipocrizie, obstacol.

2. (6p) Transcrie din text patru cuvinte care aparţin registrului arhaic al limbii.

3. (6p) Menţionează rolul cratimei în structura „să-l creadă."

4. (6p) Explică sensul afirmaţiei naratorului: „Păturică făcu tot ce putu spre a deveni perfect în arta ipocriziei şi a perfidiei".

5. (6p) Precizează care este modul predominant de expunere folosit în textul dat.

B. (12) Alcătuieşte o compunere de 150 – 200 de cuvinte în care să caracterizezi personajul din textul dat.

În compunerea ta, trebuie:

– să precizezi trăsătura morală dominantă a personajului;
– să exemplifici, valorificând textul, această trăsătură;
– să ai un conţinut adecvat cerinţei;
– să respecţi numărul de cuvinte cerut.

Subiectul al II-lea

Citeşte cu atenţie textul următor:

„Sistemul cumpărării domniei se generalizase, iar domnii fanarioţi erau preocupaţi să-şi recupereze imensele cheltuieli făcute cu instalarea, să-şi strângă în grabă sume cât mai mari, cu care să-şi întârzie mazilirea, oricum de neînlăturat, şi să-şi asigure o viaţă confortabilă după scoaterea din domnie.

Pe plan intern, domnii fanarioţi au mărit exagerat de mult aparatul administrativ, înfiinţând tot felul de dregătorii. Aşa cum domnia se

Scanned with OKEN Scanner

cumpăra de la turci, caftanul se cumpăra de la domn, astfel încât dregătoria a devenit repede mijloc de îmbogăţire şi o directă invitaţie la corupţie. În aceste condiţii, nu este de mirare că principala funcţie a statului în epoca fanariotă a fost cea fiscală, întregul aparat de stat, de la Vodă la cel mai mic slujbaş, fiind preocupat de a stoarce cât mai mulţi bani de la populaţie."

(Ioan Scurtu, M. Curculescu, C. Dincă, A.C. Soare, Manual de istorie)

A. (24p) Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele următoare:

1. (4p) Transcrie din textul dat o secvenţă care precizează principala funcţie a statului în epoca fanariotă.

2. (4p) Precizează, pe baza textului dat, care era principala preocupare a domnilor fanarioţi.

3. (4p) Stabileşte valoarea morfologică a următoarelor cuvinte din primul alineat: *imensele*, *-şi*, *în grabă*, *după*.

4. (4p) Transcrie din text: *un atribut adjectival* şi *un complement direct*.

5. (4p) Precizează funcţia sintactică a verbului „*a stoarce*", apoi realizează expansiunea şi precizează felul propoziţiei subordonate obţinute.

6.(4p) Alcătuieşte o frază în care subordonata subiectivă să aibă ca regent o expresie verbală impersonală.

B (12p) Alcătuieşte o compunere narativă de 80 – 150 de cuvinte în care să-ţi imaginezi felul în care ai obţinut domnia în Ţara Românească.

În lucrarea ta, trebuie:

– să precizezi două repere spaţio-temporale;

– să prezinţi modalitatea în care ai gândit şi ai reuşit obţinerea domniei;

– să foloseşti numai naraţiunea ca mod de expunere;

– să ai un conţinut adecvat cerinţei;

– să respecţi numărul de cuvinte cerut.

Pentru întreaga lucrare vei primi 12 puncte (unitatea compoziţiei – 1p; coerenţa textului – 2p; registrul de comunicare,

Scanned with OKEN Scanner

stilul şi vocabularul adecvate conţinutului – 2p; ortografia – 3p; punctuaţia – 2p; aşezarea corectă în pagină, lizibilitatea – 2p.)

Testul 19
Subiectul I

Citeşte cu atenţie textul următor:

„Şi cum umblam eu aşa creanga toată ziua, l-am întâlnit într-o dimineaţă în marginea codrului dinspre Pleşăştii noştri; m-a întrebat al cui sunt, ş-am legat vorbă numaidecât – pe bătrân îl chema Vasile Petrovici, zicea că-i «cumătrul urşilor», că-l cunoştea pe tata, vechi tovarăşi de vânătoare – şi se mira cum de nu mă văzuse el niciodată, că doar fusese de atâtea ori pe la noi. Da' pe când stam noi aşa de vorbă, iată un prepelicar nebunatic răsare ca din pământ, şi ţup cu labele pe umerii mei; eu îl iau cu drag de gât şi-mi lipesc obrazul de urechea lui moale.

Atunci conu Vasile îmi spune cu bunătate că, dacă vreau şi eu un pui de prepelicar, să merg cu el acasă şi-mi dă bucuros – ş-am mers, ş-am mers cam multişor înlăuntrul codrului, pân-am zărit între stejari căsuţa aceea albă, ce-mi surâdea misterios ca din cadrul unei poveşti. Niciodată n-am să uit impresia puternică pe care a făcut-o asupra mea gospodăria aceea ascunsă în pădure.

Cum trebuie să mă fi grozăvit eu când m-a întrebat bătrânul dacă nu mi-e frică să mă-ntorc singur – c-a râs cu poftă şi, bătându-mă pe umăr, a zis: «Apoi, dacă-i aşa, deliule, să mai vii pe la mine.» Ş-am plecat cu căţelul în braţe, fericit, de parcă nici nu atingeam pământul."

(Al. Vlahuţă, La gura sobei)

A. (30p) Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele următoare:

1. (6p) Transcrie din textul dat câte un cuvânt format prin derivare, prin compunere şi prin schimbarea valorii gramaticale.

2. (6p) Scrie câte un sinonim pentru cuvintele: *misterios*, *bunătate*.

3. (6p) Precizează numărul de litere şi de sunete ale cuvintelor: *chema*, *niciodată*.

Scanned with OKEN Scanner

4. (6p) Explică semnificaţia secvenţei „*Şi cum umblam eu aşa creanga toată ziua.*“

5. (6p) Formulează ideile principale din textul dat.

B. (12p) Caracterizează într-o compunere de 150 – 200 de cuvinte un personaj din textul dat.

În compunerea ta, trebuie:

– să precizezi două trăsături ale personajului;

– să le exemplifici, valorificând textul;

– să ai un conţinut adecvat cerinţei;

– să respecţi numărul de cuvinte indicat.

Subiectul al II-lea

Citeşte cu atenţie textul următor:

„*Casa Capşa* a avut un caracter aparte. Cofetărie de lux, restaurant, cafenea şi hotel – toate împreună, a fost loc de întâlnire a inteligheţiei bucureştene – ziarişti, scriitori, politicieni, oameni de afaceri. La *Capşa* luai pulsul zilei, acolo circulau cele mai noi ştiri, zvonuri, cancanuri, bârfe.

Casa Capşa a fost o adevărată instituţie, al cărei renume a trecut graniţele ţării încă de la finele secolului al XIX-lea. A pornit în 1852, prin cofetăria La Doi Fraţi, din iniţiativa aromânilor Anton şi Ştefan Capşa. S-a dezvoltat treptat şi a durat până în 1871. A doua cofetărie *Capşa* îşi începe activitatea în 1868, graţie talentului, energiei, cunoştinţelor deosebite în ale meseriei şi nu mai puţin sprijinului familial al lui Grigore Capşa. Este etapa în care numele firmei urcă tot mai mult înlăuntrul şi în afara ţării. Loc pe care îl păstrează şi între cele două războaie mondiale. [...]

Clădirea *Capşa* de pe Calea Victoriei a fost restaurată cu grijă, i s-a redat, pe cât posibil, înfăţişarea ei de dinainte de război.

Mai poate deveni *Capşa* un catalizator al vieţii bucureştene ca odinioară? Anevoie de găsit vreun răspuns. *Capsa* „restaturată“ se

Scanned with OKEN Scanner

află acum într-o altă lume, cu totul diferită de aceea a României de până în anul 1939. Mai este interesată această lume să aibă un loc de întâlnire al ştirilor, zvonurilor, al istorioarelor şoptite, al cancanurilor Capitalei? Cine ştie?"

(Acad. Dinu C. Giurescu, în revista „Istorie şi civilizaţie", nr. 8 din 2009)

A. (24p) Scrie răspunsul pentru fiecare dintre următoarele cerinţe:

1. (4p) Precizează numele autorului şi titlul articolului.
2. (4p) Precizează numele celor care au înfiinţat *Casa Capşa.*
3. (4p) Precizează valoarea morfologică a cuvintelor: *acolo*, *aromânilor*, *treptat*, *graţie.*
4. (4p) Stabileşte funcţia sintactică şi cazul în care stau cuvintele: *o instituţie*, *al cărei.*
5. (4p) Transcrie o propoziţie subordonată din text, precizând felul acesteia.
6. (4p) Alcătuieşte o frază în care completiva directă să fie introdusă prin conjuncţia subordonatoare *dacă.*

B. (12p) Alcătuieşte o compunere de 80 – 150 de cuvinte în care să relatezi impresia produsă de întâlnirea cu un scriitor la Casa Capşa.

În compunerea ta, trebuie:

– să ai un reper temporal;
– să prezinţi trăirea pe care ai avut-o în momentul întâlniri;
– să relatezi tema discuţiei;
– să ai un conţinut adecvat cerinţei;
– să respecţi numărul de cuvinte cerut.

Pentru redactarea întregii lucrări vei primi 12 puncte (unitatea compoziţiei – 1p; coerenţa textului – 2p; registrul de comunicare, stilul şi vocabularul adecvate conţinutului – 2p; ortografia – 3p; punctuaţia – 2p; aşezarea corectă în pagină, lizibilitatea – 2p.)

Scanned with OKEN Scanner

Testul 20
Subiectul I

Citeşte cu atenţie textul următor:

„Galbene văpăi de soare
Peste deal acum se scurg,
Şi-n noptateca răcoare
Peste sat se-nalţă fumul,
Codrii-alene cântă-n drumul
Vântului de-amurg.

Coasa va dormi şi sapa
Va tăcea cântarea-n grâu.
Şi-o s-auzi ca-n vis cum apa
Pe sub iaz se mai frământă
Şi privighetori cum cântă
Dincolo de râu.

Noaptea-ntreag-o să-şi murmure
Apele povestea lor –
Şi ieşind de sub pădure
Căprioarele pe creste
Vor căta prin văi de este
Pace la izvor.“

(G.Coşbuc, Pace)

A. (30p) Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele următoare:

1. (6p) Scrie câte un sinonim pentru cuvintele: *iaz*, *amurg*.
2. (6p) Transcrie din textul dat două cuvinte defective de plural.
3. (6p) Transcrie din versurile date o sintagmă care constituie o imagine auditivă, respectiv vizuală.
4. (6p) Precizează măsura şi ritmul versurilor.
5. (6p) Explică semnificaţia versurilor: „Coasa va dormi şi sapa / Va tăcea cântarea-n grâu.“

B. (12p) Argumentează într-o compunere de 150 – 200 de cuvinte că versurile date aparţin speciei pastel.

În compunerea ta, trebuie:

– să defineşti pastelul;
– să prezinţi elementele cadrului natural;
– să precizezi în ce moment al zilei este surprins tabloul de natură;
– să precizezi figurile de stil care contribuie la realizarea imaginilor artistice;

Scanned with OKEN Scanner

– să ai un conţinut adecvat cerinţei;
– să respecţi numărul de cuvinte cerut.

Subiectul al II-lea

Citeşte cu atenţie textul următor:

„Pleiada fruntaşilor revoluţiei române de la 1848, reprezentată de personalităţi ca N. Bălcescu, Avram Iancu, M. Kogălniceanu, V. Alecsandri, a intrat în istoria neamului sub numele de revoluţionari paşoptişti, iar curentul reprezentat de ei se numeşte paşoptism.

Aceşti tineri intelectuali entuziaşti erau animaţi de un singur ideal, acela de a scoate ţara din starea ei de înapoiere şi de a o integra în circuitul valorilor occidentale.

În prim planul preocupărilor lor a stat idealul naţional, libertatea naţională şi unirea într-un stat propriu independent.

Principalul obiectiv social era emanciparea maselor ţărăneşti şi împroprietărirea lor cu pământ.

Generaţia paşoptistă nutrea credinţa nestrămutată în progresul uman, în capacitatea nelimitată a oamenilor de a-şi îmbunătăţi condiţia printr-o reformă instituţională. Ei militau pentru transformarea rapidă şi profundă a societăţii. Derularea evenimentelor a demonstrat însă că aceşti tineri au apreciat greşit ritmul schimbării în istorie. Năzuinţele lor se vor împlini în deceniile următoare."

(I. Scurtu, Manual de istorie)

A.(24p) Scrie răspunsul pentru fiecare dintre următoarele cerinţe:

1.(4p) Scrie care a fost idealul tinerilor paşoptişti.

2.(4p) Precizează de unde provine termenul „paşoptism".

3.(4p) Precizează valoarea morfologică a cuvintelor: *lor*, *pentru*, *că*, *aceşti*..

4.(4p) Precizează funcţia sintactică a cuvintelor: *emanciparea*, *credinţa*, *evenimentelor*, *în deceniile*.

5. Transcrie şi precizează felul subordonatei din textul dat.

6.(4p) Alcătuieşte o frază în care circumstanţiala concesivă să fie introdusă prin locuţiune conjuncţională de subordonare.

Scanned with OKEN Scanner

B. (12p) Alcătuieşte o compunere narativă de 60 – 150 de cuvinte, în care să-ţi imaginezi planul pe care l-au stabilit paşoptiştii adunaţi în casa lui Alecsandri.

În compunerea ta, trebuie:

– să ai un indice spaţial şi temporal;

– să relatezi felul în care au stabilit punctele principale ale planului;

– să prezinţi cel puţin trei argumente care, după opinia paşoptiştilor, le asigura reuşita acţiunii;

– să ai un conţinut adecvat cerinţei;

– să respecţi numărul de cuvinte indicat.

Pentru redactarea întregii lucrări vei primi 12 puncte (unitatea compoziţiei – 1p; coerenţa textului – 2p; registrul de comunicare, stilul şi vocabularul adecvate conţinutului – 2p; ortografia – 3p; punctuaţia – 2p; aşezarea corectă în pagină, lizibilitatea – 2p.)

Testul 21
Subiectul I

Se dă textul:

„E secetă şi de căldură
Pe câmp porumbul se usucă
Mor vitele în bătătură,
Şi norii vin... ca să se ducă...
Prin sat aleargă paparude,
Ţăranca apă le azvârle;
Îşi scutură pletele lor ude
Şi-s goale ca nişte şopârle...
Ţăranii-n cârciumi se adună
Pe câmp abia mai mişc-o turmă,
Tânguitor talanga sună –
Ciobanul a rămas în urmă.
Cu cotul rezemat în bâtă,
El cată sus în depărtare,

Scanned with OKEN Scanner

Dar seceta posomorâtă
Se-ntinde fără de hotare."

(Şt.O. Iosif, Pasteluri)

A. (30p) Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele următoare:

1. (6p) Scrie numărul de litere şi de sunete din cuvintele: *cârciumi*, *ciobanul*, *seceta*.

2. (6p) Transcrie din textul dat două cuvinte cu diftongi diferiţi şi un cuvânt cu vocale în hiat.

3. (6p) Precizează mijlocul de formare a cuvintelor: *tânguitor*, *depărtare*, *posomorâtă*.

4. (6p) Transcrie din textul dat un epitet şi o comparaţie.

5. (6p) Explică în 30 – 50 de cuvinte semnificaţia versului *„Şi norii vin... ca să se ducă..."*

B. (12p) Prezintă, într-o compunere de 150 – 200 de cuvinte, care este mesajul transmis de versurile date.

În compunerea ta, trebuie:

– să observi efectul secetei asupra naturii şi omului;

– elementul terestru – porumbul

– elementul cosmic – norii care se adună pe cer, dar nu revarsă ploaia atât de aşteptată;

– prezenţa elementelor specifice comunităţii rurale – turma, care „abia se mişcă", ţăranii şi ciobanul, care aşteaptă ploaia binefăcătoare;

– referirea la paparudele care sunt considerate aducătoare de ploaie prin descântecele lor;

– sentimentul dominant reliefat prin imaginile artistice realizate cu ajutorul diferitelor figuri de stil;

– să ai un conţinut adecvat cerinţei;

– să respecţi numărul de cuvinte indicat.

Subiectul al II-lea

Se dă textul:

„Situat între Munţii Piatra Craiului şi Munţii Bucegi, culoarul Rucăr–Bran înfăţişează la fiecare pas privelişti minunate şi grandioase.

Scanned with OKEN Scanner

Aici se află şi castelul de la Bran, situat la 30 de kilometri de Braşov. Castelul este construit pe o stâncă, într-un punct cheie din punct de vedere strategic. Chiar dacă au trecut câteva sute de ani, misterul castelului Bran a rămas neatins.

Castelul adăposteşte în acest moment muzeul Bran, muzeu ce se întinde pe cele 4 etaje ale castelului. La muzeu sunt expuse colecţii de ceramică, mobilier, arme şi armuri, iar în curtea castelului se află un mic muzeu al satului, cu case tradiţionale din regiunea culoarului Rucăr–Bran.

Castelul Bran a fost botezat castelul lui Dracula în urmă cu trei decenii, de către turişti, în special americani, veniţi în căutarea lui Dracula din filmele de groază realizate după romanul lui Bram Stoker, *Dracula*. Turiştii au surprins la intrarea în Transilvania un castel care prin înfăţişare se aseamănă cu castelul descris de către autorul irlandez. De aceea l-au numit Castelul lui Dracula"

(„Călător prin România", Revista Benny, Edit. ErcPress)

A. (24p) Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele următoare

1. (4p) Precizează locul unde este situat castelul Bran.
2. (4p) Scrie de unde provine denumirea Castelul lui Dracula.
3. (4p) Precizează valoarea morfologică a cuvintelor: *chiar dacă*, *el*, *tradiţionale*, *care*.
4. (4p) Precizează funcţia sintactică a cuvintelor: *ce*, *sunt expuse*, *arme*, *din regiunea*.
5. (4p) Transcrie din textul dat două propoziţii subordonate diferite şi precizează felul lor.
6. (4p) Alcătuieşte o frază în care să existe o subordonată condiţională.

B. (12p) Alcătuieşte o compunere de 80 – 150 de cuvinte în care să prezinţi o întâmplare din timpul vizitării castelului Bran.

În compunerea ta, trebuie:

– să ai două repere temporale şi spaţiale;
– să prezinţi evenimentele care au avut loc;
– să foloseşti naraţiunea şi descrierea ca moduri de expunere;

Scanned with OKEN Scanner

– să ai un conţinut adecvat cerinţei;
– să respecţi numărul de cuvinte indicat.

Pentru redactarea întregii lucrări vei primi 12 puncte (unitatea compoziţiei – 1p; coerenţa textului – 2p; registrul de comunicare, stilul şi vocabularul adecvate conţinutului – 2p; ortografia – 3p; punctuaţia – 2p; aşezarea corectă în pagină, lizibilitatea – 2p.)

Testul 22
Subiectul I

Citeşte cu atenţie textul următor:

„Doină, doină, cântic dulce,
Când te-aud nu m-aş mai duce!
Doină, doină, viers cu foc,
Când răsuni, eu stau în loc!
Bate vânt de primăvară
Eu cânt doina pe afară,
De mă-ngân cu florile
Şi privighetorile.
Vine iarna viscoloasă
Eu cânt doina-nchis în casă,
De-mi mai mângâi zilele,
Zilele şi nopţile.
Frunza-n codru cât învie
Doina cânt de voinicie,
Cade frunza gios în vale,
Eu cânt doina cea de jale.
Doina zic, doina suspin,
Tot cu doina mă mai ţin.
Doina cânt, doina şoptesc,
Tot cu doina vieţuiesc."

(V. Alecsandri, Poezii populare ale românilor)

Scanned with OKEN Scanner

A. (30p) Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele următoare:

1. (6p) Scrie câte un sinonim pentru cuvintele: *viers*, *a mângâia*.

2. (6p) Transcrie două cuvinte derivate din text.

3. (6p) Transcrie câte un vers / o sintagmă care constituie o imagine vizuală, respectiv auditivă.

4.(6p) Stabileşte ritmul şi măsura versurilor.

5.(6p) Explică în 30 – 50 de cuvinte semnificaţia versurilor:

„Frunza-n codru cât învie / Doina cânt de voinicie."

B. (12p) Argumentează în 150 – 250 de cuvinte că textul dat este o doină populară.

În compunerea ta, trebuie:

– să defineşti doina;

– să prezinţi trăsăturile creaţiei populare (caracterul oral, colectiv, anonim, sincretic).

– să recunoşti trăsăturile doinei, valorificând textul dat;

– să ai un conţinut adecvat cerinţei;

– să respecţi numărul de cuvinte indicat.

Subiectul al II-lea

Citeşte cu atenţie textul următor:

„Delta Dunării este cel mai tânăr pământ al ţării şi s-a format în urmă cu aproximativ 13000 ani, la vărsarea Dunării în Marea Neagră, datorită marii cantităţi de aluviuni transportate de fluviu. La formarea Deltei a contribuit şi faptul că, atât fluxul, cât şi refluxul sunt foarte mici (aproximativ 50 cm.). Delta Dunării cuprinde peste 25 km pătraţi de lacuri şi canale.Aici trăiesc peste 110 specii de peşti, dintre care 75 de specii sunt peşti de apă dulce. Aici întâlnim sturionii de la care provin icrele negre (caviarul), precum şi sturionii de apă dulce. Dintre peştii migratori amintim scrumbia, care primăvara urcă pe Dunăre câteva sute de km. pentru a-şi depune icrele. Trăiesc, de asemenea, ştiuca, şalăul, crapul, carasul.

Scanned with OKEN Scanner

Delta Dunării mai este numită şi „Paradisul Păsărilor". Este vizitată de peste 35 de specii de păsări. De asemenea întâlnim specii de păsări unice în Europa. Dintre păsările de aici 19 specii sunt ocrotite de lege, unele fiind cunoscute ca „monumente ale naturii". Printre păsările ocrotite sunt pelicanul comun şi cel creţ, lopătarul, egreta mare şi cea mică, călifarul alb, călifarul rosu."

(Delta Dunării, revista Benny, Edit. Erc Press)

A. (24p) Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele de mai jos:

1. (4p) Scrie câte specii de peşti trăiesc în Delta Dunării.
2. (4p) Scrie care sunt păsările ocrotite de lege în Delta Dunării.
3. (4p) Precizează valoarea morfologică a cuvintelor: *pământ*, *datorită*, *unice*, *unele*.
4. (4p) Scrie care este funcţia sintactică a cuvintelor: *cel mai tânăr*, *al ţării*, *aici*, *sturionii*.
5. (4p) Precizează felul subordonatei „*de la care provin icrele negre* (*caviarul*)."
6. (4p) Alcătuieşte câte o frază în care verbul *a pleca* să fie regent pentru o circumstanţială de loc şi pentru o circumstanţială de cauză.

B. (12p) Alcătuieşte o compunere descriptivă de 80 – 150 de cuvinte cu titlul „Amurg în Deltă".

În compunerea ta, trebuie:

– să ai două repere spaţiale şi temporale;
– să prezinţi elementele specifice Deltei;
– să ai imagini vizuale şi auditive realizate cu ajutorul diferitelor figuri de stil;
– să foloseşti descrierea ca mod de expunere;
– să ai un conţinut adecvat cerinţei;
– să respecţi numărul de cuvinte cerut;

Pentru redactarea întregii lucrări vei primi 12 puncte (unitatea compoziţiei – 1p; coerenţa textului – 2p; registrul de comunicare, stilul şi vocabularul adecvate conţinutului – 2p; ortografia – 3p; punctuaţia – 2p; aşezarea corectă în pagină, lizibilitatea – 2p.)

Scanned with OKEN Scanner

Scanned with OKEN Scanner

Testul 23
Subiectul I

Citeşte cu atenţie textul următor:

„Coliba se deschide, umbra se scoală,creşte
Şi splendid maiestoasă la oaste se arată!
Un lung fior pătrunde mulţimea-n admirare.
Toţi zic: „E Ştefan! Ştefan!“
Dar Ştefan e cel Mare!

[.....]
În mijlocul poienii măreţ înaintează,
Se urcă pe-o movilă şi asfel cuvântează:
„Români din toată ţara! Boieri, vechi căpitani
Şi voi, feciori de oaste!... Sunt patruzeci de ani,
Moldova la Dreptate, pe soarta ei stăpână,
Mi-a pus pe cap coroana şi buzduganu-n mână.
Cât va fi-n cer o cruce şi-un Ştefan pe pământ
Nime nu va deschide Moldovei un mormânt!
Cât vor călca duşmanii în ţara de români
Ei robi vor fi în ţară, dar veşnic nu stăpâni!
Decât Moldova-n lanţuri, mai bine ştearsă fie!
Decât o viaţă moartă, mai bine-o moarte vie!
Când Albert ne meneşte robie, rele soarte,
Răspundeţi, ce se cade lui Albert?
„Moarte! Moarte!“
Strigă poiana: Moarte! pădurea clocoteşte!
Şi-un soare roş în ceruri deodată se iveşte
„Fie, le zice Ştefan, fie cum cereţi voi...
La arme! Şi pe moarte! Căci Domnul e cu noi!“

(V. Alecsandri, Dumbrava Roşie)

A. (30p) Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele următoare:
1. (6p) Scrie două expresii / locuţiuni care să cuprindă verbul *a călca*.

2.(6p) Scrie câte un sinonim pentru cuvintele: *rob, a meni, a cere.*

3.(6p) Transcrie câte un epitet şi o personificare din textul dat.

4.(6p) Precizează două trăsături ale operei epice aşa cum se desprind din texul dat.

5.(6p) Explică semnificaţia structurii *„Decât o viaţă moartă, mai bine o moarte vie!“*

B. (12p) Realizează într-o compunere de 150 – 250 de cuvinte caracterizarea personajului din fragmentul citat.

În compunerea ta, trebuie:

– să precizezi cine este personajul;

– să te referi la trăsătura morală dominantă a domnitorului;

– adresarea către „tovarăşii de arme“;

– referirea la cei patruzeci de ani;

– să precizezi mijlocul de caracterizare folosit;

– să observi participarea naturii care împărtăşeşte hotărârea întregii ţări de a se apăra.

Subiectul al II-lea

Citeşte cu atenţie următorul text:

„Deşi încă din copilărie învăţăm că trebuie să spunem adevărul, niciun adult nu poate să-şi amintească o zi în care să nu fi folosit măcar „minciunile albe“. Pare uşor să minţi, datorită consecinţelor imediate, dar minciuna necesită mai mult efort: varianta credibilă trebuie relatată astfel încât mimica, tonul vocii şi limbajul corpului să fie în acord cu ceea ce spui. Apoi apare anxietatea, deoarece trebuie să ne amintim multe pentru a nu ne da de gol şi se dezvoltă sentimentul de vinovăţie faţă de cel pe care l-am minţit şi faţă de noi înşine, că am încălcat o regulă. Deseori minciunile vorbesc despre propriile temeri. Minciuna poate fi salvatoare în situaţii în care viaţa ne este în pericol. Folosită repetitiv ne scade credibilitatea şi, cum e normal, nimănui nu-i place să fie minţit.

Spunând adevărul câştigi încrederea celorlalţi şi, cunoscând adevărul, îţi poţi înfrunta propria vulnerabilitate.“

(Psiholog Adina Balaban, Revista Click, oct. 2015)

Scanned with OKEN Scanner

A. (24p) Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele următoare:

1 .(4p) Precizează numele autoare şi titlul revistei.

2. (4p) Scrie când poate fi salvatoare minciuna, după opinia autoarei.

3. (4p) Precizează valoarea morfologică a cuvintelor: *deşi*, *trebuie*, *ceea ce*, *deseori*.

4. (4p) Scrie care este funcţia sintactică a cuvintelor: *din copilărie*, *pe care*, *înşine*, *minciunile*.

5. (4p) Transcrie din textul dat o *circumstanţială de cauză* şi o *subordonată subiectivă*.

6. (4p) Alcătuieşte o frază în care un verb copulativ să fie regent atât pentru subiectivă cât şi predicativă, în aceeaşi frază.

B. (12p) Alcătuieşte o compunere de 80 – 150 de cuvinte în care să prezinţi consecinţele care au apărut după folosirea minciunii în faţa mamei.

În compunerea ta, trebuie:

– să prezinţi situaţia în care ai folosit minciuna;
– să arăţi cum te-ai simţit ştiind că ascunzi adevărul;
– să prezinţi reacţia mamei când a descoperit că ai minţit;
– să arăţi ce învăţăminte ai tras;
– să ai un conţinut adecvat cerinţei;
– să respecţi numărul de cuvinte indicat.

Pentru redactarea întregii lucrări vei primi 12 puncte (unitatea compoziţiei – 1p; coerenţa textului – 2p; registrul de comunicare, stilul şi vocabularul adecvate conţinutului – 2p; ortografia – 3p; punctuaţia – 2p; aşezarea corectă în pagină, lizibilitatea – 2p.)

Testul 24
4. Subiectul I

Citeşte cu atenţie textul următor:

„Patria ne-o fi pământul
Unde ne-or trăi nepoţii
Şi-ntr-o mândră Românie
De-o vrea cerul, în vecie,

Scanned with OKEN Scanner

S-or lupta să ne păzească
Limba, legea românească,
Şi vor face tot mai mare
Tot ce românismul are;
Asta-i patria cea dragă
Şi-i dăm patriei române
Inima şi viaţa-ntreagă."

(G.Coşbuc, Patria română)

A .(30p) Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele următoare:

1. (6p) Transcrie din text cuvintele care fac parte din familia lexicală a cuvântului *român*.

2. (6p) Scrie câte un sinonim pentru cuvintele: *mândră, a păzi*.

3. (6p) Motivează folosirea cratimei în structura *„Asta-i patria."*

4. (6p) Scrie trei expresii / locuţiuni care să cuprindă cuvântul *pământ*.

5. (6p) Precizează ritmul şi măsura versurilor.

B. (12p) Alcătuieşte o compunere de 150 – 200 de cuvinte în care să prezinţi mesajul textului dat.

În compunerea ta, vei remarca:

– patriotismul eului liric;
– admiraţia faţă de poporul român, păstrător al limbii şi tradiţiilor străvechi;
– supremul sacrificiu pentru apărarea ţării;
– mândria de a aparţine acestei ţări;
– patria este locul strămoşilor, dar şi al generaţiilor viitoare;
– încrederea în viitorul ţării;
– conţinutul compunerii să fie în concordanţă cu cerinţa dată;
– respectarea numărului de cuvinte indicat.

Subiectul al II-lea

Citeşte cu atenţie următorul text:

„Patriot înflăcărat, iubindu-şi cu ardoare ţara de care se simţea puternic legat, Vlahuţă nu şi-a manifestat un patriotism de paradă,

Scanned with OKEN Scanner

fanfaron şi gol, ci prin însăşi opera sa, prin însăşi poziţia pe care a luat-o în momentele cruciale ale epocii sale, a ştiut să se arate adevărat fiu al poporului din care ieşise. Prin apărarea ţărănimii exploatate şi în genere a oamenilor necăjiţi, prin împotrivirea şi glasul pe care l-a ridicat împotriva nedreptăţilor şi împilărilor, prin dragostea pentru trecutul de luptă al poporului şi pentru marii creatori, prin grija părintească pentru creşterea generaţiei care se ridica sub ochii lui, cât şi prin infăţişarea în culori, aproape nemaiîntâlnite, a frumuseţilor patriei, prin aceste toate se manifestă patriotismul adevărat şi sincer al lui Vlahuţă."

(Cezar Petrescu, A. Vlahuţă şi opera sa)

A. (24p) Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele următoare:

1. (4p) Precizează autorul şi titlul lucrării din care face parte fragmentul citat.

2. (4p) Scrie numele scriitorului la care se referă autorul textului.

3. (4p) Precizează valoarea morfologică a cuvintelor: *patriot*, *însăşi*, *cruciale*, *împotriva*.

4. (4p) Scrie care este funcţia sintactică a cuvintelor: *al poporului*, *împotriva nedreptăţilor*, *care*, *părintească*.

5. (4p) Transcrie din textul dat o subordonată completivă directă şi o atributivă.

6. (4p) Alcătuieşte o frază în care să existe o circumstanţială de mod introdusă prin adverb relativ.

B. (12p) Alcătuieşte o compunere de 80 – 150 de cuvinte cu titlul „Poporul român".

În compunerea ta, trebuie:

– să prezinţi trăsăturile morale ale poporului român – demnitatea, curajul etc.

– să faci referire la trecutul zbuciumat al acestui popor;

– să prezinţi felul în care a reuşit să-şi păstreze datinile şi obiceiurile;

Scanned with OKEN Scanner

– să-ţi exprimi părerea despre poporul din care faci parte;
– să ai un conţinut adecvat cerinţei;
– să respecţi numărul de cuvinte indicat.

Pentru redactarea întregii lucrări vei primi 12 puncte (unitatea compoziţiei – 1p; coerenţa textului – 2p; registrul de comunicare, stilul şi vocabularul adecvate conţinutului – 2p; ortografia – 3p; punctuaţia – 2p; aşezarea corectă în pagină, lizibilitatea – 2p.)

Testul 25
Subiectul I

Citeşte cu atenţie textul următor:

„Racul, broasca şi o ştiucă
Într-o zi s-au apucat,
De pe mal în iaz s-aducă
Un sac cu grâu încărcat.
Şi la el toţi se înhamă.
Trag, întind, dar ieu de samă
Că sacu stă neclintit,
Căci se trăgea neunit.
Racul înapoi se da,
Broasca tot în sus sălta,
Ştiuca foarte se izbea
Şi nimic nu isprăvea.
Nu ştiu cine-i vinovat;
Însă, pe cât am aflat,
Sacul în iaz nu s-a tras
Ce tot pe loc a rămas.

Aşa-i şi la omenire,
Când în obşte nu-i unire.“

(Al. Donici, Racul, broasca şi ştiuca)

Scanned with OKEN Scanner

A. (30p) Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele următoare:

1. (6p) Scrie câte un sinonim pentru cuvintele: *a isprăvi, vinovat, iaz.*
2. (6p) Identifică pleonasmul din versurile date.
3. (6p) Motivează folosirea cratimei în structura „s-aducă".
4. (6p) Precizează măsura și rima primelor patru versuri.
5. (6p) Precizează două trăsături ale genului epic regăsite în textul citat.

B. (12p) Alcătuiește o compunere de 150 – 200 de cuvinte pentru a argumenta că versurile citate aparțin speciei fabulă.

În compunerea ta, trebuie:

– să definești fabula;
– să prezinți structura fabulei, valorificând textul dat;
– să te referi la personajele care apar în text;
– să găsești un argument pentru a explica morala;
– să prezinți versificația poeziei;
– să ai un conținut adecvat cerinței;
– să respecți numărul de cuvinte indicat.

Subiectul al II-lea

Citește cu atenție textul următor:

„Miriam Makeba – Mama Africa

Vocea și farmecul au transformat-o într-o cântăreață cunoscută în Africa de Sud. A avut nevoie de curaj, pe lângă un talent impresionant, pentru a deveni vocea populației de culoare din Africa de Sud, supusă apartheid-ului și lipsită de drepturi elementare.

A cântat suferința, nedreptățile, s-a revoltat împotriva segregaționismului și unui regim tolerat, o prea lungă perioadă, de către o întreagă lume ce pretindea a fi civilizată. [...]

Miriam Makeba a atras atenția industriei muzicale americane, mai ales a lui Harry Belafonte, cu ajutorul căruia s-a stabilit Statele Unite unde și-a continuat cariera.

Scanned with OKEN Scanner

A devenit un simbol al luptei cu regimul abuziv din țară. În 1960 i s-a interzis întoarcerea în Africa de Sud pentru a participa la înmormântarea mamei sale, iar timp de 30 de ani a trăit în exil fără a-şi putea vizita țara vreodată.

Lupta de apartheid cu *Mama Africa* a continuat. În 1963, la Johannesburg, i-au fost interzise discurile şi înregistrările, iar cetățenia i-a fost retrasă. A primit în schimb nouă paşapoarte şi a fost cetățean de onoare a zece state.

Mama Africa a marcat o epocă, cea a luptei pentru drepturile populației de culoare din Africa de Sud şi din întreaga lume şi şi-a închinat viața nu numai muzicii, ci şi adevărului şi dreptății."

(Cristina Păiuşanu – Nuică, Miriam Makebo – Mama Africa, în Revista Istorie şi civilizație)

A. (24p) Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele următoare:

1. (4p) Scrie numele cântăreței supranumite Mama Africa.
2. (4p) Precizează anul şi locul când i-a fost retrasă cetățenia.
3. (4p) Precizează țara de origine a cântăreței Miriam Makeba.
4. (4p) Precizează valoarea morfologică a cuvintelor: *vocea, pe lângă, ce, unde.*
5. (4p) Precizează funcția sintactică a cuvintelor: *un simbol, abuziv, în 1960, cetățenia.*
6. (4p) Transcrie din textul de mai sus propoziția subordonată atributivă, precizând termenul regent.

B. (12p) Alcătuieşte o compunere de 80 – 150 de cuvinte în care să prezinți trăsăturile cântărețului / muzicianului tău preferat.

În lucrarea ta, trebuie:

– să evidențiezi două trăsături fizice şi morale ale cântărețului preferat;

– să foloseşti două imagini artistice în descrierea personajului preferat;

– să ai un conținut adecvat cerinței;

– să respecți numărul de cuvinte indicat.

Scanned with OKEN Scanner

Pentru redactarea întregii lucrări vei primi 12 puncte (unitatea compoziției – 1p; coerența textului – 2p; registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului – 2p; ortografia – 3p; punctuația – 2p; așezarea corectă în pagină, lizibilitatea – 2p.)

Testul 26
Subiectul I

Se dă textul:

„În față-mi se-ntinde-al câmpiei cuprins
În limpedea serii splendoare
Cu galbene lanuri pe șesul întins.
În jur, ca zăpada ce-az-noapte ne-a nins
Stă volbura-n alba ei floare.
.....
Acum e vărsare de flăcări spre-apus
Ca-n noapte când arde-o pădure.
Se stinge și-aceasta, și soarele-i dus,
Și-Amurgul din vale ia drumul în sus,
Spre munții cu creștele sure.

Și fluturi, și paseri aripile-și strâng,
Cătându-și vegheate limanuri.
Își freamătă boarea doinirile-n crâng
Izvoarele cântă și spicele plâng
Când lunecă vântul pe lanuri."
..... (G. Coșbuc, Fragment)

A. (30p) Scrie răspunsul pentru fiecare dintre următoarele cerințe:
1. (6p) Scrie câte un sinonim pentru cuvintele: *limpede*, *șes*, *boare*.
2. (6p) Scrie trei termeni din familia lexicală a cuvântului *câmpie*.
3. (6p) Motivează folosirea cratimei în structura „*cătându-și*".
4. (6p) Transcrie din versurile date un epitet antepus și o comparație.
5. (6p) Explică în 30 – 50 de cuvinte semnificația versurilor:

Scanned with OKEN Scanner

„Își freamătă boarea doinirile-n crâng / Izvoarele cântă și spicele plâng."

B. (12p) Argumentează într-o compunere de 150 – 200 de cuvinte că versurile citate aparțin speciei pastel.

În compunerea ta, trebuie:

– să definești pastelul;
– să prezinți trăsăturile pastelului, valorificând textul dat;
– să te referi la imaginile artistice și la figurile de stil;
– să prezinți sentimentul eului liric;
– să ai un conținut adecvat cerinței;
– să respecți numărul de cuvinte indicat.

Subiectul al II-lea

Citește cu atenție textul următor:

„Pentru ca o operă de artă să ia naștere, este necesară mai întâi o stare de pregătire, în timpul căreia conștiința asimilează și dezvoltă materialele cu ajutorul cărora se va clădi. Dincolo de această stare, apare clipa fulgerătoare a inspirației, sinteză provizorie și spontană a materialelor, pe care conștiința o primește ca pe un dar al inconștientului. Rodul inspirației evoluează, dezvoltându-se, transformându-se sau primind grefa unor alte inspirații. Este ceea ce cu un cuvânt se numește faza de invenție. În fine, concepția operei trebuie realizată într-un material oarecare, folosind anumite procedee tehnice: execuția încheie, așadar, procesul."

(Tudor Vianu, Estetica)

A. (24p) Scrie răspunsul pentru fiecare dintre următoarele cerințe:

1.(4p) Precizează, pe baza textului dat, care sunt etapele necesare creării operei de artă.

2.(4p) Scrie numele autorului și titlul lucrării din care face parte fragmentul citat.

Scanned with OKEN Scanner

3. (4p) Precizează valoarea morfologică a cuvintelor: *pentru ca... să, conştiinţa, apare, alte.*

4. (4p) Precizează funcţia sintactică a cuvintelor: *este necesară, materialele, rodul, inspiraţiei.*

5. (4p) Transcrie o subordonată din textul dat şi precizează felul acesteia.

6. (4p) Alcătuieşte câte o frază în care adverbul relativ *cum* să introducă pe rând:

– o subordonată circumstanţială de timp,

– o subordonată circumstanţială cauză.

B. (12p) Alcătuieşte o compunere de 80 – 150 de cuvinte în care să prezinţi o întâmplare care ţi-a trezit plăcerea de a citi.

În compunerea ta, trebuie:

– să ai un reper temporal;

– să te referi la împrejurarea / la persoana care ţi-a deschis plăcerea lecturii;

– să prezinţi sentimentul pe care l-ai avut descoperind lumea cărţilor;

– să ai un conţinut adecvat cerinţei;

– să respecţi numărul de cuvinte indicat.

Pentru redactarea întregii lucrări vei primi 12 puncte (unitatea compoziţiei – 1p; coerenţa textului – 2p; registrul de comunicare, stilul şi vocabularul adecvate conţinutului – 2p; ortografia – 3p; punctuaţia – 2p; aşezarea corectă în pagină, lizibilitatea – 2p.)

Testul 27
Subiectul I

Citeşte cu atenţie textul următor:

„– Stai, strigă Stan, când văzu pe zmeu apropiindu-se de turmă şi apoi strigă ca şi când cine ştie cine ar fi el.

– Hm! zise zmeul. Dar de unde ai răsărit tu de strigi aşa asupră-mi?

– Eu sunt Stan Bolovan care noaptea mănânc stâncile şi ziua pasc

Scanned with OKEN Scanner

copacii din codru şi, dacă te atingi de turmă, îţi tai cruce-n spinare şi te scald în apă sfinţită.

Când zmeul auzi aşa vorbe, se opri şi el în cale văzând cum şi-a dat de om.

– Dar mai înainte trebuie să te măsori cu mine, răspunse el cam cu jumătate de gură.

– Eu cu tine? zise Stan. Grijeşte de vorba pe care ai scăpat-o. Suflarea mea este mai puternică decât opintirea ta.

Scoase după aceea o bucată de caş din traistă şi o arătă zmeului.

– Vezi tu piatra asta? grăi el. Ia şi tu una de colea de pe marginea râului, apoi să ne măsurăm puterile.

Zmeul luă o piatră de pe râu.

– Poţi tu scoate zăr din piatra asta? întrebă Stan.

Zmeul strânse piatra în pumn, încât ea se sfărâmă în praf, dar zăr nu scoase din ea.

– Asta nu se poate, zise el cam necăjit.

– Eu o să-ţi arăt că se poate, grăi Stan, apoi strânse caşul în mână, încât zerul curgea printre degete.

Vazând zmeul aşa lucru, începu să cate împrejur pentru ca să afle calea cea mai scurtă. Iară Stan se puse către pădure.

Bietul zmeu ar fi apucat-o la fugă, dar se temea că Stan va sufla în urma lui şi-l va îngropa sub copacii din codru. Rămase dar stând ca omul care stă fiindcă n-are încotro.“

(I. Slavici, Stan Bolovan)

A. (30p) Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele următoare:

1. (6p) Scrie câte un sinonim pentru cuvintele: *codru, a grăi, suflarea.*

2. (6p) Alcătuieşte trei enunţuri cu verbul polisemantic *a răsări.*

3. (6p) Motivează folosirea cratimei în structura *„să-ţi arăt“.*

4. (6p) Scrie două trăsături ale basmului pe care le regăseşti în fragmentul dat.

5. (6p) Transcrie o secvenţă în care se foloseşte hiperbola.

B. (12p) Caracterizează, într-o compunere de 150 – 200 de cuvinte, cele două personaje din fragmentul dat.

Scanned with OKEN Scanner

În compunerea ta, rebuie:
– să arăţi cine şi ce sunt personajele;
– să prezinţi trăsăturile morale ale personajelor;
– să arăţi mijlocul de caracterizare folosit;
– să ai un conţinut adecvat cerinţei;
– să respecţi numărul de cuvinte indicat.

Subiectul al II-lea

Citeşte cu atenţie următorul text:

«Aşa cum a exagerat caracterul umil al naşterii sale, Caragiale a lăsat în mod repetat să se înţeleagă că ar fi avut o educaţie şcolară destul de precară: „Am o educaţie nu tocmai îngrijită, fiindcă părinţii mei n-au avut mijloace să-mi dea una aleasă."

Cel care îi va marca perioada şcolară neastâmpăratului Iancu va fi însă învăţătorul din clasa a III-a, ardeleanul Basil Drăgoşescu. Gras, roşcovan şi bonom, dascălul Drăgoşescu va fi cel de care viitorul comediograf îşi va aminti întotdeauna cu plăcere şi nostalgie, deoarece unea un deosebit talent pedagogic cu o profundă cunoaştere a ortografiei şi sintaxei limbii române. „Ah! Sfinte analize, gramaticală şi logică, şi încă mai sfântă nuieluşă! Să fi poftit să scrii la dictando, indiferent „numai" şi „nu mai", sau să fi confundat pe „şi" conjuncţia cu „şi" adverbul, ori să nu fi pus virgulele şi celelalte semne la locul cuvenit", îşi va aminti cu nostalgie Caragiale mai târziu.

După şcoala primară, Caragiale se înscrie la cursurile gimnaziului „Sfinţii Petru şi Pavel", unde obţine rezultate şcolare foarte bune. Mai limitate sunt progresele la limba germană pe care o învaţă cu profesorul ardelean Sachellario, nemurit de Caragiale mai târziu în portretul dascălului Marius Chicoş Rostogan. [...]»

(Revista Historia Special, septembrie 2015)

Scanned with OKEN Scanner

A. (24p) Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele următoare:

1. (4p) Transcrie din textul dat trăsăturile învăţătorului Basil Drăgoşescu.

2. (4p) Scrie numele profesorului care l-a inspirat pe Caragiale în crearea personajului Marius Chicoş Rostogan.

3. (4p) Precizează valoarea morfologică a cuvintelor: *sale, fiindcă, nuieluşă, unde.*

4. (4p) Scrie funcţia sintactică a cuvintelor: *cu plăcere, profundă, mai târziu, pe care.*

5. (4p) Transcrie din textul dat o propoziţie completivă directă şi o circumstanţială de cauză.

6. (4p) Alcătuieşte câte o frază în care conjuncţia de subordonare *dacă* să introducă pe rând o completivă indirectă, apoi o circumstanţială condiţională.

B. (12p) Alcătuieşte o compunere de 80 – 150 de cuvinte în care să prezinţi trăsăturile învăţătoarei sau profesorului care a avut o influenţă pozitivă în formarea ta.

În compunerea ta, trebuie:

– să prezinţi cel puţin două trăsături fizice şi morale;

– să exemplifici trăsăturile morale;

– să foloseşti două imagini artistice diferite în descrierea învăţătoarei / profesorului;

– să-ţi exprimi părerea despre modul în care te-au influenţat;

– să ai un conţinut adecvat cerinţei;

– să respecţi numărul de cuvinte indicat.

Pentru întreaga lucrare vei primi 12 puncte (unitatea compoziţiei – 1p; coerenţa textului – 2p; registrul de comunicare, stilul şi vocabularul adecvate conţinutului – 2p; ortografia – 3p; punctuaţia – 2p; aşezarea corectă în pagină, lizibilitatea – 2p.)

Scanned with OKEN Scanner

Testul 28
Subiectul I

Citeşte cu atenţie următorul text:

„Fantastic joacă rândunici zglobii
În cerul plin de umbră şi lumină
Şi-i linişte adâncă în grădină,
Sub piersicii cu flori trandafirii...

Cu braţele sub cap, ce bine mi-i
Cum stau aşa, în liniştea divină:
Pământu-i cald şi cheamă la hodină,
Întocmai ca o mamă pe copii...

Pământ, bătrână gazdă primitoare
A tuturor trudiţilor din lume
Ce bun eşti tu în zilele cu soare!
Tu-i hodineşti, i-adormi, îi legeni lin
La sânul tău, şi nu-i întrebi de nume,
Nici unde merg şi nici de unde vin...

(Şt.O. Iosif, Linişte)

A. (30p) Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele următoare:

1. (6p) Transcrie perechea de antonime din versurile date.
2. (6p) Scrie trei cuvinte din familia lexicală a cuvântului *pământ*.
3. (6p) Transcrie din textul dat un cuvânt format prin conversiune şi unul format prin derivare.
4. (6p) Precizează ritmul şi rima primelor versuri.
5. (6p) Precizează mărcile lexico–gramaticale ale prezenţei eului liric.

B. (12p) Argumentează într-o compunere de 150 – 200 de cuvinte că versurile citate fac parte dintr-o operă lirică.

Scanned with OKEN Scanner

În compunerea ta, trebuie:
– să defineşti opera lirică;
– să exemplifici trăsăturile operei lirice, valorificând textul dat;
– să precizezi figurile de stil care contribuie la realizarea imaginilor artistice;
– să te referi la elementele de versificaţie;
– să ai un conţinut adecvat cerinţei formulate;
– să respecţi numărul de cuvinte indicat.

Subiectul al II-lea

Citeşte cu atenţie textul următor:

„Alecsandri scrie cu precădere iarna, anotimpul pe care îl detestă cel mai mult. Când se face frumos afară, se pregăteşte de călătorie. Literatura este lăsată atunci deoparte, fără remuşcări, până ce un nou val de frig, o ploaie răcoroasă, o ceaţă deasă îl fugăresc, iarăşi, în cămin. La adăpost de urgiile naturii, gustul pentru artă îi revine, în tihna biroului fantezia se eliberează. *Liniştea, confortul interior şi timpul rău* sunt cele trei condiţii preliminare ale scrisului său. Fără ele, Alecsandri nu se poate apropia de masa de lucru. N-are, cum se zice, stare. Nicio forţă din interior şi din afară nu-l poate hotărî să-şi înfrângă inerţia şi să se apuce să scrie dacă nu există ambianţa favorabilă; cabinetul de lucru bine încălzit, candelabrul aprins, ceaiul aburind pe masă, focul pâlpâind vesel în sobă... Numai atunci simte îndemnul de a pune mâna pe condei, numai sub apăsarea „despotismului îngrozitor al iernei“ poetul îşi notează impresiile. O recluziune jumătate impusă, jumătate căutată precede, dar, hotărârea lui Alecsandri de a scrie. O recluziune care se transformă într-o bucurie a spiritului laborios.“

(Acad. Eugen Simion, Dimineaţa poeţilor)

A. (24p) Scrie răspunsul pentru fiecare dintre următoarele cerinţe:
1. (4p) Precizează numele poetului la care face referire autorul fragmentului.

Scanned with OKEN Scanner

2. (4p) Transcrie secvenţa care precizează condiţiile în care poate scrie poetul.

3. (4p) Precizează valoarea morfologică a cuvintelor: *iarăşi, trei, dacă, îşi.*

4. (4p) Precizează funcţia sintactică a cuvintelor: *iarna, pe care, afară, de călătorie.*

5. (4p) Transcrie din textul dat o subordonată circumstanţială de timp şi o completivă indirectă.

6. (4p) Alcătuieşte câte o frază în care pronumele relativ *ce* să introducă pe rând o subordonată predicativă, respectiv o atributivă.

B. (12p) Alcătuieşte o compunere descriptivă de 80 – 150 de cuvinte în care să prezinţi un peisaj de iarnă.

În compunerea ta, trebuie:

– să existe două coordonate spaţiale şi temporale;

– să prezinţi elementul central care te-a impresionat;

– să foloseşti cel puţin trei figuri de stil pentru a crea imagini artistice vizuale şi auditive;

– să foloseşti descrierea ca mod de expunere;

– să ai un conţinut adecvat cerinţei:

– să respecţi numărul de cuvinte indicat.

Pentru redactarea întregii lucrări vei primi 12 puncte (unitatea compoziţiei – 1p; coerenţa textului – 2p; registrul de comunicare, stilul şi vocabularul adecvate conţinutului – 2p; ortografia – 3p; punctuaţia – 2p; aşezarea corectă în pagină, lizibilitatea – 2p.)

Testul 29
Subiectul I

Citeşte cu atenţie textul următor:

„A rămas Mara, săraca,văduvă cu doi copii, sărăcuţii de ei, dar era tânără şi voinică, şi harnică, şi Dumnezeu a mai lăsat să aibă şi noroc.[...]

Scanned with OKEN Scanner

Apoi, mare lucru pentru o precupeață. Radna e Radna, Lipova e numai peste Murăș, iar la Arad te duci în două ceasuri.

Marți dimineața, Mara-și scoate coșurile pline în piața dinspre țărmurele drept al Murășului, unde se adună la târg de săptămâni murășănii până de pe la Sovârșin și Soboteiu și podgorenii până de pe la Cuvin. Joi dimineața, ea trece Murășul și întinde șatra pe țărmurele stâng.[..] Vineri noaptea, după cântatul cocoșilor pleacă la Arad.[..]

Sunt săraci,sărăcuții de ei, că n-au tată; e săracă și ea, c-a rămas văduvă cu doi copii; cui, Doamne, ar putea să-i lase când se duce la târg? Cum ar putea dânsa să stea de dimineață până seara fără ca să-i vadă? Cum, când e atât de bine să-i vezi?

Umblă Mara prin lume, aleargă sprintenă, se târguiește și se ceartă cu oamenii, se mai ia și de cap câteodată, plânge și se plânge c-a rămas văduvă și apoi se uită împrejur să-și vadă copiii și iar râde.

«Tot n-are nimeni copii ca mine!» își zice ea, și nimeni nu poate s-o știe mai bine ca dânsa, care toată ziua vede mereu copii și oameni și nu poate să vadă ființă omenească fără ca s-o pună alături de copiii ei.[...] Peste zi vede multă lume și, dacă-i iese-n cale vreo femeie cere-i place și ca fire, și ca stare, și ca înfățișare, ea-și zice cu tainică mulțumire: «Așa are să fie și Persida mea!» Iar dacă bărbat e cel ce-i place, ea-și zice: «Așa are să fie Trică al meu!».“

(Ioan Slavici, Mara)

A. (30p) Scrie răspunsul pentru fiecare dintre următoarele cerințe:

1. (6p) Scrie câte un antonim pentru cuvintele: *a umbla, a plânge, mulțumire.*
2. (6p) Transcrie din textul dat trei cuvinte cu diftongi diferiți.
3. (6p) Scrie trei expresii / locuțiuni care să cuprindă cuvântul *lume.*
4. (6p) Precizează modul de expunere folosit în fragmentul dat.
5. (6p) Explică în 30 – 50 de cuvinte cuvintele Marei „Tot n-are nimeni copii ca mine!“.

B. (12p) Argumentează într-o compunere de 150 – 200 de cuvinte că fragmentul citat face parte dintr-o operă epică.

Scanned with OKEN Scanner

În compunerea ta, trebuie:
– să defineşti opera epică;
– să exemplifici trăsăturile operei epice, valorificând textul dat;
– să te referi la trăsăturile personajului principal;
– să ai un conţinut adecvat cerinţei;
– să respecţi numărul de cuvinte cerut.

Subiectul al II-lea

Citeşte cu atenţie textul următor:

„Şi în epoca actuală, lumea este formată din naţiuni, organizate, în majoritatea covârşitoare a cazurilor, în state naţionale. Naţiunea şi statul naţional n-au devenit entităţi perimate istoric. Însă, globalizarea economică a generat un mare pericol pentru identitatea naţională a majorităţii popoarelor. Şi la noi această globalizare economică a afectat deja, sub multiple aspecte identitatea naţională.

S-a conturat o tendinţă, îndeosebi în rândurile copiilor şi a tinerilor, de îndepărtare de limba română, de subapreciere a ei. Această tendinţă este generată de mass–media, care utilizează frecvent şi nejustificat numeroase cuvinte din limba engleză. „Limba, aprecia Eminescu – alegerea şi cursivitatea în exprimarea vorbită sau scrisă e un element esenţial, ba chiar un criteriu de cultură."

De asemenea, s-a conturat o tendinţă de îndepărtare a tot mai multor tineri de literatura noastră, datorită captivării lor de către televizor şi internet, a vizionării cu precădere a emisiunilor străine, mai ales americane. Or, aceasta este o componentă principală a identităţii noastre naţionale.[...]

Este necesară reluarea educaţiei patriotice, în învăţământul de toate gradele şi de către mass– media, îndeosebi de posturile publice de radio şi televiziune. Patriotismul este sentimentul cel mai puternic al unui popor şi nu vizează numai trecutul, ci reprezintă o puternică forţă spirituală cu impact asupra viitorului.

Este de asemenea necesar să fie cultivate cu perseverenţă virtuţile principale ale poporului român: omenia, ospitalitatea,

Scanned with OKEN Scanner

dragostea pentru frumos şi bine, dreptatea, realizarea armoniei în toate aspectele vieţii materiale şi spirituale."

(I.D. Adumitrăcesei, Imperativul păstrării şi afirmării identităţii noastre naţionale, în săptămânalul Flacăra lui Adrian Păunescu, nr. 50/ dec. 2015)

A. (24p) Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele următoare:

1. (4p) Transcrie din textul dat două tendinţe care au afectat deja identitatea noastră naţională.

2. (4p) Transcrie o secvenţă în care sunt precizate principalele virtuţi ale poporului român.

3. (4p) Precizează valoarea morfologică a cuvintelor: *frecvent, datorită, trecutul, toate.*

4. (4p) Stabileşte funcţia sintactică a cuvintelor: *entităţi, economică, un pericol, la noi.*

5. (4p) Transcrie şi precizează felul subordonatei din text.

6. (4p) Alcătuieşte două fraze în care să existe o subordonată atributivă, respectiv circumstanţială de scop, fiecare introdusă prin conjuncţia subordonatoare *să.*

B. (12p) Prezintă în 80 – 150 de cuvinte care este opinia ta despre importanţa studierii cu temeinicie a limbii române.

În compunerea ta, trebuie:

– să prezinţi cel puţin două argumente pro sau contra studierii limbii române;

– să valorifici textul dat;

– să ai un conţinut adecvat cerinţei;

– să respecţi numărul de cuvinte indicat.

Pentru redactarea întregii lucrări vei primi 12 puncte (unitatea compoziţiei – 1p; coerenţa textului – 2p; registrul de comunicare, stilul şi vocabularul adecvate conţinutului – 2p; ortografia – 3p; punctuaţia – 2p; aşezarea corectă în pagină, lizibilitatea – 2p.)

Scanned with OKEN Scanner

Testul 30
Subiectul I

Citeşte cu atenţie textul următor:

„Pe culmea cea mai înaltă a munţilor Carpaţi, se întinde o ţară mândră şi binecuvântată între toate ţările semănate de Domnul pre pământ. Ea seamănă a fi un întins şi măreţ palat, capodoperă de arhitectură, unde sunt adunate şi aşezate cu măiestrie toate frumuseţile naturale ce împodobesc celelalte ţinuturi ale Europei, pe care ea cu plăcere ni le aduce aminte. Un brâu de munţi ocoleşte, precum zidul o cetate, toată această ţară, şi, dintr-însul, ici–colea, se desfac, întinzându-se până în centrul ei, ca nişte valuri proptitoare, mai multe şiruri de dealuri, 'nalte şi frumoase, măreţe pedestaluri înverzite, care varsă urnele lor de zăpadă peste văi şi peste lunci. Mai sus de acel brâu muntos, se înalţă două piramide mari de munţi, cu creştetele încununate de o vecinică diademă de ninsoare, care, ca doi uriaşi, stau la ambele capete ale ţării, cătând unul în faţa altuia. Păduri stufoase, în care ursul se plimbă în voie, ca un domn stăpânitor, umbresc culmea acestor munţi. Şi nu departe de aceste locuri, care îţi aduc aminte de natura ţărilor de miazănoapte, dai, ca la porţile Romei, de câmpii arse şi văruite, unde bivolul dormitează alene. Astfel, miazănoaptea şi miazăzi trăiesc într-acest ţinut alături una de alta, armonizând împreună. Aici stejarii, brazii şi fagii trufaşi înalţă capul lor spre cer; alături te afunzi într-o mare de grâu şi de porumb din care nu se mai vede cal şi călăreţ.[...] Stânci prăpăstioase, munţi uriaşi, a căror vârfuri mângâie norii, păduri întunecoase, lunci înverzite, livezi mirositoare, văi răcoroase, gârle a căror limpede apă lin curge printre câmpiile înflorite, pâraie repezi, care mugind groaznic se prăvălesc în cataracte [...] plac vederii şi o spăimântează totdeodată. Apoi, în tot locul, dai de râuri mari, cu nume armonioase, a căror unde port aurul. În pântecele acestor munţi zac comorile minerale cele mai bogate şi mai felurite din Europa: sarea, fierul,

Scanned with OKEN Scanner

argintul, arama, [...] şi, în sfârşit, metalul cel mai îmbelşugat decât toate, aurul, pe care îl vezi strălucind până şi în noroiul drumurilor.

Astfel este ţara Ardealului."

(N.Bălcescu, Românii supt Mihai-Voievod Viteazul)

A (30p). Scrie răspunsul pentru fiecare dintre următoarele cerinţe:

1. (6p) Scrie câte un sinonim pentru cuvintele: *belşug, podoabă, trufaş*.

2. (6p)Transcrie din textul dat câte două cuvinte derivate, compuse şi formate prin conversiune.

3. (6p)Transcrie din text câte o structură care formează o imagine vizuală, respectiv auditivă.

4. (6p) Precizează mijlocul de expunere folosit de autor în fragmentul citat.

5. (6p) Explică în 30 – 50 de cuvinte semnificaţia epitetelor din secvenţa „ţară mândră şi binecuvântată între toate ţările semănate de Domnul pre pământ".

B. (12p) Argumentează, într-o compunere de 150 – 200 de cuvinte, că fragmentul citat este o descriere literară în proză.

În compunerea ta, trebuie:

– să defineşti descrierea literară;

– să prezinţi trăsăturile particulare ale tabloului descris;

– să te referi la aşezarea geografică, la varietatea peisajului şi faunei precum şi la bogăţiile Ardealului;

– să prezinţi mijloacele artistice folosite în conturarea peisajului;

– să observi tonul admirativ al autorului – vezi afirmaţia cu care se încheie fragmentul;

– să precizezi modul de expunere folosit;

– să ai un conţinut adecvat cerinţei;

– să respecţi numărul de cuvinte indicat.

Scanned with OKEN Scanner

Subiectul al II-lea

Citeşte cu atenţie textul următor:

„Ciudăţenii, bizarerii, evenimente şi istorii ce par incredibile, totuşi, toate fac parte din istoria nu numai a omului, ci şi a mediului înconjurător, a planetei înseşi, pe care vrem să o cunoaştem în marile ei manifestări, uitând adesea că lucruri mici, neobservate, sunt, poate, exact acele lucruri care fac posibilă viaţa.

Recent, o serie de cercetări efectuate în bazinul Mării Adriatice au pus pe oamenii de ştiinţă într-o mare dilemă. Nimeni nu ar putea crede că există o mare fără fund, acest lucru fiind aparent imposibil, numai că... în Marea Adriatică a fost descoperită o groapă uriaşă care manifestă o serie de fenomene inexplicabile. Urmărită de timp îndelungat, s-a constatat că în această uriaşă deschidere, groapa de pe fundul mării, dispar zilnic 30000 de tone de apă. În dreptul acestei gropi au fost aruncate mari cantităţi de material plastic, vopsea şi alte lucruri, care în mod normal ar fi trebuit să reapară undeva, în râuri, lacuri sau la ţărm, dar nimic din ce s-a aruncat nu a reapărut vreodată undeva, totul dispărând fără urmă. S-a presupus astfel, în mod firesc, că tot ceea ce s-a aruncat a fost absorbit şi transportat într-o zonă din adâncurile planetei, adâncuri abisale, poate într-o altă lume, în condiţiile în care, se ştie, se discută despre existenţa unor lumi şi ecosisteme intraplanetare.“

(Ingrid Baciu, Marea Adriatică, marea fără fund – în revista Diamant)

A. (24p) Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele următoare:

1. (4p) Precizează câte tone de apă dispar zilnic în groapa de pe fundul Mării Adriatice.

2. (4p) Scrie două argumente pentru a arăta că fragmentul citat este un text nonliterar.

3. (4p) Transcrie din primul alineat un substantiv comun, un adjectiv şi un adverb.

4. (4p) Precizează funcţia sintactică a cuvintelor: *pe care*, *recent*, *nimeni*, *undeva*.

Scanned with OKEN Scanner

5. (4p) Transcrie din textul dat o subordonată *subiectivă* şi o subordonată *atributivă*.

6. (4p) Transcrie din text un verb la diateza pasivă, apoi foloseşte-l la celelate diateze, ca regent pentru două subordonate diferite, pe care le vei preciza.

B. (12p) Alcătuieşte o compunere de 80 – 150 de cuvinte în care, pornind de la informaţiile din textul dat, să prezinţi o întâmplare reală sau imaginară din adâncurile mării.

În compunerea ta, trebuie:

– să ai un reper spaţial şi temporal;

– să relatezi întâmplarea al cărei personaj eşti;

– să-ţi exprimi opinia despre frumuseţea nebănuită a adâncurilor mării;

– să ai un conţinut adecvat cerinţei;

– să respecţi numărul de cuvinte indicat.

Pentru redactarea întregii lucrări vei primi 12 puncte (unitatea compoziţiei – 1p; coerenţa textului – 2p; registrul de comunicare, stilul şi vocabularul adecvate conţinutului – 2p; ortografia – 3p; punctuaţia – 2p; aşezarea corectă în pagină, lizibilitatea – 2p.)

Scanned with OKEN Scanner

Sugestii de răspunsuri

– numai pentru Subiectul I şi al II-lea, punctulA –

Testul 1
Subiectul I

A.

1. Cuvinte cu diftongi: dreapta, căi plutitoare, văi.
2. Sinonime: alene – domol; grăbită –zorită.
3. Enunțuri cu omonime: Am plantat via pe coasta dealului. Ion şi-a fractura coasta.
4. Cuvinte derivate – plutitoare; conversiune – tăcuta.
5. Epitet: alene (târându-se); enumerație – pe dealuri, pe drum.

B. Genul liric cuprinde totalitatea operelor literare în care gândurile şi sentimentel sunt exprimate în mod direct, prin vocea eului liric.

În textul dat:

– sentimentul de admirație față de frumusețea naturii în zorii zilei;

– elementele cadrului natural surprinse dimineața;

– ceața – sugerată de metafora „dungi plutitoare“;

– apariția soarelui – sugerată de metafora „flacăra“;

– lumina, personificată prin verbul „se varsă grăbită“, inundă întreg cadrul natural, prezentat prin enumerația „pe dealuri, pe văi, pe drum“;

– predomină imaginile vizuale redate cu ajutorul diferitelor figuri de stil – exemplificare;

– titlul – referire la elementul central temporal al poeziei – apariția zorilor;

– versificație – ritm amfibrahic, rimă complexă, măsura de 5–8–9 silabe.

– concluzie

Scanned with OKEN Scanner

Subiectul al II-lea

A.

1. a. Cimbrişorul creşte pe povârnişuri şi pe liziere;
   b. A fost adus la noi în secolul al XIX-lea.

2. Autoarea este Maria Treben, lucrarea „Sănătate din farmacia Domnului".

3. „Însorite" – adjectiv variabil; „dar" – conjuncţie de coordonare; „îi" – pronume personal; „unde" – adverb relativ de loc.

4. „Care" – subiect; „albine" – complement direct.

5. „care atrage albinele" – propoziţie subordonată atributivă.

6. Exemple: Am venit(PP) unde mi-ai spus(CL).
   S-au plimbat (PP) pe unde le-a plăcut(CL).

Testul 2
Subiectul I

A.

1. Cuvinte cu diftongi: dealuri, covoare, mai, hlamidei, abia; conversiune – în urmă.

2. Enunţuri cu verbul polisemantic – Timpul trece repede. Am trecut pe la bunica. Pietonii trec pe celălalt trotuar. Mi-a trecut nota în catalog.

3. Cratima din structura dată ţine locul vocalei „î"; reuneşte în pronunţare părţi de vorbire diferite; păstrează ritmul şi măsura versurilor; evită hiatul.

4. Măsura este de 8 şi 9 silabe; rima încrucişată.

5. – Imaginea vizuală a frunzelor arămii şi roşii care se aştern pe pământ;
   – personificarea lunii Octombrie prin verbul „a lăsat".

B. Pastelul este creaţia lirică în care se conturează un tablou de natură faţă de care sunt exprimate în mod direct sentimentele eului liric.

Scanned with OKEN Scanner

– tabloul de natură al toamnei calde „întârziate“ în luna octombrie;

– elementele cadrului natural terestru şi cosmic;

– toamna – personificată prin verbul „se plimbă“ şi comparată cu „o marchiză“

– imaginea covorului de frunze care acoperă dealurile redată prin epitetele „roşii“, „galbene“.

– norii albi „de argint“ plutesc pe cer;

– soarele este mai puţin călduros „e mai mic în diametru“;

– sentimentul de admiraţie este uşor alterat de teama vremii schimbătoare „mă-nfior“ când scade barometrul;

– toamna trezeşte adânca emoţie a liliacului personificat prin verbul „s-a zăpăcit“ şi care înfloreşte „a doua oară“;

– predomină imaginile vizuale realizate cu ajutorul diferitelor figuri de stil – exemplificare;

– prezenţa eului liric subiectiv – verb şi pronume la persoana I, „mă“, „înfior“

– titlul – referire la elementul temporal central al poeziei – luna octombrie;

– sentimentul de admiraţie faţă de coloritul naturii;

– elemente de versificaţie.

– concluzie.

Subiectul al II-lea

A.

1. a. Oraşul se află pe malul stâng al Dunării, în depresiunea Topolniţei;

b. Specificul oraşului – salba de fântâni, Parcul Rozelor.

2. Autorul este M. Butnaru; titlul lucrării – Monografia Municipiului Drobeta Turnu-Severin.

3. Acest – adjectiv pronominal demonstrativ; abrupt – adverb de mod; numeroasele – adjectiv variabil; de la – prepoziţie compusă.

Scanned with OKEN Scanner

4. Ce – subiect; frumoasă – atribut adjectival.
5. „pe care este aşezat oraşul“ – propoziţie subordonată atributivă.
6. Exemplu: Ne-a fost dat(PP) să devenim cărturari(SB).

Testul 3
Subiectul I

A.
1. Cuvinte derivate – readucând, împovărat;
2. Familia lexicală: sufleţel, însufleţit, sufleteşte, însufleţitor, neînsufleţit.
3. Sinonime: împovărat – îngreunat; mângâiere – alinare.
4. Inversiune – „cald miros“; personificare – „sufletul venise“; epitet – „iarna viscolită“.
5. Se creează o imagine olfactivă prin mirosul de mere coapte; – apare nostalgia după imaginea toamnei.

Subiectul al II-lea

A.
1. „Părintele“ felicitărilor de Crăciun este Henrry Cole.
2. Autorul lucrării este Gerry Bowler; titlul lucrării – Enciclopedia Crăciunului.
3. Cratima din structura „a-şi (demonstra) ţine locul vocalei „î“ , în pronunţare reuneşte părţi de vorbire diferite, evită hiatul.
4. Valoarea morfologică: în faţa – locuţiune prepoziţională; de scris – verb predicativ; iscusinţa – substantiv comun; care – pronume relativ.
5. Funcţia sintactică: pentru a scrie – compl.circ. de scop.; primul – subiect.
6. „ca expedierea felicitărilor să devină un obicei“ – propoziţie subordonată completivă directă.

Scanned with OKEN Scanner

Testul 4
Subiectul I

A.

1. Bătrânul – comversiune; patruzeci – compunere prin sudare; învățătoare – derivare cu sufix.

2. Antonime: adevăr – minciună; refuz – acceptare.

3. Cuvinte cu diftongi: voia; război; avea; aproape.

4. Expresii: a prinde pe Dumnezeu de un picior; a prinde viaţă; a prinde rădăcini; a-şi prinde urechile.

5. Virgula izolează substantivul în cazul vocativ.

Subiectul al II-lea

A.

1. a. Numele împăratului este Mutsu-Hito.

b. scopul educaţiei era de a propaga cultura occidentală şi de a face o selecţie riguroasă a viitoarei elite.

2. Autorul este J.F. Pepin, iar titlul lucrării este „Ghid de cultură generală".

3. Valoarea morfologică: fiecare – pronume nehotărât; însăşi – adjectiv pronominal de întărire.

4. Funcţii sintactice : feudal – atribut adjectival; civilizaţia – complement direct; obligatoriu – nume predicativ; trebuia –predicat verbal.

5. „să-şi trimită fiii" – propoziţie subordonată circ.de scop.

6. Expansiune: Este remarcabil(PP) / să se noteze(SB).

Testul 5
Subiectul I

A.

1. Enunţuri cu omonime. Avea un pas apăsat. Au trecut prin pasul dintre munţi.

Scanned with OKEN Scanner

2. Mod de formare a cuvintelor; greu – conversiune; întunecos – derivare cu sufix; cuminte – compunere prin sudare.

3. Cratima reuneşte în pronunţare părţi de vorbire diferite, ţine locul vocalei „î“ şi evită hiatul.

4. Epitet – „(cărare) cumplită“; personificare – „pădurea stăpânea“.

5. În textul citat este narator obiectiv, relatarea făcându-se la persoana a III-a.

Subiectul al II-lea

A.

1. a. Punctul de plecare în crearea cetăţilor greceşti este genos-ul, grup familial.

b. În Liga de la Delos erau 400 de state.

2. Valoarea morfologică: sunt – verb copulativ; familial – adjectiv variabil; pe măsură ce – locuţiune conjuncţională de subordonare; dintre – prepoziţie.

3. Predicat nominal – „erau foarte numeroase“, predicat verbal – „se pare“, „exista“.

4. Funcţia sintactică: care – subiect; de locuitori – atribut substantival prepoziţional.

5. Propoziţia subiectivă – „că punctul de plecare a fost genos-ul, trib familial“.

6. Contragerea subordonatei atributive „grup familial *grupat* în triburi şi pharii“ – atribut.

Testul 6
Subiectul I

A.

1. Cuvinte cu diftongi: coroane, nepieritoare, pădurea, cântătoare, scânteietoare.

2. Veci – 4 litere şi 3 sunete; copacii – 7 litere şi şase sunete.

3. Mod de formare a cuvintelor: nepieritoare – derivare parasintetică; frunzişuri – derivare cu sufix, (se) resfrâng – derivare cu prefix.

Scanned with OKEN Scanner

4. Cratima reuneşte în pronunţare părţi de vorbire diferite, ţine locul vocalei „î“, păstrează ritmul şi măsura versurilor, evită hiatul.

5. Epitetul din structura „pădurea cântătoare“ creează o imagine auditivă şi sugerează foşnetul pădurii la adierea vântului.

Subiectul al II-lea

A.

1. a. Salvia provine din Europa de sud.

b. „Planta atinge 30 – 70 de centimetri în înălţime, florile violete“.

2. Autoarea este Maria Treben, lucrarea – Sănătate din farmacia Domnului.

3.Valoarea morfologică: marea –adjectiv variabil; uşor – adverb de mod.

4. Funcţia sintactică: la noi – compl.circ.de loc.; de leac – atribut substantival prepoziţional.

5. „deoarece este sensibilă la ger“ – propoziţie circumstanţială de cauză.

6. A râs atât de mult(PP), încât ne-a înveselit pe toţi(CNS).

Testul 7
Subiectul I

A.

1. Cuvinte cu diftongi: soarele, cerului, unui, mai, domnea. Cuvinte cu vocale în hiat: Ceahlăul, aer, aur.

2. Conversiune: nostru, altor, sale, adâncul, această; compunere: acum, numai.

3. Vocabular fumdamental: aer, aur, soarele, cer, ierburi, tăcere.

4. Sinonime: amurg – crepuscul, înserare; fantastic – ireal, imaginar.

5. metaforă – „turnuri de stânci“; comparaţie – „se înălţa ca un castel“; epitet – „glasul răguşit“; „ierburi aspre“; „zgomotul surd“.

Subiectul al II-lea

A.

1. În Deltă sunt în jur de 1150 de specii de plante.

Scanned with OKEN Scanner

2. Termeni ştiinţifici: vegetaţia, grinduri, dune, plancton, zooplancton, metru cub.

3. Valoarea morfologică: abundă – verb predicativ; acest – adjectiv pronominal demonstrativ.

4. Atribut adjectival – (ape) curgătoare, (animale) plutitoare; complement indirect – de dinamism.

5. „care este plin de dinamism" – propoziţie subordonată atributivă, termen regent substantivul „mediu".

6. În timp ce scriam(CT) / a început furtuna(PP).
Au plecat(PP) înainte să le spună despre excursie(CT).
L-au iertat(PP) după ce şi-a recunoscut greşeala(CT).

Testul 8
Subiectul I

A.

1. Antonime: s-a-ntunecat – a luminat.

2. Conversiune: uscat, tare, tot, oftatul.

3. Unităţi frazeologice: a ierta = a şterge cu buretele, a trece cu vederea.

4. Cratima reuneşte în pronunţare părţi de vorbire diferite, păstrează ritmul şi măsura versurilor, evită hiatul.

5. Versurile sugerează deplina comuniune a omului cu natura care preia trăirile eului poetic.

Subiectul al II-lea

A.

1. a. Cetatea dacică se afla la Piatra Roşie.
b. Când nu luptau, dacii erau păstori.

2. Autorul este Matei Florian; revista – Formula AS

3. Valoarea morfologică – oricine – pronume nehotărât; dacică – adjectiv variabil.

4. Funcţia sintactică – care – subiect; noastră – atribut adjectival.

5. Propoziţia atributivă – „cu care dacii şi-au construit cetatea"; „care a fost cotropită".

Scanned with OKEN Scanner

Propoziția circ. de scop. „să le audă".

6. Cine vorbeşte(SB) rămâne(PP) cum îl ştiu(PR).
Ce mi-ai dăruit(SB) rămâne(PP) să-l păstrez(PR).

Testul 9
Subiectul I

A.

1. Sinonim: îngrijorare = neliniște,temere: miazănoapte = nord; nădejde = speranță.

2. Virgula izolează substantivul „mamă" în cazul vocativ.

3. Cuvinte cu sens figurat: „roi de fluturi", „ostroave de gheață", „solzişori de ie".

4. Epitete: (plutind) greoi, (cer) plumburiu; metaforă – „roi de fluturaşi", „solzişori de ie".

6. Secvența dată creează o imagine vizuală prin folosirea metaforelor şi sugerează strălucirea fulgilor de zăpadă care s-au prins pe căciulița şi paltonaşul copilului.

Subiectul al II-lea

A.

1. a. Inventatorul acadelei ar fi fost capelmaistrul catedralei din Köln.

b. Dungile roşii ar simboliza sângele lui Iisus, iar aroma de mentă ar aminti de isopul biblic.

2. Autorul este Gerry Bowler; lucrarea – Enciclopedia Crăciunului.

3. Valoarea morfologică: conform – prepoziție; care – pronume relativ; roşii – adjectiv variabil; mentă – substantiv comun.

4. Funcția sintactică: ieslea – complement direct; de păstor – atribut substantival prepozițional; să fie agățate – predicat verbal; de baston – nume predicativ.

5. Expansiunea: par (PP) să fie interpretări religioase datând din perioada modernă(PR).

6. Atributivă – îşi aminteşte locul(PP) unde şi-a pierdut stiloul(AT).

Scanned with OKEN Scanner

Testul 10
Subiectul I

A.

1. Sinonime: a îngădui = a permite; straie = haine, îmbrăcăminte; funingine = cenuşă.

2. Omonime: Navele acostează în portul de la malul oceanelor.
Culoarea roşie se regăseşte în portul tradiţional românesc.

3. Virgula izolează substantivul propriu în cazul vocativ.

4. Expresii: a-şi vedea de drum; hoţ la drumul mare; a-i sta în drum; a se aduna de pe drumuri.

5. Alecsandri doreşte să-şi convingă prietenul să plece spre ţinuturile mediteraneene, ştiind că domnitorul nu-i va permite să mai calce pe pământul patriei. Este un gest de mare delicateţe pentru a-l scuti pe Bălcescu de o nouă suferinţă.

Subiectul al II-lea

A.

1. a. Primul teatru s-a construit la Cişmeaua Roşie.
b. Prima reprezentaţie în limba română a avut loc în 1819 sau 20.

2. Autorul este C.Gane, lucrarea – Trecute vieţi de doamne şi domniţe.

3. Valoarea morfologică: prima –numeral ordinal; sale – adjectiv pronominal posesiv.

4. Funcţia sintactică: pentru a răspândi – compl.circ.de scop; care – subiect.

5. „că ei îi vor datora românii începutul teatrului lor" – completivă indirectă.

6. Întârzie mereu(PP), din cauză că pleacă târziu de acasă(CZ).
Pentru că a fost nepoliticos(CZ), nu îl mai salutăm(PP).

Scanned with OKEN Scanner

Testul 11
Subiectul I

A.

1. Sinonime: ocară = ceartă; povaţă = sfat.
2. Antonime: înapoi – înainte.
3. Măsura este de 6 şi 8 silabe, iar ritmul este iambic.
4. Virgula izolează interjecţia şi construcţia în vocativ.
5. Modurile de expunere sunt naraţiunea şi dialogul.

Subiectul al II-lea

A.

1. Restabilirea echilibrului ecologic poate dura decenii sau chiar secole de acum înainte.

2. valoarea morfologică: acum – adverb de timp; critic – adjectiv variabil.

3. Predicat nominal – va fi prea târziu; este nevoie; este necesară;
   Predicat verbal – trebuie, există, a dovedit.

4. Să fie aplicate – diateza pasivă; să se acţioneze – diateza reflexivă.

5. vânătoarea – subiect, caz nominativ; lor – atribut pronominal, caz genitiv.

6. „să se acţioneze acum“ – propoziţie subiectivă
   „deoarece mai târziu va fi prea târziu“ – circumstanţială de cauză.

Testul 12
Subiectul I

A.

1. Cuvinte cu diftongi: gutui, trei, ia, alămâi, vreo, băieţii;
   Cuvinte cu vocale în hiat: târguit, ceuşii.

2. Sinonime: zglobiu = vioi, sprinten, zburdalnic; povară = greutate, sarcină.

Scanned with OKEN Scanner

3. Expresii: a trage la ţintă, a sta cu ochii ţintă, a fi ţinta tuturor, la ţintă.

4. Virgula esta folosită pentru a izola substanivul propriu în cazul vocativ.

5. Textul aparţine operei epice prin prezenţa naratorului şi a personajelor.

Subiectul al II-lea

1. „După creaţiile lui Beethoven, începutul de secol XX aduce în muzică un nou suflu concretizat în stilul romantic."

2. Consecinţa interferenţei literaturii cu muzica o constituie apariţia programatismului muzical.

3. Valoarea morfologică a cuvintelor: care – pronume relativ; sale – adjectiv pronominal posesiv; pentru – prepoziţie; află – verb predicativ.

4. Funcţia sintactică a cuvintelor: trăirea – complement direct; această – atribut adjectival; a genurilor – atribut substantival genitival; vocale – atribut adjectival.

5. Propoziţii subordonate atributive:

„în care melodia atinge apogeul expresivităţii şi forţei sale de sugestie"

„în care află o bogată trăire afectivă, sursă de pasionată inspiraţie muzicală".

6. Exemple: Este bine(PP) să cântăm(SB). Ar trebui(PP) să cântăm(SB). Ne-a fost dat(PP) să cântăm(SB):

Dorinţa noastră este(PP) să cântăm(PR). Sfatul tuturor a fost(PP) să cântăm(PR).

Testul 13
Subiectul I

A.

1. Sinonimele din textul dat sunt „amurgeşte" şi „se-ntunecă".

Scanned with OKEN Scanner

2. Cratima în structura dată ţine locul vocalei „î“, păstrează ritmul şi măsura versurilor, evită hiatul şi ajută la pronunţarea într-o singură silabă a ultimei părţi a verbului şi primei părţi a adverbului.

3. Personificare – „din ochi clipeşte cicoarea“, „adoarme“, „pădurea tace-acum gândind“; epitet: „roşul mac“, „mai bate-abia“, „clipeşte-ncet“.

4. Imagine auditivă: „pădurea [...] a cântat“; imagine vizuală –, „sub dealuri amurgeşte zarea“, „se-ntunecă prin văi cărarea“.

5. Versul citat creează o imagine vizuală prin metafora „umbra“ care sugerează întunericul ce se aşterne peste sat.

Subiectul al II-lea

1.a. Numele străinului impresionat de frumuseţea costumului popular este elveţianul Recordon.

b. Pe mânecile cămăşilor populare se foloseşte culoarea albastră sau roşie.

2. Autorul este Negu Djuvara, iar lucrarea se numeşte „Între Orient şi Occident“.

3. Valoarea morfologică a cuvintelor: ţărănesc – adjectiv variabil; iată – interjecţie predicativă; două – numeral cardinal; care – pronume relativ.

4. Funcţia sintactică a cuvintelor: locuinţei – atribut substantival genitival; pe care – complement direct; cea frumoasă – atribut adjectival; lor – atribut pronominal.

5. „Încât ai crede“ propoziţie subordonată consecutivă; „că mai tot timpul sunt îmbrăcaţi de sărbătoare“ – propoziţie subordonată completivă directă.

6. „dragostea *purtată* bărbaţilor“ – atribut adjectival

Testul 14
Subiectul I

A.

1. Cuvinte cu diftongi: erau, două, pitoreasca, amfiteatru; cuvânt cu triftong: se întindeau; cuvinte cu vocale în hiat: violete, aur.

Scanned with OKEN Scanner

2. Cuvinte formate: – prin derivare: nenumărate, nemărginit, fumurii; – prin conversiune: nostru, această, greu.

3. Modul de expunere folosit în fragmentul citat este descrierea.

4. Metaforă: „trepte verzi", „reţea subţire de aburi"; epitet: „pitoreasca vale", „cerul înalt", „privelişte neţărmurită".

5. Secvenţa dată constituie o imagine vizuală. Se sugerează forma ondulată a munţilor prin metafora „valuri" şi culoarea acestora în ziua călduroasă de vară, idee sugerată de epitetele „violete" şi „de aur".

Subiectul al II-lea

A.

1. Urşii sunt cei care vor supravieţui gheţurilor din Arctica.

2. „Foametea urşilor polari va atinge cote alarmante în 2068."

3. Valoarea morfologică a cuvintelor: acest – adjectiv pronominal demonstrativ; ducând – verb predicativ; recent – adjectiv variabil; sau – conjuncţie de coordonare.

4. Funcţia sintactică a cuvintelor: climatice – atribut adjectival; calota – complement direct; se pare – predicat verbal; studiul – subiect.

5. „că subţierea anuală a stratului de gheaţă va separa urşii" – propoziţie subiectivă.

6. Exemple: Privesc(PP) ce îmi place(CD). Priveşte cerul(PP) după ce nu mai plouă(CT).

Testul 15
Subiectul I

A.

1. Expresii: a pune la inimă, a prinde inimă, a-şi călca pe inimă, din toată inima, a i se rupe inima, a rămâne cu inima friptă, a avea inima deschisă, a avea inima de piatră.

2. Cratima din structura dată reuneşte în pronunţare părţi de vorbire diferite, păstrează ritmul şi măsura versurilor, evită hiatul.

3. Cuvinte – cu diftongi: foaie, badea, lui, eu, neagră, îi; hiat – scriere.

4. Comparaţie: „cum îi de neagră".

Scanned with OKEN Scanner

5. Eul liric apare în ipostaza tinerei căreia îi este dor de flăcăul pe care nu îl are lângă ea.

Subiectul al II-lea

A.

1. Tema articolului o constituie superstițiile.

2. Superstiția legată de întoarcerea din drum „își are originile în vremuri de război, când conducătorii armatelor încercau să-i descurajeze pe soldații care căutau să dezerteze".

3. Valoarea morfologică a cuvintelor: fiecare – adjectiv pronominal nehotărât; în timp ce – locuțiune conjuncțională subordonatoare.

4.Funcția sintactică a cuvintelor: bine – nume predicativ; cu cineva – complement indirect; această – atribut adjectival; când – complement circumstanțial de timp.

5. „nu ai auzit", „încercau", „credea" – predicate verbale, diateza activă; „a fost rugat" – predicat verbal, diateza pasivă.

6. „dacă te întorci din drum" – propoziție subordonată condițională; „când a mers", „după ce a traversat râul Rubicon" – propoziții circumstanțiale de timp.

Testul 16
Subiectul I

A.

1. Pleonasm: babă bătrână; noroc bun.
2. Exemple: Am mers o milă. Ne era milă de bietul câine.
3. Virgula izolează substantivul în cazul vocativ.
4. Modurile de expunere sunt narațiunea și dialogul.
5. Personajul care aparține fabulosului este Mama Pădurii.

Subiectul al II-lea

1. Autorul fragmentului citat este Gheorghe Vrabie și lucrarea are titlul „Din estetica poeziei populare române".

Scanned with OKEN Scanner

2. Tema fragmentului o constituie geneza poeziei populare.

3. Valoarea morfologică a cuvintelor: cum – adverb relativ de mod; toate – adjectiv pronominal nehotărât.

4. Funcţia sintactică a cuvintelor; formularea – subiect; lui Kogălniceanu – atribut substantival genitival; este tipică – predicat nominal; pentru un număr – complement indirect.

5. Atribute pronominale genitivale; ei, acestora, a lor, unuia; Complemente directe: o comoară, bijuterii, un capital.

6. „să creeze adevărate bijuterii, expresie a spiritului lor" – propoziţie subordonată completivă indirectă.

Testul 17
Subiectul I

A.

1. Arhaisme: clucer, jitnicer, paharnic.

2. Sinonime lexicale – a sta la îndoială = a se îndoi, a şovăi.

3. Virgula izolează în structura dată cuvintele în cazul vocativ.

4. Din textul citat se desprinde dragostea de ţară şi curajul de care a dat dovadă domnitorul în timpul celor patruzeci şi şapte de ani de domnie.

5. Secvenţa sugerează stăpânirea de sine de care dă dovadă Ştefan cel Mare, deşi îi ştie pe trădători, dar şi hotărârea de a nu-i pedepsi fără o dreaptă judecată.

Subiectul al II-lea

A.

1. Retragerea armatei şi administraţiei din Dacia a avut loc în vremea împăratului Aurelian (271–275).

2. Folosirea cuvintelor cu sens propriu, inexistenţa imaginilor artistice şi a figurilor de stil sunt elemente specifice textului non–literar.

3. Valoarea morfologică a cuvintelor: din – prepoziţie simplă; unele – adjectiv pronominal nehotărât; în timpul – locuţiune prepoziţională; fostei – adjectiv (provenit din participiu).

Scanned with OKEN Scanner

4. „este atestată" – predicat verbal, diateza pasivă; „au fost intense" – predicat nominal.

5. „încât nu au putut fi întrerupte nici de marile migrații" – propziție subordonată consecutivă.

6. Exemple: Este bine(PP) să fie locuit(SB). Ar trebui(PP) să fie locuit(SB). Propunerea a fost(PP) să fie locuit(PR). Orașul rămâne(PP) să fie locuit(PR).

Testul 18
Subiectul I

A.

1. Sinonime: ipocrizie = fățărnicie, prefăcătorie; obstacol = piedică, stavilă.

2. Cuvinte din registrul arhaic al limbii; tractat (tratat), căta(căuta), ambițiunii(ambiției), îi făcea linguşiri (linguşea).

3. Cratima reuneşte în pronunțare părți de vorbire diferite, ține locul vocalei „î", evită hiatul.

4. Se observă atitudinea ironică a naratorului față de personajul care doreşte să devină un maestru al prefăcătoriei pentru a-şi ascunde adevăratul caracter. Păturică, o umilă slugă, deprinde foarte bine felul în care se poate preface pentru a intra în grațiile stăpânului.

5. În fragmentul citat predomină narațiunea ca mod de expunere.

Subiectul al II-lea

A.

1. Principala funcție a statului în perioada fanariotă era „cea fiscală, întregul aparat, de la Vodă la cel mai mic slujbaş, fiind preocupat de a stoarce cât mai mulți bani de la populație".

2. Principala preocupare a domnilor fanarioți era de a-şi recupera banii dați pentru obținerea domniei, de a strânge sume cât mai mari pentru a-şi asigura un trai cât mai bun după scoaterea din domnie.

3. Valoarea morfologică a cuvintelor: imensele – adjectiv variabil; (să-şi) -şi – pronume reflexiv; în grabă – locuțiune adverbială; după – prepoziție.

Scanned with OKEN Scanner

4. Atribute adjectivale : imensele, confortabilă, directă, cel mai mic;

Complemente directe: cheltuieli, mazilirea, o viaţă, aparatul administrativ.

5. A stoarce – complement indirect. Prin expansiune se obţine completiva indirectă: ...preocupat / să stoarcă bani de la populaţie(CI).

7. Exemplu: Ar fi fost bine(PP) să ajungă domnitor(SB).

Este inuman(PP) să omori animale nevinovate(SB).

Testul 19
Subiectul I

A.

1. Cuvinte derivate: vânătoare, nebunatic, bunătate, multişor, căsuţă.

Cuvinte compuse: numaidecât, niciodată.

Cuvinte formate prin conversiune: noştri, bătrânul, mei.

2. Sinonime: misterios = tainic, ciudat, bizar; bunătate = blândeţe, bunăvoinţă, amabilitate.

3. chema = 5 litere şi 4 sunete; niciodată = 9 litere şi 8 sunete.

4. Secvenţa sugerează plimbarea personajului fără o ţintă anume.

5. Copilul se întâlneşte cu bătrânul Vasile Petrovici. Personajul îndrăgeşte prepelicarul apărut pe neaşteptate. Conu Vasile îi oferă un pui de prepelicar pe care îl avea acasă. Copilul se laudă că se poate întoarce singur, fără teamă.

Subiectul al II-lea

A.

1. Autorul este Acad. Dinu C. Giurescu, iar articolul a apărut în revista „Istorie şi civilizaţie".

2. Cei care au înfiinţat Casa Capşa au fost fraţii aromâni Anton şi Ştefan Capşa.

3. Valoarea morfologică a cuvintelor: acolo – adverb de loc; aromânilor – substantiv comun; treptat – adverb de mod; graţie – prepoziţie simplă.

Scanned with OKEN Scanner

4. Funcţia sintactică a cuvintelor: o instituţie – nume predicativ; al cărei – atribut pronominal.

5. În text există:

– propoziţii atributive: „în care numele firmei urcă tot mai mult înlăuntrul şi în afara ţării", „pe care îl păstrează şi între cele două războaie mondiale".

– completivă indirectă – „să aibă un loc de întâlnire... al cancanurilor Capitalei?"

6. Exemple: Nu am aflat(PP) dacă au fost câştigători(CD).
Nu ne-au spus(PP) dacă vor întârzia(CD).

Testul 20
Subiectul I

A.

1. Sinonime: iaz = lac; amurg = înserare, crepuscul.

2. Substantive defective de plural: soare, pace.

3. Imagine vizuală: „galbene văpăi de soare", „peste deal", „căprioare".
Imagine auditivă: „privighetori cum cântă", „o să-şi murmure / apele povestea lor".

4. Măsura este de 5, 7 şi 8 silabe. Ritmul este trohaic.

5. Versurile citate sugerează prezenţa uneltelor agricole personificate, care „se odihnesc" în timpul nopţii. Metafora „cântarea-n grâu" sugerează sunetele produse de cositul grâului.

Subiectul al II-lea

A.

1. Idealul tinerilor paşoptişti a fost de a scoate ţara din starea ei de înapoiere şi de a o reintegra în circuitul valorilor occidentale.

2. Termenul „paşoptism" provine de la tinerii aflaţi în fruntea revoluţiei de la 1848.

3. Valoarea morfologică a cuvintelor: lor – pronume personal; pentru – prepoziţie simplă; că – conjuncţie de subordonare; aceşti – adjectiv pronominal demonstrativ.

Scanned with OKEN Scanner

4. Funcţia sintactică: emanciparea – nume predicativ; credinţa – complement direct; evenimentelor – atribut substantival genitival; în deceniile – complement circumstanţial de timp.

5. Completiva directă – „că aceşti tineri au apreciat greşit ritmul schimbării în istorie."

6. Exemple: Chiar dacă vorbesc repede(CV), tot nu greşesc(PP).
Cu toate că ninge(PP), tot voi merge în parc(CV).
Şi dacă mă ceartă(CV), totuşi mă va ierta(PP).

Testul 21
Subiectul I

A.

1. cârciumi – 8 litere şi 7 sunete; ciobanul – 7 litere şi 6 sunete; seceta – 6 litere şi 6 sunete.

2. Cuvinte cu diftongi: aleargă, goale, abia;
Cuvânt cu vocale în hiat – tânguitor.

3. Mod de formare a cuvintelor: tânguitor – derivare; depărtare – compunere prin sudare; posomorâtă – conversiune.

4. Epitet – „tânguitor"; comparaţie – „goale ca nişte şopârle".

5. Versul creează imaginea vizuală a norilor de ploaie mult aşteptaţi, dar care, din păcate, se împrăştie, lăsând aceeaşi secetă pustiitoare.

Subiectul al II-lea

A.

1. Castelul Bran este situat în culoarul Rucăr–Bran, la 30 km de Braşov.

2. Numele castelului provine de la romanul scriitorului irlandez Bram Stoker.

3. Valoarea morfologică a cuvintelor: chiar dacă – locuţiune conjuncţionaă de subordonare; el – pronume personal; tradiţionale – adjectiv variabil; care – pronume relativ.

4. Funcţia sintactică a cuvintelor: ce – subiect simplu; sunt expuse – predicat verbal; arme – subiect; din regiunea – atribut substantival prepoziţional.

Scanned with OKEN Scanner

5. Subordonatele din text sunt:

– propoziţie concesivă – „chiar dacă au trecut câteva sute de ani".

– propoziţii atributive – „ce se întinde pe cele 4 etaje ale castelului", „care prin înfăţişare se aseamănă cu castelul descris de către autorul irlandez".

6. Exemplu: Dacă întârzie(CDŢ), nu îi mai aşteptăm(PP).

Să-l fi ştiut mai bine(CDŢ), l-aş fi ajutat mai mult(PP).

Testul 22
Subiectul I

A.

1. Sinonime: viers = melodie, cântec; a mângâia = a dezmierda, a alinta.

2. Cuvinte derivate: viscoloasă, voinicie, vieţuiesc.

3. Imagime vizuală – „iarna viscoloasă"; „mă-ngân cu florile / şi privighetorile"– imagine auditivă.

4. Versurile sugerează deplina comuniune a omului cu natura. Înfrunzirea codrului aduce bucurie în sufletul haiducului care îşi exprimă sentimentul prin „doina de voinicie".

5. Versurile au ritm trohaic şi măsura de 7 şi 8 silabe.

Subiectul al II-lea

A.

1. În Deltă sunt 110 specii de peşti, dintre care 75 sunt peşti de apă dulce.

2.Păsările ocrotite de lege sunt pelicanul comun şi cel creţ, lopătarul, egreta mare şi cea mică, călifarul alb, călifarul roşu.

3. Valoarea morfologică a cuvintelor: pământ – substantiv comun; datorită – prepoziţie; unice – adjectiv variabil; unele – pronume nehotărât.

4. Funcţia sintactică a cuvintelor: cel mai tânăr – atribut adjectival; al ţării – atribut substantival genitival, aici – complement circumstanţial de loc; sturionii – complement direct.

Scanned with OKEN Scanner

5. „de la care provin icrele negre (caviarul)" – propoziție subordonată atributivă.

6. Exemple: Au plecat(PP) unde li s-a spus(CL).

Nu au plecat devreme(PP), deoarece i-au așteptat și pe ceilalți(CZ).

Testul 23
Subiectul I

A.

1. Expresii: a-și călca pe suflet; a călca în strâchini; a călca strâmb; a călca pe urmele cuiva, a călca apa.

2. Sinonime: rob = sclav; a meni = a ursi, a destina; a cere = a solicita.

3. Epitet: lung (fior), solemn, rele(soarte); personificare: „Moldova Mi-a pus pe cap coroana", „strigă poiana".

4. Trăsături ale operei epice sunt prezența naratorului, a personajelor, indicele spațial.

5. Versul sugerează dorința jertfei pentru patrie, idee redată de sintagma „moarte vie", opusă vieții de rob în propria țară, așa cum redă oximoronul „viață moartă".

Subiectul al II-lea

A.

1. Autoarea este psiholog Adina Balaban, iar articolul a apărut în revista „Click".

2. Minciuna poate fi folosită doar dacă viața ne este pusă în pericol.

3. Valoarea morfologică a cuvintelor: deși – conjuncție subordonatoare; trebuie – verb predicativ; ceea ce – pronume relativ; deseori – adverb de mod.

4. Funcția sintactică a cuvintelor: din copilărie – complement circumstanțial de timp; pe care – complement direct; înșine – atribut adjectival; minciunile – subiect.

Scanned with OKEN Scanner

5. „să spunem adevărul“ – propoziţie subordonată subiectivă; „deoarece trebuie“ – circumstanţială de cauză.

6. Exemple: Cine râde(SB) înseamnă(PP) că este bucuros(PR).
Cine a învăţat(SB) a devenit(PP) ce şi-a propus(PR)

Testul 24
Subiectul I

A.

1. Familia lexicală: român, românească, românism, România.

2. Sinonime: mândră = falnică, demnă, trufaşă; a păzi = a străjui, a supraveghea.

3. Ritmul este trohaic, iar măsura de 8 silabe.

4. Cratima – pronunţarea într-o silabă a două părţi de vorbire diferite, păstrarea ritmului şi măsurii versurilor, evită hiatul.

5. Expresii / locuţiuni: a şterge de pe faţa pământului, a intra în pământ de ruşine, parcă l-a înghiţit pământul, a ieşi ca din pământ, la capătul pământului, de când îi lumea şi pământul, ca de la cer la pământ.

Subiectul al II-lea

A.

1. Autorul este Cezar Petrescu, iar lucrarea se intitulează „Al.Vlahuţă şi opera sa“.

2. Autorul se referă la scriitorul Alexandru Vlahuţă.

3. Valoarea morfologică a cuvintelor: patriot – substantiv comun; însăşi – adjectiv pronominal de întărire; cruciale – adjectiv variabil; împotriva – prepoziţie.

4. Fucţia sintactică a cuvintelor: al poporului – atribut substantival genitival; împotriva nedreptăţilor – complement indirect, care – subiect, părintească – atribut adjectival.

5. „să se arate adevărata fire a poprului“ – propoziţie subordonată completivă directă; „din care ieşise“ – propoziţie subordonată atributivă.

Scanned with OKEN Scanner

6. Exemple: S-a îmbrăcat(PP) cum a vrut(CM).
Vor lucra(PP) cum îi vom sfătui(CM).

Testul 25
Subiectul I

A.

1. Sinonime: a isprăvi = a termina, a finaliza; vinovat = culpabil, cu vină, greşit, iaz = lac.

2. Pleonasm: în sus saltă.

3. Cratima ține locul vocalei „ă", păstrează ritmul şi măsura versurilor, ajută la pronunțarea într-o silabă a două părți de vorbire diferite, evită hiatul.

4. Măsura este de 7 şi 8 silabe, iar ritmul este trohaic.

5. Textul face parte dintr-o operă epică, deoarece există narator, personaje şi indice spațial.

Subiectul al II-lea

A.

1. Numele cântăreței cunoscută ca Mama Africa este Miriam Mkeba.

2. Cetățenia i-a fost retrasă la Johannesburg, în 1960.

3. Țara de origine a cântăreței este Africa de Sud.

4. Valoarea morfologică a cuvintelor: vocea – substantiv comun; pe lângă – locuțiune prepozițională; ce – pronume relativ; unde – adverb relativ de loc.

5. Funcția sintactică a cuvintelor: un simbol – nume predicativ; abuziv – atribut adjectival; în 1960 – complement circumstanțial de timp; cetățenia – subiect.

6. „ce pretindea a fi civilizată" – propoziție subordonată atributivă, termen regent substantivul „lumea".

Scanned with OKEN Scanner

Testul 26
Subiectul I

A.1. Sinonime: limpede – clar; şes – câmpie; boare – adiere.

2. Cuvinte din familia lexicală: câmpean, câmpenesc, câmpeancă câmpuşor.

3. Cratima reuneşte în pronunţare într-o singură silabă ultima parte a verbului cu pronumele reflexiv; păstrează ritmul şi măsura versurilor; ţine locul vocalei î.

4. Epitet antepus – „galbene lanuri", „alba floare"; comparaţie: „ca zăpada... stă volbura".

5.Versurile creează o imagine auditivă şi sugerează adierea domoală a vântului, susurul necurmat al apelor şi unduirea spicelor.

Subiectul al II-lea

A.1. Etapele creării operei de artă sunt: starea de pregătire, inspiraţia, faza de invenţie şi execuţia.

2. Autorul este Tudor Vianu, iar titlul operei este Estetica.

3.Valoarea morfologică a cuvintelor: pentru ca... să – locuţiune conjuncţională subordonatoare; conştiinţa – substantiv comun; apare – verb predicativ; alte – adjectiv pronominal nehotărât.

4. Funcţia sintactică a cuvintelor: este necesară – predicat nominal; materiale – complement direct; rodul – subiect simplu; inspiraţiei – atribut substantival genitival.

5. „Pentru ca o operă de artă să ia naştere" – prop. subordonată circumstanţială de scop sau „cu ajutorul cărora se va clădi" – prop. subordonată atributivă, termen regent substantivul „materialele".

6. Exemple: Cum îl vede,(CT) îndată se înveseleşte.(PP)
Cum era prea frig,(CZ) a rămas acasă la căldură.(PP)

Testul 27
Subiectul I

A.1. Sinonimele cuvintelor: codru – pădure; a grăi – a vorbi; suflare – respiraţie.

Scanned with OKEN Scanner

2.Exemple: Grâul răsare în primăvară. Mi-a răsărit o idee pentru rezolvarea problemei. Musafirii au răsărit pe neașteptate. Soarele răsare mai devreme.

3. Cratima reunește în pronunțare părți de vorbire diferite – conjuncția „să" cu pronumele personal forma neaccentuată și ține locul vocalei „î".

4. În fragmentul citat apare un personaj imaginar, specific basmului și anume zmeul; nu se precizează locul și timpul acțiunii; se sugerează istețimea lui Stan Bolovan etc.

5. Hiperbola „mănânc stânci și pasc copaci".

Subiectul al II-lea

A.1. Trăsăturile învățătorului Drăgoșescu „gras, roșcovan, bonom".

2. Numele profesorului ardelean este Sachellario.

3. Valoarea morfologică: sale – adjectiv pronominal posesiv; fiindcă – conjuncție subordonatoare; nuieluşă – substantiv comun; unde – adverb relativ de loc.

4. Funcția sintactică: pe care – complement direct; profundă – atribut adjectival; mai târziu – complement circumstanțial de timp; cu plăcere – complement circumstanțial de mod.

5. Propozițiile circumstanțiale de cauză „fiindcă părinții n-au avut mijloace materiale" sau „deoarece unea un deosebit talent pedagogic cu o profundă cunoaștere a ortografiei și sintaxei limbii române".

Propoziția completivă directă: „că ar fi avut o educație școlară destul de precară".

6. Dacă învăț temeinic(CDȚ), voi reuși la examen(PP).

Nu mă tem(PP) dacă merg noaptea(CI).

Testul 28
Subiectul I

A.1. Antonime: umbră / lumină.

2. Familia lexicală: pământean, pământenesc, împământenit, pământeancă.

Scanned with OKEN Scanner

3. Mod de formare: fantastic – conversiune; primitoare – derivare cu sufix.

4. Ritm iambic, rima îmbrăţişată.

5. Mărci lexico–gramaticale: verb la persoana I – stau; pronume la persoana I – mi.

Subiectul al II-lea

A.1. Numele poetului este Vasile Alecsandri.

2. „Liniştea, confortul interior şi timpul rău sunt cele trei condiţii preliminare scrisului."

3. Valoarea morfologică: iarăşi – adverb de mod; trei – numeral cardinal; dacă – conjuncţie subordonatoare; îşi – pronume reflexiv.

4. Funcţia sintactică: iarna – complement circumstanţial de timp; pe care – complement direct; afară – complement circumstanţial de loc; de călătorie – complement circumstanţial de scop.

5. – „când se face frumos afară" sau „până ce un nou val de frig, o ploaie răcoroasă, o ceaţă deasă îl fugăresc, iarăşi, în cămin." – circumstanţială de timp.

– „să scrie" – completivă indirectă.

6. Acela se făcuse(PP) ce visase în tinereţe(PR).

M-a ajutat mult sfatul(PP) ce mi l-ai dat(AT).

Testul 29
Subiectul I

A.1. Antonime: a umbla / a sta; a plânge / a râde; mulţumire / nemulţumire, insatisfacţie.

2. Cuvinte cu diftongi diferiţi: aleargă, uită, iar, poate, ziua, mereu.

3. Expresii: a veni pe lume; a ieşi în lume; a-şi lua lumea în cap; a trece pe lumea cealaltă.

4. Modul de expunere este naraţiunea.

5. Secvenţa sugerează dragostea şi mulţumirea de a avea copii ce nu se pot asemăna altora, deoarece pentru ea, ca mamă, sunt unici.

Scanned with OKEN Scanner

Subiectul al II –lea

A.1. Tendinţele care au dus la afectarea identităţii noastre naţionale sunt subaprecierea limbii române şi îndepărtarea de literatura română.

2. Principalele virtuţi ale poporului român sunt „omenia, ospitalitatea, dreptatea, dragostea pentru frumos şi bine."

3. Valoarea morfologică a cuvintelor: frecvent – adverb de mod; datorită – prepoziţie; trecutul – substantiv comun; toate – adjectiv pronominal nehotărât.

4. Funcţia sintactică: entităţi – nume predicativ; economică – atribut adjectival, un pericol – complement direct; la noi – complement circumstanţial de loc.

5. SB „să fie cultivate cu perseverenţă... vieţii materiale şi spirituale" – termen regent expresia verbală impersonală „este necesar".

6. Mă tulbură gândul(PP) / să nu plec acum(AT).
Au plecat devreme(PP) / să nu întârzie(CS).

Testul 30
Subiectul I

A.1. Sinonime: belşug – abundenţă, bogăţie; podoabă – ornament, bijuterie, trufaş – semeţ, mândru, grandios, măreţ.

2. Derivate: frumuseţe, se desfac, proptitoare, ninsoare, muntos;
Compuse: presus, totdeodată, astfel, alene;
Conversiune: arse, văruite, înverzite, acele.

3. „un brâu de munţi", „păduri stufoase", „dealuri nalte şi frumoase" – imagini vizuale; „mugind îngrozitor" – imagine auditivă.

4. Modul de expunere dominant este descrierea.

5. Cele două epitete „mândră şi binecuvântată" sintetizează frumuseţea şi bogăţia ţinutului descris, dar şi deosebita mândrie şi admiraţie a autorului faţă de acest ţinut.

Subiectul al II-lea

A.1. Zilnic în groapa de pe fundul mării dispar 30000 tone de apă.

Scanned with OKEN Scanner

2. Fragmentul este un text nonliterar, deoarece cuvintele sunt folosite cu sensul de bază şi nu creează figuri de stil şi imagini artistice; este un text informativ cu referire la rezultatul neaşteptat al cercetărilor efectuate în bazinul Mării Adriatice.

3. Substantiv comun: evenimente, istoria, planeta; adjective: incredibile, mici, posibilă; adverb – adesea.

4. Funcţia sintactică: pe care – complement direct; recent– complement circumstanţial de timp; nimeni – subiect simplu; undeva – complement circumstanţial de loc.

5. SB „să reapară undeva, în râuri, în lacuri sau la ţărm".

AT „ceea ce s-a aruncat în dreptul respectivei gropi".

6. Verbe la diateza pasivă: „a fost descoperită" sau „au fost aruncate"

Diateza activă:

Au descoperit(PP) că au greşit drumul. Am aruncat(PP) ce nu mi-a fost de folos(CD).

Diateza reflexivă:

Se descoperă(PP) ce nu ne gândim(SB). Se aruncă(PP), deoarece este alterat(CZ).

Scanned with OKEN Scanner

Sugestii pentru compuneri

ATENȚIE!

Aceste modele nu trebuie memorate, ci folosite doar ca sursă de inspirație pentru compunerile voastre.

Nu uitați că fiecare își are stilul său prin care își transmite trăirile și impresiile.

Camera mea preferată

Întotdeauna mi-a plăcut lumina puternică a soarelui, iar camera mea preferată este cea scăldată de razele calde și aurii ale astrului zilei. Ferestrele mari sunt ochii încăperii.

Îmi place să mă așez în fotoliul moale și cald ori să citesc gândind la o lume mai bună. Pernele de pe canapeaua îmbrăcată în culoarea verde a ierbii sunt puse direct pe podeaua de stejar când îmi primesc prietenele care vorbesc, și vorbesc, și vorbesc... Pe măsuța așezată într-un colț punem ceștile cu aburinda ciocolată și ne lăsăm purtate de de visurile adolescenței. În cameră sunt mereu flori proaspete care înviorează atmosfera, iar în fața ferestrei stă falnic un ficus cu frunzele mereu verzi. În biblioteca încăpătoare sunt prietenele mele cele mai bune, cărțile. Le mângâi cu privirea și ele îmi răspund bucuroase, știind câte clipe fericite mi-au oferit.

Camera aceasta aduce pace și bucurie sufletului meu.

Descrierea unui tablou de la Muzeul de Artă

Era o zi călduroasă de vară și pașii m-au purtat spre Muzeul de Artă.

M-am plimbat agale prin sălile impunătoare și privirea mi-a fost atrasă de un tablou ce stătea parcă stingher într-un colț mai umbrit. M-a fascinat luminozitatea dată de auriul stins al soarelui, de arămiul

Scanned with OKEN Scanner

frunzelor şi de verdele uşor ofilit al ierbii. Am privit cu mai multă atenţie pâlcul de mesteceni surprinşi în dimineaţa alburie de toamnă. Trunchiurile albe se înălţau trufaşe spre azuriul pătat de câteva pete de scamă. Câteva frunze stăteau semeţe şi verzi încă, iar altele, mai sfioase, îşi luaseră domol zborul spre pământ, ca spre odihnă. Firele de iarbă îşi culcau uşor capul, privind pe sub gene spre soarele ce încă îşi revărsa razele-i blânde.

Într-adevăr, tabloul se numea „Toamna mestecenilor" şi era semnat de un pictor drag mie.

Ieşind în dogoarea verii am purtat în suflet frumuseţea şi magia unei zile de toamnă.

O întâmplare în savană

Mă aflam de câteva zile în savană împreună cu un grup de cercetători. Într-una din zile am asistat la o scenă care m-a impresionat profund.

Sub soarele torid , în mijlocul savanei, zăcea un pui de ghepard. Era flămând şi însetat, iar respiraţia îi devenise mai şuierătoare. A scâncit cu ultimele puteri şi i s-a părut că lângă el simte respiraţia domoală a mamei. Încă nu putea crede că mama, care plecase de câteva zile să caute hrană, se întorsese tocmai când era să-şi piardă puterile. Şi-a înălţat capul şi a văzut că alături era un ghepard, dar nu era mama lui. S-a retras cu sfială, dar a simţit privirea care îl îndemna să se apropie. Între ei era hrana atât de necesară şi apa după care tânjise atâta. Recunoscător, a privit spre salvatorul său şi două lacrimi s-au prelins pe obraji în semn de mulţumire.

De atunci i-am vazut mereu împreună, fie dormitând, fie zbenguindu-se, fie torcând ca nişte pisici mari ce se află.

Relatarea unei întâmplări folosind moduri de expunere diferite

– Hai, scoală, somnorosule, îmi răsună în urechi vocea zglobie a surorii mele.

Era într-adevăr dimineaţă. Pe cer nu se zărea nicio stea, pentru că norii cenuşii stăpâneau toată zarea. Trebuia să plecăm în tabăra

Scanned with OKEN Scanner

aşezată tocmai în vârful muntelui. Deşi îmi pregătisem totul cu grijă, simţeam că totuşi uitasem ceva.

– Aparatul tău foto şi ierbarul unde vom pune florile specifice acelei zone unde sunt? mă tot iscodea aceeaşi soră nerăbdătoare.

– N-am uitat nimic, i-am răspuns cam înţepat.

Drumul m-a încântat. Pădurea de brazi îşi răspândea aroma până departe şi adierea domoală a vântului ne aducea cântecul cetinii.

Am vrut să surprind răsăritul soarelui care aurea bolta înseninată, dar am constatat cu surprindere că aparatul nu era nicăieri. Eram tare necăjit pentru neatenţia mea. Privindu-mi sora, am văzut cu uimire şi ciudă că făcea poze şi zâmbea cam subţire. Atunci am înţeles că fusese mai prevăzătoare decât mine şi că-şi verificase cu atenţie bagajul. La întoarcere s-a lăudat cu imaginile surprinse, iar eu am rămas tot bosumflat. Sora mea a încercat să mă consoleze spunându-mi că măcar ierbarul îi va face cinste „unui morocănos".

O întâmplare plină de învăţăminte

Eram la bunicii care locuiesc într-un sat de la poalele muntelui. Într-o dimineaţă am fost rugat să merg degrabă în satul învecinat să-l chem pe medicul veterinar, pentru că se întâmplase ceva cu câinele nostru cel batrân, dar viteaz.

Drumul trecea pe la marginea unei păduri stufoase care fremăta alene. Am observat un iepure şi am hotărât să-l urmăresc. Acesta a făcut câteva salturi caraghioase şi a dispărut. Necajită, dar şi amuzată de joaca iepuraşului , am continuat să merg ba pe o potecă, ba pe alta, până mi-am dat seama că m-am rătăcit. M-am aşezat plângând lângă un bătrân stejar şi m-am speriat şi mai tare când am auzit un foşnet în preajmă. Eram convins că ursul mă va prinde în gheare şi, oricât aş fi strigat, nu m-ar fi auzit nimeni. Încet, încet, am ridicat privirea şi... ursul era de fapt dragul nostru pădurar. Aflând ce s-a întâmplat, mi-a promis că mă va ajuta să ajung acolo unde plecasem. Medicul a venit împreună cu noi şi ne-a salvat câinele, spre marea noastră bucurie.

Pădurarul, înainte de a pleca, mi-a cerut dar să-i spun ce învăţăminte am tras din această păţanie care, din fericire, s-a terminat cu bine.

Scanned with OKEN Scanner

Am înțeles că, atunci când te abați de la drumul drept, poți da de o primejdie și că nu orice întâmplare poate avea un sfârșit fericit.

Impresii de la concursul „Cine știe câștigă”

M-am bucurat foarte mult când am aflat că peste două săptămâni în școala noastră se va desfășura concursul „Cine știe câștigă”.

Îmi plăcea tema propusă și anume „Pagini de istorie în literatura română”. Citisem foarte mult și mă consideram stăpână pe mine. Asta a fost până în ziua concursului. Emoția m-a cuprins de cum am păşit în sala cea mare și încărcată cu cărți și cu tablouri ce înfățișau scene istorice și figuri de domnitori. M-am simțit copleşită când am văzut că juriul era format din personalități importante – istorici și scriitori – care ne priveau, unii cu indulgență, alții cu severitate. Se înscriseseră mulți concurenți, dar nu toți au fost bine pregătiți.

Atmosfera s-a destins cu totul când cel mai sever dintre membrii juriului a făcut o glumă despre „Iapa lui Vodă”. După terminarea concursului am participat la o discuție liberă cu scriitorul meu preferat, apoi ni s-a oferit o plimbare cu autocarul în împrejurimile orașului. La întoarcere s-au anunțat câștigătorii. Am obținut premiul special pentru felul în care am știut să-mi susțin opiniile. Nu pot spune că nu am fost dezamăgită – voiam premiul cel mare, dar, gândindu-mă mai bine mi-am zis că numai emoțiile au fost de vină. Era și asta o scuză.

Importața tehnologiei în viața noastră

Prezența tehnologiei în lumea de astăzi e un fenomen complex și controversat care influentează totuși relațiile interumane.

Există, așadar, aspecte pozitive și negative care trebuie avute în vedere.

În primul rând, datorită tehnologiei avansate, relațiile dintre oameni pot fi mult mai strânse. Acum avem posibilitatea de a traversa pământul în câteva ore cu avioane supersonice. Se află cu ușurință ce se întâmplă în orice colț de lume și se poate lua legătura în timp real cu ființe dragi aflate pe un alt meridian folosind internetul, camera web, telefonul. S-au inventat programe care permit relaționarea nu numai cu oamenii, dar și cu mașinile inteligente.

Scanned with OKEN Scanner

Pe de altă parte, există şi un minus. Utilizatorii de Facebook îşi neglijează prietenii din copilărie pentru iluzia unor noi prietenii virtuale. Uneori, cei care sunt în aceeaşi încăpere se ignoră consumându-şi timpul cu jocuri electronice sau cu trimiterea ori citirea mesajelor. Evident că în asemenea cazuri comunicarea directă şi orală este afectată.

Aşadar, tehnologia trebuie să fie un instrument util în obţinerea informaţiilor, în diagnosticarea şi tratarea unor boli, în facilitarea relaţiilor dintre oameni şi nu un stăpân absolut care să ne domine viaţa şi să ne izoleze de semenii noştri.

Rolul literaturii în formarea personalităţii tinerilor

Consider că literatura are un rol esenţial în formarea personalităţii tinerilor prin modelele pe care le oferă.

Tinerii sunt influenţaţi nu numai de ceea ce se întâmplă în jurul lor, dar şi de exemplele oferite de cărţi. Romanele de aventuri pot da exemple convingătoare despre evoluţia unui tânăr sau despre drumul pe care trebuie să-l parcurgă spre maturizare, ori despre pericolele pe care le poate întâlni în acest drum. Bineînţeles că pot exista şi antimodele care arată ce nu ar trebui să facă sau ce ar trebui să evite. De multe ori exemplele sunt mai convingătoare decât sfaturile date. De asemenea literatura ajută la îmbogăţirea vocabularului şi dezvoltarea imaginaţiei. Citind, fiecare dintre noi va reuşi să se folosească de cuvintele adecvate şi să renunţe la gesturile care suplineau vorbele. În felul acesta comunicarea devine mai fluentă şi mai armonioasă.

În concluzie, literatura reprezintă o experienţă de o deosebită importanţă pentru orice tânăr cititor prin exemplele de viaţă oferite.

Importanţa protejării mediului înconjurător

Societatea ar trebui să fie mult mai atentă la protejarea mediului înconjurător, deoarece constituie un aspect esenţial al existenţei noastre.

În primul rând, sănătatea şi fericirea noastră ţin de respectarea unor reguli importante, precum evitarea aruncării gunoaieloe pe stradă şi în parcuri, sistarea tăierii industriale a pădurilor, consumarea cu mai multă grijă a resurselor naturale – apa, petrolul.

Scanned with OKEN Scanner

Verdele pădurilor, culorile şi mireasma florilor ne fac să fim mai veseli şi mai optimişti, ne ajută să fim mai energici şi cu mai multă poftă de viaţă, în timp ce un mediu gri şi un cer mereu plumburiu ne tulbură şi ne fac pesimişti.

În al doilea rând, oamenii ar trebui să ia în serios frecventele atenţionări legate de protejarea mediului şi legile să fie mai aspre sub aspectul sancţiunilor.

Se pare că prea puţini dau importanţă reciclării sticlei, hârtiei sau metalului, fără să-şi dea seama că se irosesc resursele naturale.

Prin urmare, oamenii sunt cei care afectează cel mai grav planeta şi consider că este necesar, măcar acum, să conştientizăm efectele devastatoare ale nepăsării noastre.

O întâmplare la malul mării

Eram la mare de câtva timp şi zilele se scurgeau monotone sub soarele torid. Marea avea aceleaşi valuri mici, albe şi încreţite de adierea vântului.

Priveam spre largul siniliu şi mi s-a părut că aud un strigăt neobişnuit. Pe creasta unui val se zărea un căpşor bălai, care ba apărea, ba dispărea. Fără să stau pe gânduri am sărit în apă şi am ajuns la fetiţa care dădea cu disperare din mâini. Am prins-o, am adus-o la mal şi abia atunci mi-am dat seama de pericolul care îi pusese viaţa în primejdie. Plângând, mi-a spus că nu dorise nimic altceva decât să fie mica sirenă, dar marea nu o primise cu bucurie. Zâmbind, i-am spus că basmele rămân doar basme şi că nu putem trăi mereu în acea lume fermecată.

O faptă bună

După ziua toridă în care soarele ne prăjise cu vrăjmăşie parcă, am ieşit seara la o plimbare pe malul mării în adierea domoală a vântului. Deodată, la câţiva paşi am zărit o pată întunecată. M-am apropiat încetişor şi am observat că era un pui de delfin. L-am udat mereu şi am încercat să-l duc spre mare, dar era prea greu pentru mine. Nu ştiu de unde au apărut câţiva oameni care s-au dovedit mai pricepuţi şi mai puternici. L-au examinat rapid, au văzut că viaţa nu

Scanned with OKEN Scanner

îi era în pericol şi au reuşit să-l îndrepte spre apă. La câţiva metri apăruse delfinul–mamă care-şi striga puiul. Trezit deodată, puiul a pornit voinicește spre larg, dar nu a uitat să ne mulţumească, făcând valuri caraghioase.

Pe drumurile ţării

Vara bate la uşă şi, după cum mi-au promis părinţii, vom străbate ţara „cu pasul" pentru a ne încânta de ceea ce vom vedea.

Plecarea a fost stabilită într-o dimineaţă senină şi răcoroasă. Drumul de munte nu era prea anevoios. Urcam poteci domoale însoţiţi mereu de susurul zglobiu al pârâului şi de mireasma brazilor. Pe creste se mai zăreau pete albe, semn că iarna cea încăpăţânată încă nu voia să plece. Am coborât spre cununa arcuită a dealurilor, înveşmântate în verdele crud al viilor. Din loc în loc vedeam merii ce-şi arătau globurile roşii, galbene şi verzi printre crengile plecate spre pământ. Deodată, în faţa noastră s-a ivit marele şarpe argintiu, purtându-şi maiestuos volbura apelor. Dunărea părea un uriaş ce-şi depăna povestea întregii sale vieţi. A fost un firicel şi a ajuns un înţelept care a biruit Porţile de Fier şi acum se lăsa îmbrăţişat de apele mării.

Mi-am plecat fruntea în faţa măreţiei acestei ţări care este numai a mea, în semn de recunoştinţă şi de bucurie.

Amurg în Deltă

Obosită şi gânditoare după drumul de mii de kilometri, Dunărea îşi desface braţele de apă primind îmbrăţişarea mării.

Peste locurile acestea unde îşi fac cuib pelicanii, peste stufărişul care ascunde atâtea comori se plimbă domol ultimele raze ale soarelui de amurg. Cerul este brăzdat de fâşii portocalii care se întretaie cu câţiva nori alburii. Din loc în loc, valuri aurite şi creţe însoţesc jucăuşe bărcile pescarilor, în timp ce lopeţile lovesc uşor luciul arămiu al apei. Oamenii au feţele arse de soare şi bătute de vânt, dar se bucură că munca nu le-a fost în zadar. Din când în când văzduhul este săgetat de aripa vreunui pescăruş mai obraznic ce priveşte cu nesaţ spre peştele din plasele pescarilor. Vântul abia mai mişcă vârful stufului în care îşi caută culcuş.

Scanned with OKEN Scanner

Zarea amurgeşte şi pe cer îşi face apariţia prima stea, timidă şi tremurătoare. Delta se cufundă în tăcere. Doar apa îşi murmură povestea în liniştea netulburată.

Furtuna

Era o zi de vară obişnuită şi nimic nu prevestea ce avea să se întâmple peste puţin timp. Cerul era fără pată, soarele şugubăţ era mai arzător ca altădată şi numai pomii parcă încremeniseră în aşteptare. Deodată frunzele au început să se mişte violent, aerul s-a făcut mai greu şi nori ameninţători au cuprins întreaga zare. Până şi soarele se ascunsese, lăsând furtuna să-şi facă de cap. Şuvoaiele s-au năpustit peste iarba mlădiată, boabele de gheaţă au lovit cu furie trandafirii şi zorelele culcându-le la pământ. Luat pe neaşteptate, bătrânul stejar s-a clătinat mânios, ştiind că nu poate fi clintit şi, ironic parcă, şi-a înălţat capul mai semeţ.

Învinsă, furtuna se depărtează la fel de brusc cum a apărut. Fulgerele se văd tot mai departe, tunetele se aud tot mai slab şi biruitor soarele zâmbeşte din înălţimea albastră.

Impresii de la concert

Am fost atât de entuziasmat / ă când am văzut un afiş care anunţa concertul unei formaţii pe care o îndrăgesc foarte mult. Muzica este mai gălăgioasă, dar mă impresionează întotdeauna mesajul pe care îl transmite. Deşi membrii formaţiei au profesii diferite, îi uneşte pasiunea pentru muzică.

Sala în care s-a desfăşurat concertul era înţesată de tineri şi mai puţin tineri. Rumoarea spectatorilor s-a potolit ca prin farmec la primul acord al chitarelor. Ropotele de aplauze de la sfârşitul fiecărui cântec răsplăteau munca şi talentul formaţiei. Nici nu ştiu când au trecut cele două ore cât a durat concertul, dar ştiu că, foarte emoţionat / ă am reuşit să vorbesc cu un membru al trupei care m-a privit adânc în ochi şi mi-a spus că muzica educă şi emoţionează, deoarece înseamnă pasiune, muncă şi talent.

Scanned with OKEN Scanner

Poporul român

Mă întreb de multe ori de ce poporului român i-au fost date atâtea suferințe. Trăind într-o țară plină de bogății și de frumuseți, a fost mereu în bătaia puștii și în goana calului. Și a renăscut de fiecare dată, mai dornic de viață, mai puternic și mai curajos. Nu și-a plecat fruntea, nu și-a uitat datinile, nu a ascuns cântecele și nici dorurile. „Românul s-a născut poet" spunea un mare scriitor. Din cântecele satelor, din doinele și din baladele noastre răzbate dragostea față de freamătul brazilor, admirația față de eroii neamului și față de frumusețea pământului pe care atâția l-au râvnit. Flăcăii și fetele își poartă cu mândrie portul popular, frumos împodobit cu toate culorile verii. Se bucură oamenii de răsplata câmpului odihnindu-și apoi palmele trudite.

Râde poporul la hora satului, se bucură de larma orașelor, își crește pruncii în dragoste și respect.

Acesta este poporul meu, poporul român, veșnic vesel și harnic, trist și obosit, dar mereu învingător.

În Parcul Rozelor

Mă aflam de câtăva vreme la bunici și, cum mă cam plicitiseam, am pornit într-o după-amiază spre parcul aflat pe malul Dunării. Toți îmi vorbiseră de parfumul trandafirilor care învăluie orașul de primăvara devreme și până toamna târziu.

Aleile șerpuitoare mi-au purtat pașii spre tufele de un alb strălucitor sau de un roșu catifelat. Florile își răsfirau petalele delicate și mă îmbiau să le simt parfumul. Trandafirii pitici cu buchetele lor galbene și roz râdeau în soare. Nu le păsa că era atât de cald. Doar iarba părea bosumflată, căci se cam ofilise. M-am oprit la umbra castanilor și am auzit susurul Dunării. Mi-era sete și nu departe am zărit frumoasa fântână cu apă cristalină de izvor. De unde venea? Habar nu am, dar știu că era rece și dulce ca nicio altă apă. Privirea mi-a fost atrasă de un pom cu frunze ciudate și mirositoare. Era un dafin. Prin mulțimea trandafirilor creștea răzleață menta.

Scanned with OKEN Scanner

Aerul era atât de înmiresmat, parcul atât de liniştit, încât nu-mi mai venea să plec. Am mers agale de-a lungul aleilor acestui parc numit pe drept cuvânt Parcul Rozelor. Oare de câte ori aceşti mesageri ai dragostei fuseseră martorii declaraţiilor de iubire ale tinerilor? Parcul s-a învăluit în parfumul suav al rozelor, păstrând secretul.

La culesul plantelor medicinale

Citisem destul de mult despre importanţa plantelor medicinale şi despre felul în care arată pentru a le putea recunoaşte cu uşurinţă. Cel puţin aşa am crezut.

Eram la bunicii care locuiesc la poalele dealului şi într-o zi însorită de vară mi s-a propus să-i însoţesc la cules de plante tămăduitoare, cum le spuneau ei. Foarte fericită, am pornit înaintea tuturor să culeg ceea ce ştiam eu a fi planta cea bună. M-am înţepat în câţiva ghimpi, iar o albină supărată m-a bâzâit cu neruşinare. M-am apropiat de plantele care erau lângă marginea drumului şi, bucuroasă nevoie mare, mi-am umplut săculeţul crezând că le voi face o mare surpriză terminând atât de repede. Surpriza a fost de fapt pentru mine şi m-am simţit tare ruşinată. Deşi florile aveau culoarea violet, deşi frunzele erau mirositoare, respectiva plantă nu era cea bună, ba mai mult era chiar otrăvitoare.

Bunica mi-a explicat atunci că trebuie răbdare şi mult timp pentru a reuşi să deosebeşti ce e bun de ceea ce periculos. Unele flori, supărate că nu sunt căutate, au devenit otrăvitoare.

Crăciunul / Ajunul Crăciunului

Crăciunul a fost întotdeauna sărbătoarea pe care am aşteptat-o cu nerăbdare. În casă se răspândea mirosul de cozonaci şi de mere coapte, bradul se aşeza cu voioşie la fereastră şi toţi eram într-o aşteptare solemnă. Clopoţeii vesteau începerea colindelor pe care le cântam cu pioşenie. Tocmai în această clipă mi-am adus aminte că pe câinele meu cel drag l-am lăsat în bucătărie. M-am dus să-l iau, dar el clefăia cozonacul pe care mama îl pusese pe tavă, alături de alte prăjituri. S-a uitat lung la mine cu o privire atât de spăşită, încât am început să râd. Am luat repede un alt platou şi l-am aranjat, cât m-am

Scanned with OKEN Scanner

priceput de bine, dar lipsea tocmai cozonacul al cărui miros încă îmi gâdila nările. Mama şi-a dat seama, dar, fiind o zi atât de specială, ne-a mustrat doar din priviri. Dar nici cozonac nu am primit.

***

Era seara de Ajun şi toţi aşteptam cu nerăbdare să cântăm colindele care aduceau mireasma bradului şi a cozonacilor umpluţi cu nuci şi stafide.

Afară începuse să ningă. Am ieşit pe nesimţite din casă şi am cântat cât am putut de tare prima colindă. Nu conta că aerul era atât de rece, că picioarele îmi înghețaseră şi nici că începuse să mă usture gâtul. Când am intrat, nu mai puteam scoate un sunet, febra îmi dădea târcoale şi nu m-am mai putut bucura ca altădată. Bineînţeles că masa mea a fost un ceai fierbinte, multă miere şi lămâie, în timp ce toţi ceilalţi se delectau cu masa îmbelşugată. Deşi m-am îmbolnăvit, spre supărarea mamei, tot nu mi-a părut rău că îi urasem „bun venit“ zăpezii şi Crăciunului, aşa că am fost foarte fericită.

Chipul unui profesor

Întotdeauna îmi amintesc cu drag de profesorul / profesoara care mi-a schimbat viaţa. Nu prea înalt/ă, cu părul uşor cărunţit, deşi avea doar treizeci de ani, ne-a cercetat cu o privire pătrunzătoare şi în clipa aceea am decretat că va fi foarte sever / ă şi că îşi va face doar datoria şi atât. M-am înşelat, căci prima vorbă spusă a fost deosebit de blândă. Felul în care ne preda dovedea nu numai dăruire, dar şi pasiune. Niciodată nu m-am sfiit să întreb ceva suplimentar, iar explicaţiile, deşi depăşeau cu mult nivelul manualului, erau pe măsura puterii noastre de înţelegere. Am apreciat obiectivitatea notărilor. Mi-aduc aminte că am luat un patru, dar, după ce s-a convins că m-am aşternut pe învăţat, notele au fost din ce în ce mai mari.

De atunci am înţeles altfel materia şi astfel am reuşit să ajung ceea ce sunt acum. Pentru toată răbdarea şi dragostea pe care mi-a arătat-o nu numai mie ci şi generaţiilor următoare îi spun din toată inima „Vă mulţumesc!“

Scanned with OKEN Scanner

O întâmplare în timpul plimbării pe Dunăre

Munca şi concentrarea mi-au fost răsplătite din plin. Am luat locul I la Concursul de şah şi mi s-a oferit o plimbare pe Dunăre. Emoţiile m-au copleşit de cum am păşit pe puntea vaporului. Legănarea valurilor ce alergau voioase mă ducea cu gândul la îndelunga lor călătorie. Vaporul înainta domol lăsându-mă să admir panorama frumoaselor maluri umbrite de sălciile care-şi plecau ramurile spre faţa umedă a fluviului. Priveam cu uimire această îmbrăţişare a pământului cu apa în care se răsfrângeau văpăile galben–roşiatice ale soarelui. Insule de nisip apăreau şi dispăreau la fel de repede sub vârtejul apei. În depărtare zăream acoperişurile roşii ale satelor. M-am aplecat peste marginea punţii şi nici nu ştiu când am ajuns în apă. Noroc că în preajmă erau bărcile lipovenilor. Oameni atât de încercaţi de stihiile naturii, au sărit îndată şi m-au smuls din apa tulbure, bucuroşi că Dunărea mă scosese atât de repede la suprafaţă. Aveau feţele arse de soare şi păreau istoviţi. Le-am mulţumit destul de stânjenită. Căpitanul vaporului era tare îngrijorat, dar mie nici nu-mi păsa. Nu mi-am dat seama decât mai târziu de primejdia în care fusesem şi le-am adresat încă un gând bun celor care-şi primejduiseră la rândul lor viaţa pentru a mă salva. Era atâta linişte şi frumuseţe în jur, încât m-a cuprins regretul că plimbarea se sfârşise şi că trebuia să mă întorc în zgomotul oraşului.

Un apus de soare

Era vară şi mă aflam într-o tabără aflată la poalele muntelui. În fiecare seară porneam spre cel mai înalt vârf de lângă cabană de unde vedeam împrejurimile în toată splendoarea lor. Brazii străjuiau falnic înălţimile peste care cobora domol lumina roşiatică a soarelui. Susurul pârâului care îşi ducea harnic undele zglobii se îngâna cu cântecul unui cocoş de munte. Câţiva nori alburii, cu forme ciudate, încremeniseră în văpaia cerului. Zarea încă ardea sub mâna nevăzută a soarelui care mişca aerul văratic şi înmiresmat de răşină. Pe nesimţite roşul cerului căpătase nuanţe albăstrii şi prima stea licări firav, temându-se că venise prea devreme. Soarele îşi lua rămas bun

Scanned with OKEN Scanner

lăsând loc lunii ce se ivise într-un colţ de zare. Natura încremenise. Nici vântul nu mai şoptea, iar frunzele tivite cu aur şi argint stăteau nemişcate. Tăceam şi eu, pentru a nu tulbura această clipă de unică măreţie.

Drumeţie pe muntele Şureanu

De multă vreme aşteptam drumeţia pe care mi-o promisese bunicul, pentru când voi mai creşte. Se pare că venise acel moment, pentru că mi-a spus că dimineaţa aceasta vom avea drum lung de făcut. Cărarea pe care porniserăm urca mai domol, mai abrupt. Vedeam pietrele care străjuiau pădurea şi aşa am aflat că erau acolo încă de pe vremea dacilor. Pădurea de un verde închis fremăta la fiecare adiere a vântului şi frunzele parcă spuneau povestea măreţului rege Decebal. Un cuc răzleţ şi-a început cântarea tulburând linştea. Dintr-o altă margine a trecut în zbor grăbit un vultur. Brazii semeţi, jnepenii şi pinii ne împresurau din toate părţille. M-am aşezat la umbra brazilor, dar bunicul m-a rugat să plecăm degrabă. Un nor plumburiu acoperise cerul, vântul îşi înteţise forţa, semn că avea să vină furtuna. N-am făcut decât vreo doi-trei paşi când asupra noastră s-au revărsat puhoaiele. Fulgerul trăsnise un mesteacăn care s-a prăbuşit chiar în faţa noastră, barându-ne drumul. Bunicul se rănise la un picior, dar a continuat să meargă şchiopătând. Cu chiu cu vai am ajuns acasă, uzi, flămânzi şi obosiţi. Am chemat de urgenţă medicul care ne-a spus că are piciorul fracturat. Deşi avea dureri mari, bunicul a zâmbit, semn că nu era supărat. Muntele Şureanu îşi arătase puterea.

Regele dacilor

Am ajuns la Sarmisegetusa într-o zi de toamnă caldă şi senină. Acolo mi-l închipuiam pe Decebal, regele dacilor ţinând sfat cu oştenii. În iţarii de un alb strălucitor, cu privirea ca oţelul îi îmbărbăta pe cei care porneau la luptă în zorii zilei următoare. Alături avea stindardul şi sabia. Cuşma tivită cu galben, albastru şi roşu o purta cu mândrie. O umbră îi trecu peste faţa arsă de soare. E drept că romanii sunt prea mulţi, dar curajul şi dragostea pentru acest pământ al lui Zamolxis îi dau convingerea că izbânda va fi de partea lor. Regele îi priveşte

Scanned with OKEN Scanner

cu duioşie pe aceşti flăcăi care mâine vor înroşi muntele cu sângele lor. Ştie că pot fi şi trădători printre oştenii cei laşi. Dacă soarta îi va fi potrivnică, nu va cădea sub robia romanilor, nu îl vor duce ca pradă de război la Roma. Regele nu-şi lasă poporul în sclavie. În luptă se află în fruntea tuturor şi strigătul de luptă îi înspăimântă pe romanii care se cred atacaţi din toate părţile. În faţa măreţului Decebal se-nclină porţile Romei. Dacia este aici şi va fi mereu.

O întâmplare în Arctica

Echipa de cercetători aştepta de câteva zile avionul care trebuia să le aducă un aparat de măsurare a gheţii. De cu seară se pornise o ninsoare cum nu mai văzuseră şi ceaţa era atât de deasă, că nu se mai vedea la doi paşi. Au încercat să aprindă rachetele de semnalizare, dar au constatat că şi acestea fuseseră uitate. Se auzea zgomotul avionului care a reuşit cu mare greutate să aterizeze. A doua zi, nu mare le-a fost mirarea văzând un pui de urs polar ghemuit sub roţile avionului. Părea flămând şi scâncea uşor. Doi dintre cercetători s-au apropiat de puiul care era sleit de puteri, i-au dat un peşte şi l-au acoperit cu o pătură groasă. Au hotărât să-l ia în tabără, dar tocmai atunci a apărut mama ursoaică.

Oamenii s-au speriat, dar curioşi au rămas totuşi să vadă ce se întâmplă. Ursoaica l-a luat între labele ei mari şi l-a ajutat să se ridice, apoi i-a privit cu recunoştinţă şi s-au îndepărat. De atunci a venit mereu în preajma lor avertizându-i când se schimba vremea.

Iarna

Era ziua în care intram în vacanţa de iarnă şi eram tare necăjită. Soarele, cu dinţi, e adevărat, se răsfăţa pe cerul mai albastru ca vara. Nu se zărea nici urmă de norii pe care îi aşteptam încărcaţi cu zăpadă. Deodată, din senin, s-a pornit ninsoarea. Străzile s-au acoperit cu un strat strălucitor şi casele abia se mai zăreau. Pomii s-au înveşmântat şi ei în straie albe. Până dimineaţa ferestrele erau pline de flori de gheaţă, unele mai frumoase ca altele.

O imensă bucurie mi-a cuprins sufletul şi, fericită, am pornit spre parcul din apropiere. Aleile deveniseră cărări albe şi pufoase pe

Scanned with OKEN Scanner

care îți era teamă să calci. În stejarul care mărginea drumul sălta veselă o veveriță privind curioasă spre acest vizitator neobișnuit, care eram eu. Deși pustiu, parcul părea însuflețit de ninsoarea care îl îmbrățișase. Deodată un stol de ciori s-au năpustit spre pomi scuturându-le podoaba proaspăt așternută. Am plecat spre casă, purtând în inimă bucuria primei zăpezi a iernii.

Plăcerea de a citi

În fiecare vacanță mergeam la bunicii care locuiesc într-un oraș de pe malul Dunării. Știam că mă vor primi cu brațele deschise ca întotdeauna și că voi fi răsfățat cu toate bunătățile. Totuși, nimic nu mă încânta mai mult decât biblioteca impunătoare a bunicului. Mi-aduc și acum aminte cu drag – atunci îmi era ciudă – cum m-a determinat să citesc. Îmi tot vorbea despre un haiduc vestit pe acele meleaguri. Niciodată nu reușeam să aflu care i-a fost soarta pentru că mereu mi se răspundea că scrie și în cărți. Într-una din zile mi-a pus în brațe o carte cam veche și mi-a spus că numai acolo pot afla răspunsul. Întâi am răsfoit-o cam fără tragere de inimă, dar, la un moment dat, nu știu cum am dat de numele haiducului. Bineînțeles că am citit pe nerăsuflate toată istorisirea și de atunci am devenit un pasionat cititor. Bunicul a zâmbit cam strengărește și mi-a arătat un alt raft plin de minunății. Din clipa aceea nu m-am mai plictisit și zile întregi citeam pe nerăsuflate tomuri întregi. Așa am ajuns să cunosc nu numai istoria țării, dar și pe marii scriitori care au descris frumusețile țării. Nici nu știu când s-a terminat vacanța, dar știu că am devenit mai bogat sufletește.

Scanned with OKEN Scanner

CUPRINS

Argument 3
Genul liric 5
– pastelul 5
– doina populară.....6
Genul epic 8
– basmul popular 8
– schița 10
– nuvela 10
– romanul 11
– fabula 12
– balada populară 13
Genul dramatic 15
– comedia 15
Teste (1 – 30) 17
Sugestii de răspunsuri 98
Sugestii pentru compuneri narative, descriptive, de opinie
(1 – 27) 127

Scanned with OKEN Scanner

- Prezenta lucrare se adresează elevilor care vor susţine examenul de evaluare naţională şi care îşi doresc o bună pregătire la limba şi literatura română pentru a avea rezultate meritorii.
- Lucrarea cuprinde 30 de teste elaborate cu respectarea programei şcolare şi a cerinţelor din programa de limba şi literatura română pentru examenul de evaluare naţională.
- Testele propuse urmăresc aprofundarea cunoştinţelor, dezvoltarea aptitudinilor de receptare a textului literar şi nonliterar, precum şi dezvoltarea creativităţii şi originalităţii în redactarea diferitelor tipuri de texte – argumentative sau imaginative. De asemenea se urmăreşte verificarea abilităţilor de operare cu noţiuni de fonetică, de vocabular şi de morfosintaxă.
- Sugestiile de rezolvare şi baremele de evaluare şi de notare pentru punctele A de la subiectul I şi II ajută la o autoevaluare corectă şi obiectivă.

Prof. Elena Gherega

ErcPress
Puteţi comanda la:
021.569.90.11
0733.901.433 / 0763.846.524
e-mail: office@ercpress.ro
difuzare@ercpress.ro

ISBN: 978-606-602-546-1

Scanned with OKEN Scanner